

ΤΕΙ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

ΤΜΗΜΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ / ΜΕΣΟΛΟΓΓΙ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

**ΟΡΓΑΝΩΣΗ, ΔΟΜΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ
ΦΙΛΑΝΘΡΩΠΙΚΩΝ ΙΔΡΥΜΑΤΩΝ ΑΝΔΡΕΟΥ
ΚΑΙ ΜΑΡΙΑΣ ΚΑΛΟΚΑΙΡΙΝΟΥ**

**ΜΥΡΩΝΑΚΗ ΕΥΛΑΜΠΙΑ
ΣΤΑΥΡΑΚΑΚΗΣ ΒΑΣΙΛΗΣ**

Επιβλέπων Καθηγητής

Βαγγέλης Πολίτης

Μεσολόγγι 2016

Η έγκριση της πτυχιακής εργασίας από το Τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων/Μεσολογγίου του ΤΕΙ Δυτικής Ελλάδας δεν υποδηλώνει απαραίτητως και αποδοχή των απόψεων του συγγραφέα εκ μέρους του Τμήματος.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	5
1. ΜΗ ΚΥΒΕΡΝΗΤΙΚΕΣ ΟΡΓΑΝΩΣΕΙΣ	6
1.1. Κοινωνία των Πολιτών	6
1.2. Ορισμός Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων.....	7
1.3. Ιστορική Αναδρομή	8
1.4. Αιτίες Ανάπτυξης ΜΚΟ.....	9
1.4.1. Ο Τερματισμός του Ψυχρού Πολέμου.....	9
1.4.2. Κατάρρευση των απολυταρχικών καθεστώτων στην ανατολική Ευρώπη	10
1.4.3. Παρακμή των νέων κοινωνικών κινημάτων.....	10
1.4.4. Κρίση Κοινωνικού Κράτους	10
1.4.5. Κρίση εμπιστοσύνης προς τα Κόμματα	10
1.4.6. Η Διαδικασία της Παγκοσμιοποίησης.....	11
1.4.7 Η αύξηση του εθελοντισμού.....	11
1.4.8. Η τεχνολογία και τα ΜΜΕ	11
1.4.9 Η μεγάλη ανάγκη για βοήθεια	12
1.4.10. Αδύνατα προβλήματα σε εθνικό επίπεδο.....	13
1.4.11. Η αναγνώριση του ρόλου του από ΟΗΕ και Ε.Ε.....	13
1.4.12. Ο ανταγωνισμός	13
1.5. Χαρακτηριστικά Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων.....	13
1.6. Κατηγορίες Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων.....	15
1.7. Φορείς χρηματοδότησης	19
1.7.1. Εισφορές μελών	19
1.7.2. Εισπράξεις από εκδηλώσεις.....	20
1.7.3. Παγκόσμια τράπεζα (world bank group)	20
1.7.4. Ευρωπαϊκή Ένωση	21
1.7.5. Κρατικοί φορείς	23
1.7.6. Ιδιωτικοί φορείς	24
1.8. Πολιτικοποίηση των Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων.....	24
1.9. Αίτιες πολιτικοποίησης.....	25
1.10. Συνέπειες πολιτικοποίησης.....	27
1.11. Συμπεράσματα	28
2. Η ΣΥΣΤΑΣΗ ΚΑΙ ΟΙ ΣΚΟΠΟΙ ΤΩΝ ΦΙΛΑΝΘΡΩΠΙΚΩΝ ΙΔΡΥΜΑΤΩΝ ΑΝΔΡΕΟΥ & ΜΑΡΙΑΣ ΚΑΛΟΚΑΙΡΙΝΟΥ	31
2.1. Η διαθήκη και ο νόμος 5028/31.....	31
2.2. Σκοπός των Ιδρυμάτων.....	31
2.3. Η Περιουσία των Ιδρυμάτων	32

2.4. Ορφανοτροφείο Θηλέων	33
2.5. Οικονομικό Συσσίτιο	33
2.6. Ναός Αγίου Ανδρέα.....	33
2.7. Διάφορες Εισφορές.....	33
2.8. Ιστορικό Μουσείο Κρήτης.....	35
2.9. Πτωχοκομείο- Γηροκομείο Κρήτης	35
3. ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΣ ΧΩΡΟΣ ΙΔΡΥΜΑΤΩΝ.....	37
3.1. Δίκτυο Κοινωνικής Φροντίδας	37
3.1.1. Γραφείο Διαμεσολάβησης.....	37
3.1.2. Ανοιχτό Κέντρο Ημερήσιας Υποδοχής Αστέγων	37
3.1.3. Δημοτικός Λαχανόκηπος	37
3.1.4. Τράπεζα Χρόνου	38
3.1.5. Κοινωνικό Συσσίτιο.....	38
3.1.6. Κοινωνικό Φαρμακείο	38
3.1.7. Κοινωνικό Παντοπωλείο	38
3.2. Κοινωνικός Χώρος Ιδρυμάτων Ανδρέου και Μαρίας Καλοκαιρινού	39
3.2.1. “Φαγητό με την αγάπη μας”	39
3.2.2. Κοινωνικό Παντοπωλείο	39
3.2.3. Αίθουσα “Οδυσσέας Ελύτης”	39
3.3. Κριτήρια Επιλογής Εξυπηρετούμενων	40
4. ΓΗΡΟΚΟΜΕΙΟ-ΠΤΩΧΟΚΟΜΕΙΟ ΑΝΔΡΕΟΥ ΚΑΙ ΜΑΡΙΑΣ ΚΑΛΟΚΑΙΡΙΝΟΥ	43
4.1. Ανθρώπινο δυναμικό	43
4.1.1. Εφορεία.....	43
4.1.2. Διοικητικό προσωπικό	45
4.1.3. Υπηρετικό προσωπικό	46
4.2. Τρόφιμοι	47
4.2.1. Κατηγορίες τροφίμων	47
4.2.2. Τρόπος εισόδου τροφίμων	48
4.2.3. Τρόπος εξόδου τροφίμων.....	48
4.2.4. Υποχρεώσεις τροφίμων.....	49
4.3. Χρηματική διαχείριση	49
4.4. Διαχείριση υλικού.....	50
4.5. Ιατρική και φαρμακευτική περίθαλψη	51
4.6. Έσοδα - Δαπάνες Πτωχοκομείου- Γηροκομείου Ανδρέου & Μαρίας Καλοκαιρινού	51
4.6.1. Έσοδα.....	52
4.6.2. Έξοδα.....	57
5. ΕΡΕΥΝΑ ΣΕ ΕΞΥΠΗΡΕΤΟΥΜΕΝΟΥΣ.....	63

5.1. Μεθοδολογία Έρευνας.....	63
5.2. Δημιουργία Ερωτηματολογίου.....	63
5.3. Σκοπός της έρευνας.....	63
5.4. Δυσκολίες έρευνας.....	64
5.5. Αποτελέσματα έρευνας.....	64
6. ΕΡΕΥΝΑ ΣΕ ΕΞΥΠΗΡΕΤΟΥΜΕΝΟΥΣ ΓΗΡΟΚΟΜΕΙΟΥ-ΠΤΩΧΟΚΟΜΕΙΟΥ.....	73
6.1. Παράγοντες για την ευχαρίστηση των τροφίμων.....	73
6.2. Μέθοδος Έρευνας.....	74
6.3. Το Ερωτηματολόγιο.....	74
6.4. Ερωτήσεις ανοιχτού τύπου.....	74
6.5. Το δείγμα της Έρευνας.....	75
6.6. Τα δημογραφικά χαρακτηριστικά των τροφίμων.....	75
6.7. Αποτελέσματα Έρευνας.....	77
6.7.1. Φροντίδα Υγείας.....	78
6.7.2. Υπηρεσίες καθαριότητας Δωματίου.....	79
6.7.3. Φυσικό Περιβάλλον.....	80
6.7.4. Σχέσεις με το προσωπικό.....	82
6.7.5. Κοινωνικές Δραστηριότητες.....	84
6.8. Ερωτήσεις Ανοιχτού Τύπου.....	85
6.8.1. Η είσοδος των τροφίμων στο Πτωχοκομείο και τα γεγονότα που οδήγησαν σε αυτή την απόφαση.....	85
6.8.2. Το Φαγητό του Πτωχοκομείου.....	86
6.8.3 Συμπεράσματα Έρευνας.....	86
Επίλογος.....	88
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....	88

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η παρούσα εργασία πραγματεύεται την αντιμετώπιση των κοινωνικών προβλημάτων που αντιμετωπίζει το Ηράκλειο Κρήτης σε τοπικό επίπεδο και η αντιμετώπισή τους από ένα ευρέος φάσματος φιλανθρωπικό ίδρυμα, το «Φιλανθρωπικό Ίδρυμα Ανδρέου και Μαρίας Καλοκαιρινού».

Το ζήτημα της κοινωνικής προστασίας απασχολεί όλο και περισσότερο τις κοινωνίες, ειδικά σε τοπικό επίπεδο. Κυβερνήσεις, πολιτικά κόμματα, οργανώσεις εργαζομένων και εργοδοτών, πολίτες υγιείς και ασθενείς, εργαζόμενοι και άνεργοι, άνδρες και γυναίκες, νέοι και ηλικιωμένοι, ιδιαίτερες πολιτιστικές και οικονομικές κατηγορίες, πολίτες με διαφορετικό θρήσκευμα, μετανάστες και γενικά όλοι όσοι συνθέτουν μια οργανωμένη κοινωνία και ταυτόχρονα ανοιχτή σε νέες προοπτικές, ενδιαφέρονται για θέματα κοινωνικής προστασίας και απαρτίζουν την “ομάδα” των άνωθεν Ιδρυμάτων.

Το σύνολο των προβλημάτων που δημιουργούνται είτε σε άτομα είτε σε ομάδες και που έχουν ανάγκη θεσμικής φροντίδας απο το κοινωνικό σύνολο είναι ένα ευρύτατο πεδίο θεμάτων και ενεργειών που απασχολούν τα Ιδρύματα Καλοκαιρινού.

Είτε αυτό το πεδίο θεμάτων το ονομάσουμε κοινωνική προστασία είτε κοινωνική φροντίδα, είτε τις ενέργειες τις ονομάσουμε μέτρα κοινωνικής πολιτικής, κοινωνικής πρόνοιας, κοινωνικής διοίκησης, έμμεσα εννοούμε τις ανάγκες και τα προβλήματα των ατόμων και των ομάδων όπως και τις συστηματικές ενέργειες που γίνονται απο το κοινωνικό σύνολο για την αντιμετώπισή τους.

Σκοπός αυτής της εργασίας είναι να αναδείξει τη σημασία της κοινωνικής προστασίας γενικότερα, αλλά κυρίως σε τοπικό επίπεδο απο τα Φιλανθρωπικά Ιδρύματα Ανδρέου και Μαρίας Καλοκαιρινού τα οποία στην εποχή της κρίσης δεν το βάζουν κάτω, μα συνεχίζουν τη δράση τους ακόμα πιο δυναμικά και οργανωμένα με κύριο στόχο τη βοήθεια του συνανθρώπου μας.

1. ΜΗ ΚΥΒΕΡΝΗΤΙΚΕΣ ΟΡΓΑΝΩΣΕΙΣ

1.1. Κοινωνία των Πολιτών

Η κοινωνία των πολιτών είναι μια έννοια που ερμηνεύεται διαφορετικά ανάλογα με το πλαίσιο στο οποίο χρησιμοποιείται. Θα μπορούσε να χαρακτηριστεί ως ένας ενδιάμεσος χώρος μεταξύ Κράτους και πολιτών.

Στο βιβλίο «Η κοινωνία των Πολιτών και οι αντίπαλοι της» ο Έρνεστ Γκέλνερ αναφέρει: «Η Κοινωνία των Πολιτών είναι ένα σύνολο ποικίλων μη κυβερνητικών θεσμών αρκετά ισχυρών ώστε να αντισταθμίζουν το κράτος και ενώ δεν το εμποδίζουν να εκπληρώσει το ρόλο του ως εγγυητής της ειρήνης και δίκαιη μεταξύ των μεγάλων συμφερόντων, μπορούν ωστόσο να το εμποδίσουν να κυριαρχήσει και να εκμηδενίσει το υπόλοιπο της Κοινωνίας».

Επιπλέον σε κείμενο του ο Δημήτρης Δημητράκος γίνεται πιο κατανοητός: «... η κοινωνία των πολιτών είναι ένας ενδιάμεσος χώρος ανάμεσα στο κράτος και τον πολίτη. Είναι ένα πλέγμα δια δράσεων ανάμεσα σε εθελοντικές οργανώσεις όπως είναι οι οργανωμένες εκκλησίες, οι σχολές, οι επαγγελματικές οργανώσεις κ.λ.π. Η κοινωνία των πολιτών είναι ένα αντιστήριγμα στην πολιτική κοινωνία, δηλαδή το κράτος, και συγχρόνως εκούσιας συμμετοχής σε ένα πολιτικό και κοινωνικό σύνολο. Το αντιστήριγμα αυτό που αποτελεί η κοινωνία των πολιτών παίζει ρόλο ανταγωνιστικό και συγχρόνως συμπληρωματικό ως προς την πολιτική κοινωνία».

Η Κοινωνία των πολιτών ως ενδιάμεσος χώρος προϋποθέτει την ισορροπία μεταξύ της οικονομίας και της κοινωνίας. Ο ρόλος της έχει δύο πλευρές. Από την μία ελέγχει, διαφωνεί και αντιτίθεται στο κράτος. Αντιδράει όσο μπορεί στο κράτος. Με αυτόν τον τρόπο καταφέρνει να έχει επιρροή στην πολιτική σκηνή στις δημοκρατίες του σήμερα. Στηρίζει των πολίτη ως φορέας δικαιωμάτων έναντι του κράτους. Από την άλλη όμως αν και έχει ανταγωνιστικό ρόλο, συγχρόνως έχει και συμπληρωματικό. Λειτουργεί επικουρικά ως προς το κράτος. Όσο πιο ανεπτυγμένη είναι η Κοινωνία των Πολιτών τόσο πιο σωστά θα λειτουργεί η δημοκρατία.

Επίσης η Κοινωνία των Πολιτών προωθεί την άσκηση ελευθερίας για την προάσπιση των δικαιωμάτων έναντι του κράτους. Στη Κοινωνία των Πολιτών ο καθένας μπορεί να συγκρουστεί ελεύθερα και να αντιπαραθέσει τα συμφέροντα του καθώς και τις αντιλήψεις του. Δεν λειτουργεί σαν εχθρός του κράτους, αντίθετα λειτουργεί σαν υπασπιστής και αποδέκτης των υπηρεσιών. Στους πολίτες το Κράτος καθώς και η Κοινωνία των Πολιτών είναι το ίδιο αναγκαία.

Επιπρόσθετα σύμφωνα με τον Αντ. Μακρυδημήτρη η Κοινωνία των Πολιτών απαρτίζονται από οργανωμένες δραστηριότητες οι οποίες εμφανίζουν τα εξής χαρακτηριστικά:

- Μη κρατικό, κυβερνητικό ή πολιτικό χαρακτήρα(...), διαθέτουν δηλαδή θεσμική ανεξαρτησία από το κράτος.
- Μη οικονομικό, κερδοσκοπικό χαρακτήρα(...), έχουν δηλαδή κοινωφελή σκοπό καθώς και χαρακτήρα.
- Εθελοντικό χαρακτήρα ως προς τη συμβολή σε χρόνο, χρήμα και προσπάθεια των μελών τους ή όσων συνεργάζονται με αυτές.
- Δημοκρατικό κοινωνικό, πολιτισμικό ή ηθικό χαρακτήρα.

Μια από τις πιο δυναμικές καθώς και αξιοσημείωτες μορφές έκφρασης της Κοινωνίας των Πολιτών αποτελούν οι Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις. Το μαζικό ενδιαφέρον που δημιουργήθηκε το 1990 για την έννοια «Κοινωνία των Πολιτών», οδήγησε τις Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις σε άνθηση καθώς θεωρούνται ο πιο έγκυρος θεσμός της καθώς και εκπρόσωπος της.

1.2. Ορισμός Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων

Η μεγάλη περιπλοκότητα δράσεων καθώς και οι πολλές και διαφορετικές δομές των Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων έχουν δυσκολέψει την επιστημονική κοινότητα, παρά τις αρκετές προσπάθειες της, στο να βρει ένα αποδεκτός ορισμό της.

Επιπλέον δεν υπάρχει ούτε ακριβής νομικός ορισμός για τις Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις. Σύμφωνα με το άρθρο 71 του Καταστατικού Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών, ο όρος “Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις” αφορά οργανώσεις, που έχουν αναγνωριστεί από έναν εθνικό ή διεθνή οργανισμό, ο οποίος τις συμβουλεύεται, για τα θέματα όπου αυτές δραστηριοποιούνται. Αντίθετα από τον όρο «Κυβερνητική Οργάνωση», ο όρος «Μη Κυβερνητική οργάνωση» δεν έχει κάποιο αποδεκτό νομικό ορισμό όπως αναφέραμε. Αυτό έχει σαν επίπτωση πολλές φορές σε αρκετές δικαιοδοσίες το όνομα τους να αλλάζει και να γίνεται «οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών» ή να αναφέρονται με άλλα ονόματα.

Η Παγκόσμια Τράπεζα έκανε μια προσπάθεια να ορίσει τις Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις. Σύμφωνα λοιπόν με την Παγκόσμια Τράπεζα ΜΚΟ είναι: «ιδιωτικοί οργανισμοί που ασκούν δραστηριότητα για να απαλύνουν τον πόνο, να προωθήσουν τα συμφέροντα των φτωχών, την προστασία του περιβάλλοντος, την παροχή βασικών κοινωνικών υπηρεσιών και να αναλάβουν την ανάπτυξη της κοινωνίας».

Ένας άλλος ορισμός θα μπορούσε να είναι ο εξής: Μη κυβερνητικός οργανισμός είναι ένας οργανισμός που η λειτουργία του είναι ανεξάρτητη από την κυβέρνηση. Είναι ένας οργανισμός που δημιουργήθηκε από φυσικά ή νομικά πρόσωπα και είναι νομικά συγκροτημένος. Οι κυβερνήσεις συνήθως αναφέρονται σε ΜΚΟ όταν θέλουν να δείξουν πρόσωπα που δεν μπορούν να ελέγξουν.

Ένας ακόμα ορισμός, ο οποίος προέρχεται από τον Wahl Peter, αναφέρει ότι: Οι Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις αποτελούν εθελοντικές ενώσεις ανεξάρτητες από το κράτος και τα πολιτικά κόμματα. Πρόκειται για αγαθοεργής, μη κερδοσκοπικές οργανώσεις που αποδέχονται ως μέλη τους άτομα ανεξάρτητα από φυλή, θρησκεία, φύλο.

Σύμφωνα με του παραπάνω ορισμούς μπορούμε να καταλήξουμε σε ένα σαφή συμπέρασμα το οποίο είναι ότι οι Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις δεν έχουν κερδοσκοπικό χαρακτήρα. Η ίδρυση τους γίνεται από ιδιώτες που επιθυμία τους είναι η δραστηριοποίησή τους σε εθνικό ή διεθνές επίπεδο.

Πρόκειται για νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου. Δεν έχουν την επιθυμία απόκτησης κέρδους αντίθετα με πολυεθνικές επιχειρήσεις. Διαθέτουν ανεξάρτητη δημοκρατική διοίκηση. Οποιαδήποτε απόφαση μέσα στον οργανισμό παίρνεται με δημοκρατικό τρόπο. Οι εθελοντές μπορούν να συμμετέχουν ελεύθερα χωρίς περιορισμούς. Τέλος ο στόχος τους είναι η ανύψωση των ανθρωπιστικών και δημοκρατικών αρχών καθώς και η εξυπηρέτηση κοινωνικών σκοπών.

1.3. Ιστορική Αναδρομή

Η πρώτη εμφάνιση των Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων γίνεται τον 18ο αιώνα όταν και ιδρύθηκαν με σκοπό την κατάργηση του δουλεμπορίου και της δουλείας (Quakers, 1788, στην Πενσιλβανία των ΗΠΑ, Sierra Leone company, 1787 στο Λονδίνο, Société des Amis des Noirs, 1788, στο Παρίσι). Το 1881 ιδρύθηκε το Διεθνές Συμβούλιο Γυναικών και η Διεθνής Κοινοβουλευτική Ένωση. Μέχρι το 1914 εκτιμάται ότι υπήρχαν τουλάχιστον 1083 Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις.

Ο ρόλος των Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων για τα κινήματα κατά της δουλείας αλλά και για την ψήφο των γυναικών ήταν αρκετά σημαντικός και αυξήθηκε κατά τη διάρκεια της Παγκόσμιας Διάσκεψης Αφοπλισμού.

Η Φράση «Μη Κυβερνητική Οργάνωση» έγινε γνωστή σε λαϊκό επίπεδο με τη ίδρυση του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών το 1945 και ειδικότερα με τις διατάξεις του άρθρου 71 του Κεφαλαίου 10 του Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών όπου αναφερόταν για οργανώσεις που δεν είναι ούτε κυβερνήσεις, ούτε κράτη-μέλη και που διαθέτουν συμβουλευτικό ρόλο. Όταν 132 διεθνείς Μη κυβερνητικές Οργανώσεις αποφάσισαν να συνεργαστούν μεταξύ τους το 1919, το έπραξαν υπό την αιγίδα της Ένωσης Διεθνών Συνεταιρισμών. Η Κοινωνία των Εθνών αναφερόταν επισήμως στους δεσμούς της με «ιδιωτικές οργανώσεις», ενώ πολλές από αυτές τις ΜΚΟ αυτοαποκαλούνταν διεθνή ινστιτούτα, διεθνείς ενώσεις ή απλά διεθνείς οργανισμοί.

Οι διαδικασίες που αναδιάρθρωσαν το κράτος πρόνοιας στις περισσότερες δυτικές χώρες είχαν ως αποτέλεσμα να αναπτύξουν ταχύτατα των μη κυβερνητικό τομέα. Η πτώση του κουμμουνιστικού συστήματος συνέβαλε σε αυτή την διαδικασία. Κατά την διάρκεια του 20ου αιώνα η παγκοσμιοποίηση που πήρε μέρος τράβηξε το ενδιαφέρον των Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων καθώς πολλά προβλήματα δεν είναι δυνατόν να επιλυθούν μέσα σε ένα έθνος. Τα συμφέροντα των καπιταλιστικών επιχειρήσεων είναι αυτά σύμφωνα με αρκετούς στα οποία επικεντρώθηκαν οι διεθνείς συνθήκες και οι διεθνείς οργανισμοί όπως ο Παγκόσμιος Οργανισμός Εμπορίου. Σε μια προσπάθεια να ισορροπήσουν την κατάσταση αυτή οι Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις αναπτύχθηκαν για να τονίσουν τα ανθρωπιστικά ζητήματα, την αναπτυξιακή βοήθεια και την συνεχόμενη ανάπτυξη. Παράδειγμα αυτής της προσπάθειας αποτελεί το Παγκόσμιο Κοινωνικό Φόρουμ, το οποίο είναι μια αντίπαλη σύμβαση με το Παγκόσμιο Οικονομικό Φόρουμ που γίνεται κάθε χρόνο στο Νταβός της Ελβετίας.

Τον Ιανουάριο του 2005 στο Πόρτο Αλέγρε έγινε το πέμπτο παγκόσμιο Κοινωνικό Φόρουμ όπου πήρα μέρος πάνω από 1.000 αντιπρόσωποι Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων. Σύμφωνα με κάποιους σε τέτοιου είδους φόρουμ, οι Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις πρέπει να πάρουν θέση στο τι πρέπει να ανήκει σε λαϊκά κινήματα των φτωχών. Από την άλλη υπάρχουν και αυτοί που λένε ότι τις Μη κυβερνητικές Οργανώσεις τις διακατέχει μια ιμπεριαλιστική πολιτική η οποία τις οδηγεί σε ρατσιστική συμπεριφορά ενάντια κυρίαρχων χωρών. Επιπλέον κατηγορούνται ότι έχουν παρόμοια λειτουργία με εκείνη του κλήρου κατά τη διάρκεια της αποικιακής εποχής. Ο φιλόσοφος Peter Hallward αναφέρει ότι είναι ένας αριστοκρατικός τύπος πολιτικής. Σε κάθε περίπτωση, δικτύωση των Μη κυβερνητικών Οργανώσεων είναι πλέον ευρύς.

Άξιος αναφορά είναι ο πολύ γνωστός Μη κυβερνητικός Οργανισμός Ερυθρός Σταυρός που χάρη σε αυτόν η φήμη των Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων απέχτησε τέτοιο μέγεθος. Η Ίδρυση του Ερυθρού Σταυρού οφείλεται στον Έρρικο Ντυνάν, ο οποίος έχοντας ζήσει μεγάλες σφαγές στις μάχες του Σολφερίνο (1859) αποφάσισε πως η τύχη των αιχμαλώτων πολέμων και γενικότερα η εφαρμογή του ανθρωπιστικού δικαίου εν καιρώ πολέμου έπρεπε να προστατευτούν. Από τότε, ο Ερυθρός Σταυρός χάρη στις συμβάσεις που υπογράφηκαν υπό την αιγίδα του από το 1949 έως το 1977 (Συμβάσεις Γενεύης) έχει καταφέρει σαν μια διεθνή υπηρεσία να συνεχίσει την αποστολή του. Πολλές οργανώσεις από τότε κατάφεραν να δημιουργηθούν στον τομέα του ανθρωπιστικού δικαίου.

Οι Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις κατάφεραν να αναπτύξουν δραστηριότητες τόσο στην Κοινωνία των Εθνών όσο και στη Διεθνή Οργάνωση Εργασίας κατά τη διάρκεια του Μεσοπολέμου. Το 1922 Ίδρύεται η διεθνής Ομοσπονδία Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων. Σημαντική αύξηση στις Μη κυβερνητικές Οργανώσεις παρατηρήθηκε μετά τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο. Παρόμοια κατάσταση έγινε αντιληπτή μετά το 1970 στην Λατινική Αμερική και την Κεντρική Ανατολική Ευρώπη. Η ίδρυση της ΔΑΣΕ(Διάσκεψη για την Ασφάλεια και τη Συνεργασία στην Ευρώπη) υπήρχε καταλυτικός παράγοντας για την αναγνώριση της νομιμότητας δράσης των Μη Κυβερνητικών Οργανισμών.

Σε αντίθεση με την Ευρώπη οι Μη Κυβερνητικές οργανώσεις στην Αφρική δεν είχαν τη βάση τους εκεί. Η έδρα τους υπάρχει σε άλλες ηπείρους και απλά στοχεύουν να δραστηριοποιηθούν στην Αφρική. Στην Ασία η ανάπτυξη καθώς και η δημιουργία Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων είναι κάτι πολύ πρόσφατο και κάτω από πολλές και δύσκολες συνθήκες.

Οι διεθνείς Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις εκτιμάτε σήμερα πως ανέρχονται από 5.000 έως 25.000.Ο αριθμός αυτός είναι εντυπωσιακός από μόνος του δείχνοντας πόσες οργανώσεις δραστηριοποιούνται σε όλες τις γωνιές του πλανήτη με στόχο τον ανθρωπιστικό παράγοντα.

1.4. Αιτίες Ανάπτυξης ΜΚΟ

Στα τέλη της δεκαετίας του 80 οι Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις εξαπλώθηκαν και αναπτύχθηκαν με πολύ μεγάλους ρυθμούς, αγγίζοντας σήμερα στην Ελλάδα τις 32.000 και εκατοντάδες χιλιάδες παγκοσμίως. Ποια ήταν όμως τα αίτια ανάπτυξης των Μη Κυβερνητικών οργανώσεων τις τελευταίες δεκαετίες, τι διαφορετικό συνέβηκε στην παγκόσμια κοινότητα που τις βοήθησε να αναζωπυρωθούν και να εδραιωθούν στις συνειδήσεις όλων μας αλλά και στα πολιτικά όργανα; Θα αναφερθούμε λοιπόν εκτενώς στους παράγοντες εκείνους που συντέλεσαν στην ανάπτυξη του φαινομένου των Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων.

1.4.1. Ο Τερματισμός του Ψυχρού Πολέμου

Μετά την ανακωχή των δύο υπερδυνάμεων ο φόβος για έναν επερχόμενο Γ παγκόσμιο πόλεμο πέρασε. Οι τότε υπάρχουσες Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις ήταν αναγκασμένες να τοποθετούνται με το μέρος της μιας χώρας ή της άλλης, ώστε να εξασφαλίζουν χρηματοδότες και αντίστοιχα τους απαιτούμενους οικονομικούς πόρους. Με τον τερματισμό όμως του Ψυχρού Πολέμου απελευθερώθηκαν από αυτό τον μονόδρομο με αποτέλεσμα να εξοπλιστούν με πολιτική αξιοπιστία οι πρωτοβουλίες των κινημάτων. Από αυτό

το σημείο και μετά δημιουργήθηκαν νέες διαστάσεις στις δράσεις διεθνικού χαρακτήρα. Η σημασία των θεμάτων ασφαλείας μειώθηκε με συνέπεια ζητήματα που παλαιότερα χαρακτηρίζονταν ως χαμηλής σημασίας ή με αμιγώς οικονομική βάση απέκτησαν ιδιαίτερη σημασία. (Περιβάλλον, ανάπτυξη, πολιτισμός)

1.4.2. Κατάρρευση των απολυταρχικών καθεστώτων στην ανατολική Ευρώπη

Η κατάρρευση των γραφειοκρατικών απολυταρχικών καθεστώτων στις χώρες της ανατολικής Ευρώπης οδήγησε όπως ήταν εύλογο σε μια σημαντική ανάπτυξη των μη κυβερνητικών οργανώσεων και στις χώρες αυτές φαινόμενο πάντως που σε ορισμένες περιπτώσεις (π.χ στην Πολωνία του Γιαρουζέλσκι και στην Σοβιετική Ένωση του Γκορμπάτσφ) είχε τις ρίζες του στη δυναμική που αναπτύχθηκε κατά την προηγούμενη περίοδο πριν από την κατάρρευση. Όταν άρχισαν να εμφανίζονται τα πρώτα ρήγματα στα καθεστώτα αυτά και κάποια μέτρα φιλελευθεροποίησης. Ερευνητές υποστηρίζουν ότι στα κομμουνιστικά καθεστώτα φάνηκε ότι δεν υπάρχει σχεδόν καθόλου χώρος για την Κοινωνία των Πολιτών. Επομένως ο λαός στράφηκε προς αυτήν γιατί απέδιδε με ένα περιεκτικό και πολύ δηλωτικό τρόπο ότι ακριβώς είχαν στερηθεί περισσότερο και ότι περισσότερο επιθυμούσαν.

1.4.3. Παρακμή των νέων κοινωνικών κινημάτων

Η βαθμιαία παρακμή των νέων κοινωνικών κινημάτων και των συνδικαλιστών που έδρασαν κυρίως στις δεκαετίες 70 και 80 και σε πολλές περιπτώσεις οδήγησαν στην ενσωμάτωση στην κρατική πολιτική διαφόρων αιτημάτων που υποστηρίχτηκαν από τα κινήματα αυτά (ισότητα των δύο φύλων, σεβασμός στο περιβάλλον, αναγνώριση πολιτιστικής ταυτότητας κ.λπ) όμως το τέλος της δεκαετίας του 80 χαρακτηρίζεται από την ουσιαστική παρακμή των νέων κοινωνικών κινημάτων τουλάχιστον με τη μορφή συλλογικών κινητοποιήσεων ή διεκδικήσεων. Σε πολλές περιπτώσεις οι ΜΚΟ αποτέλεσαν συνέχειες των κινημάτων αυτών και όπως αρκετοί συνδικαλιστές φοβούνται σε λίγο καιρό θα αντικατασταθούν πλήρως από τις Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις. Η Συνέχεια αυτή αποτυπώνεται στην κοινή θεματολογία (οικολογία, φεμινισμός, ανθρώπινα δικαιώματα κλπ) το κοινό πεδίο πολιτικής δράσης (την κοινωνία των πολιτών) και τέλος σε έναν κοινό πυρήνα ανθρωπίνου δυναμικού.

1.4.4. Κρίση Κοινωνικού Κράτους

Ο ρόλος του κράτους ως κυρίαρχος παράγοντας προσφοράς κοινωνικών αγαθών έχει περιοριστεί αρκετά τα τελευταία χρόνια. Το δημόσιο σύστημα κοινωνική προστασίας συρρικνώνεται καθώς τα μέτρα λιτότητας που τους επιβάλλονται από τους διεθνούς όρους οικονομικής ανάπτυξης τραυματίζουν την κοινωνική συνοχή. Επίσης οι πολίτες στρέφονται όλο και σε μια πιο ατομιστική αντίληψη σχετικά με την αποτελεσματικότητα του κοινωνικού κράτους με αποτέλεσμα να οδηγούνται στην ιδιωτική παροχή υπηρεσιών. Ο ρόλος ορισμένων ΜΚΟ μετά τις παραπάνω εξελίξεις είναι να καλύψουν είτε αυτοβούλως είτε με κρατική ανάθεση κάποια τμήματα κοινωνικής πολιτικής που δεν εντάσσονται πλέον στην κρατική πολιτική.

1.4.5. Κρίση εμπιστοσύνης προς τα Κόμματα

Η διεκδίκηση των δικαιωμάτων των πολιτών παλαιότερα ήταν σχεδόν

αποκλειστικά μέσω από τα πολιτικά κόμματα. Σήμερα όμως τόσο η διαφθορά των κομμάτων όσο και ο πολυσυλλεκτικός τους χαρακτήρας δεν επιτρέπει ταυτίσεις μεταξύ των κομμάτων και των πολιτών. Αυτά έχουν ως αποτέλεσμα τα κλονιστεί η εμπιστοσύνη προς τα πολιτικά κόμματα και η ενεργή συμμετοχή των πολιτών να μειωθεί δραματικά.

Μια έρευνα που έγινε το 2002 από το Παγκόσμιο Κοινωνικό Φόρουμ δείχνει φανερά την απογοήτευση του πολίτη προς τα κόμματα. Συγκεκριμένα πολίτες από πολλές διαφορετικές χώρες έδειξαν να έχουν την λιγότερη εμπιστοσύνη στα εθνικά νομοθετικά τους σώματα καθώς και στις μεγάλες εταιρίες. Αντίθετα την μεγαλύτερη εμπιστοσύνη την έδειξαν στις ένοπλες δυνάμεις, τις Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις καθώς και τα Ηνωμένα Έθνη. Άξιο αναφοράς είναι επίσης το γεγονός ότι πάνω από τα δύο τρίτα των ερωτηθέντων θεωρούν ότι η κυβέρνηση τους δεν κάνει αυτό που θέλει ο λαός.

1.4.6. Η Διαδικασία της Παγκοσμιοποίησης

Η ίδια η παγκοσμιοποίηση που βιώνουμε σήμερα οδήγησε στην εμφάνιση θεμάτων τα οποία δεν μπορούν να αντιμετωπιστούν από ένα κράτος και ανάγονται στα πλαίσια της παγκόσμιας κοινότητας. Με αυτόν τον τρόπο Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις που ήταν ήδη γνωστές έγιναν ισχυρότερες (WWF) αλλά δημιουργήθηκε και μια νέα γενικά Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων, η οποία γενιά αποτέλεσε παράγωγο της διαδικασίας της παγκοσμιοποίησης (ATTAC). Η παγκοσμιοποίηση επηρέασε σημαντικά και τις διακυβερνητικές ικανότητες του κράτους. Οι αυξανόμενοι ρυθμοί του διεθνούς εμπορίου που παρατηρήθηκαν στις δεκαετίες 1980 και 1990 περιόρισαν τις δυνατότητες του κράτους για μακροπρόθεσμο οικονομικό σχεδιασμό. Οι Μη κυβερνητικές οργανώσεις από την άλλη ευνοήθηκαν αφού αντίθετα από το κράτος οι στόχοι τους είναι βραχυπρόθεσμοι και δίνουν έμφαση στο σχεδιασμό πολιτικών για εξειδικευμένες κατηγορίες πολιτών.

1.4.7 Η αύξηση του εθελοντισμού

Η εμφάνιση νέων αντιλήψεων σχετικά με την αυτό-οργάνωση, αυτό-βοήθεια και αυτό-διαχείριση έδωσαν ώθηση στους πολίτες να ασχοληθούν με δραστηριότητες κοινωνικά ωφέλιμες και τους δημιούργησε την εντύπωση ότι συμμετέχουν προσωπικά και διεκδικούν αιτήματα ή αξίες που θα βοηθήσουν στην επίτευξη ποιοτικότερης ζωής. Η "ιδιότητα του πολίτη" απέκτησε με αυτόν τον τρόπο νέο περιεχόμενο και βάθος. Δημιουργήθηκε έτσι η ιδέα ότι μέσω του εθελοντισμού η ποιότητα ζωής καλυτερεύει και αυτό οδήγησε στην ενδυνάμωση της συμμετοχής του πολίτη στην κοινωνία των πολιτών με αποτέλεσμα τα ποσοστά εθελοντική συμμετοχής να αυξηθούν σημαντικά.

Παράδειγμα αποτελεί οι Ολυμπιακοί Αγώνες του 2004 όπου τα αιτήματα για εθελοντική εργασία είχαν μεγαλύτερη απήχηση από άλλη παρόμοια διοργάνωση.

1.4.8. Η τεχνολογία και τα MME

Το 1990 σηματοδεύτηκε από το ενδιαφέρον τόσο του επιστημονικού, πολιτικού αλλά και δημοσιογραφικού ενδιαφέροντος για την έννοια της Κοινωνίας των πολιτών. Αυτό μόνο θετικά αποτελέσματα είχε για τις Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις δημιουργώντας ένα ευνοϊκό κλίμα για αυτές. Τα M.M.E βλέποντας ότι τα θέματα που απασχολούν τους ανθρώπους είναι τα ίδια με

εκείνα που ασχολούνται οι Μη Κυβερνητικές οργανώσεις δημιούργησαν μια σχέση με αυτές έτσι ώστε οι μιν να έχουν δημοσιογραφικά θέματα και οι δεν να προβληθούν με μεγαλύτερη ένταση. Στην Ελλάδα το φαινόμενο αυτό παρατηρήθηκε το 1999 κατά τη διάρκεια του πολέμου στη Γιουγκοσλαβία. Όλα τα Μ.Μ.Ε τότε όπως η τηλεόραση, το ραδιόφωνο και ο τύπος με την προβολή που έκαναν στις Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις αναζωπύρωσαν το ενδιαφέρον των πολιτών για αυτές και ταυτόχρονα βοήθησαν στη δημιουργία νέων οργανισμών.

Όσο αφορά τον παράγοντα της τεχνολογίας, η σημασία του έγκειται στο γεγονός ότι η δυναμική αλλαγή που προσέδωσε η τεχνολογική καινοτομία και που στηρίζεται σε συνεχόμενες τεχνολογικές εξελίξεις στις επικοινωνίες και τις μεταφορές, έφερε στην πολιτική σκηνή νέες οργανώσεις των οποίων οι προσπάθειες να κερδίσουν εξωτερικούς πόρους και να δράσουν με ανάλογους φορείς εκτός συνόρων έχουν διευρύνει την ακτίνα δράσης τους. Τόσο οι υπολογιστές όσο και το διαδίκτυο έδρασαν καταλυτικά στην επίτευξη αυτών τον στόχων. Η ευκολία της σύγχρονης επικοινωνιακής τεχνολογίας βοήθησε σημαντικά στην ανταλλαγή πληροφοριών και στη στενή συνεργασία μεταξύ των υπαρχόντων και των εν δυνάμει μελών αλλά και μεταξύ των Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων.

1.4.9 Η μεγάλη ανάγκη για βοήθεια

Οι ένοπλες συγκρούσεις, οι φυσικές καταστροφές και η φτώχεια σε συνάρτηση με την αύξηση του παγκόσμιου πληθυσμού έχουν οδηγήσει στον αριθμό των ανθρώπων που χρειάζονται ανθρωπιστική βοήθεια να γιγαντωθεί. Οι εμπόλεμες καταστροφές οι οποίες είναι και ο πιο σημαντικός λόγος έχουν οδηγήσει τις Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις να συγκεντρωθούν πάνω σε αυτές. Μια από τις μεγαλύτερες Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις της Δύσης ή Caritas International από τα 89 εκατομμύρια μάρκα που διέθετε για τις αποστολές της, τα 26 πήγαν σε φυσικές καταστροφές, 9 πήγαν σε κοινωνικές συγκρούσεις, 9 σε περιοχές που χτυπήθηκαν από οικονομική κρίση και τα 50 δόθηκαν σε αποστολές με στόχο τις μετακινήσεις πληθυσμών κυρίως στην Γιουγκοσλαβία.

Οι Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις ανταποκρίθηκαν επίσης ταχύτατα στην έκλυση βοήθειας των χωρών της Ν.Α Ασίας όταν χτυπήθηκαν από το φονικό τσουνάμι. Η μεγαλύτερη ανθρωπιστική βοήθεια που καταγράφηκε στα χρονικά της παγκόσμιας ιστορίας έγινε εκείνη την περίοδο. Η UNICEF έφτασε σε σημείο να ανακοινώνει ότι είναι υπερπλήρης και σε χρήματα, ρούχα και τρόφιμα οπότε η περαιτέρω συλλογή τους από τα παραρτήματα της δεν ήταν αναγκαία και παρακαλούσε να σταματήσει.

Σύμφωνα με τη Διεθνή ομοσπονδία του Ερυθρού Σταυρού ο μέσος όρος ανθρώπων που έχουν πληγωθεί από καταστροφές (φυσικές και μη) έχει αυξηθεί δραματικά. Στις αρχές του 1970 ο αριθμός αυτός άγγιζε τα 50 εκατομμύρια, στις αρχές του 1980 πήγε στα 125 εκατομμύρια και 250 εκατομμύρια στις αρχές του 1990 ενώ το 1991 άγγιζε τα 320 εκατομμύρια. Σε παρόμοια κατάσταση βρίσκεται και ο αριθμός των προσφύγων ο οποίος έφτασε τα 17.5 εκατομμύρια το 1992 και τους εσωτερικούς πρόσφυγες να φτάνουν τα 24 εκατομμύρια σε 31 χώρες. Η βοήθεια τόσο τον αναπτυξιακών όσο και τον ανθρωπιστικών Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων σε αυτό το πεδίο έχει οδηγήσει στην αύξηση τα τελευταία έτη στον ρόλο τους.

1.4.10. Αδύνατα προβλήματα σε εθνικό επίπεδο

Η ύπαρξη προβλημάτων πολύπλοκων, τα οποία δεν μπορούσαν να λυθούν μεμονωμένα σε εθνικό επίπεδο και από τον κρατικό μηχανισμό ο οποίος ήταν αδύναμος να ανταπεξέλθει, έγιναν φανερά στην κοινωνία και τους πολίτες. Τα ανθρώπινα δικαιώματα, η ισότητα μεταξύ των δύο φύλων, ο ρατσισμός, η μετανάστευση και η εκπαίδευση είναι μερικά από τα ζητήματα τα οποία χρειάζονται ειδική μεταχείριση για να γίνουν αντιμετωπιστούν έως ένα βαθμό. Η αδράνεια του κράτους πάνω σε αυτά τα ζητήματα βοήθησε τις Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις να δραστηριοποιηθούν και να τα καταφέρουν σε αυτά τα πεδία. Με τις πιέσεις που άσκησαν στην διεθνή πολιτικό-οικονομική κοινότητα κατάφεραν κάποια από αυτά τα ζητήματα να τα επιλύσουν έως ένα βαθμό και σε άλλα να ενεργούν με καλούς ρυθμούς.

1.4.11. Η αναγνώριση του ρόλου του από ΟΗΕ και Ε.Ε

Οι δυνατότητες των Μη κυβερνητικών Οργανώσεων παλαιότερα ήταν αρκετά περιορισμένες καθώς δεν είχαν την Έγκριση ούτε από τον ΟΗΕ ούτε από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Όταν όμως αναγνωρίστηκε ο ρόλος τους από τους παραπάνω, καθώς και χρηματοδοτήθηκαν αλλά και απέκτησαν το δικαίωμα της συμμετοχής στις δομές αυτές με την άποψη τους να είναι σημαντική και να ζητείται σε θέματα που είναι άμεσα με την δράση τους, τότε αυτό είχε ως αποτέλεσμα να αναπτυχθούν ακόμα περισσότερο οι ήδη μεγάλη Μη Κυβερνητικοί Οργανισμοί αλλά και να κάνουν την εμφάνιση τους νέοι οργανισμοί.

1.4.12. Ο ανταγωνισμός

Η επιτυχία κάποιων Μη κυβερνητικών οργανώσεων έδωσε ώθηση στην δημιουργία άλλων παρόμοιων οργανώσεων και στην μίμηση τους. Με αυτόν τον τρόπο δημιουργήθηκαν αρκετές Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις οι οποίες δρούσαν παρόμοια με άλλες. Κάποιες το πέτυχαν αυτό και κάποιες άλλες όχι. Ο ανταγωνισμός όμως που δημιουργήθηκε μεταξύ τους τις έκανε να είναι πιο αντικειμενικές, πιο ανεξάρτητες και πιο διεκδικήτριες με αποτέλεσμα να βγάζουν το καλύτερο πρόσωπο τους προς τα έξω. Ένα παράδειγμα θα μπορούσε να θεωρηθεί το κίνημα του Σιάτλ που ήταν κατά της παγκοσμιοποίησης καθώς το ίδιο σηματοδότησε την έναρξη παρόμοιων κινήματων.

1.5. Χαρακτηριστικά Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων

Με τόσους πολλούς τομείς καθώς και με οργανώσεις με διαφορετικούς στόχους και διάρθρωση η κάθε μια είναι δύσκολο να οριοθετήσουμε τις μη κυβερνητικές οργανώσεις. Με αυτή την διαφορετικότητα που χαρακτηρίζει τις Μη Κυβερνητικές οργανώσεις το μόνο δυνατό είναι ο εντοπισμός γενικών χαρακτηριστικών.

Γενικότερα

- Η δράση τους δεν περιορίζεται σε μια χώρα. Μπορούν και δρουν ταυτόχρονα σε πολλές χώρες χωρίς να έχουν περιορισμούς στα σύνορα.
- Οι μη κυβερνητικές οργανώσεις είναι διοικητικά ανεξάρτητες τόσο από κυβερνήσεις όσο και από δημόσιες αρχές.

- Μια μη κυβερνητική οργάνωση είναι και μη κερδοσκοπική. Που σημαίνει ότι ο στόχος τους δεν είναι τα κέρδη από τα διοικητικά αποκλειστικά για τους σκοπούς της οργάνωσης. Απόλυτος σκοπός είναι η παροχή βοηθειών ή υπηρεσιών προς όφελος της μη κερδοσκοπική οργάνωση ή των μελών της καθώς και άλλων ομάδων πληθυσμού.
- Οι μη κυβερνητικές οργανώσεις είναι οργανώσεις ιδιωτών ατόμων που τα βασικά τους πιστεύω βρίσκονται σε βασικές κοινωνικές αρχές και οργανώνουν τις δραστηριότητες τους με σκοπό να φέρουν ανάπτυξη στις κοινωνικές τους ομάδες.
- Μια μη κυβερνητική οργάνωση έχει ως απώτερο στόχο να κάνει τον άνθρωπο πιο ισχυρό.
- Μια μη κυβερνητική οργάνωση είναι κοινωνική οργάνωση που η δράση της είναι ανεξάρτητη από το κράτος.
- Οι μη κυβερνητικές οργανώσεις είναι δημοκρατικά ανεξάρτητη οργάνωση με βασικούς στόχους την ενίσχυση οικονομικά ή κοινωνικά περιθωριοποιημένων ομάδων.
- Οι μη κυβερνητικές οργανώσεις δεν εξαρτώνται και δεν επηρεάζονται από πολιτικές παρατάξεις και πολιτικά κόμματα. Προτεραιότητα τους είναι η ανάπτυξη και η ευημερία της κοινωνίας.
- Μια μη κυβερνητική οργάνωση έχει ως επίκεντρο τις βασικές αιτίες των προβλημάτων και κάνει προσπάθειες για την βελτίωση της ποιότητας ζωής των φτωχών, των καταπιεσμένων τόσο σε αστικές όσο και σε επαρχιακές περιοχές.
- Η ίδρυση μιας μη κυβερνητικής οργάνωσης οφείλεται στην κοινωνία και προορίζεται για την κοινωνία με μικρή έως καθόλου παρέμβαση από την κυβέρνηση. Δεν έχουν μόνο φιλανθρωπικά στοιχεία αλλά ασχολούνται και με κοινωνικές, οικονομικές και πολιτιστικές δραστηριότητες.
- Μια μη κυβερνητική οργάνωση χαρακτηρίζεται από ευελιξία καθώς και δημοκρατική στη δομή της με σκοπό να υπηρετήσει τον άνθρωπο αφίλοκερδώς.
- Η δράση τους σε σύγκριση με τους θεσμούς του κράτους και έχοντας ως μέτρο σύγκρισης βασικά κριτήρια που ισχύουν στα πλαίσια κρατών (αντιμετώπιση ανεργίας, εξασφάλιση ευημερίας κ.λ.π) είναι σημαντικά πιο αποτελεσματική.
- Οι μη κυβερνητικές οργανώσεις με τη δράση τους δημιουργούν μια δική τους εσωτερική κυριαρχία, εκμεταλλευόμενοι εξωτερικά τις αντιθέσεις ανάμεσα στα κράτη.
- Οι μη κυβερνητικές οργανώσεις αντιπροσωπεύουν άτομα ή κοινωνικές ομάδες, οι οποίες δραστηριοποιούνται με δική τους βούληση για την οργάνωση βοήθειας έναντι τρίτων συμμετέχοντας στις μη κυβερνητικές οργανώσεις με τη μορφή εθελοντικής εργασίας.
- “Μη Κυβερνητικό Οργανισμός” είναι οποιοσδήποτε οργανισμός που έχει σχηματιστεί με σκοπό μία ή παραπάνω από τις παρακάτω δραστηριότητες: Ανθρωπιστική βοήθεια, υπεράσπιση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, φιλανθρωπικό έργο, εκπαιδευτικές, πολιτιστικές και υγείας δραστηριότητες, προστασία του περιβάλλοντος, κοινωνική ανάπτυξη, προώθηση της ισότητας, κοινωνική ανάπτυξη ή οποιαδήποτε

άλλη μη-κερδοσκοπική δραστηριότητα που υπηρετεί το κοινό συμφέρον.

- Τέλος η δραστηριότητα τους έχει ως στόχο την προώθηση του δημοσίου συμφέροντος.

Όσο αφορά την εθελοντική εργασία στο τρίτο από το τέλος χαρακτηριστικό, το ποσοστό για τη συμμετοχή των εθελοντών δεν έχει περιορισμούς. Μόνη προϋπόθεση είναι μια μικρή βάση εθελοντών.

Επιπλέον οι μη κυβερνητικές οργανώσεις έχουν χαρακτηριστεί ως ομάδες πίεσης με στόχο την προώθηση διαφόρων στόχων. Στις δημοκρατικές χώρες όπου η ελευθερία έκφρασης καθώς και η ποικιλία απόψεων βοηθούν τις ομάδες πίεσης αυτές να διεκδικήσουν με οργανωμένο και σωστό τρόπο των δικαιωμάτων.

Ο χρόνος που έχουν στη διάθεση τους καθώς και ο βαθμός αφομοίωσης των μελών τους βοηθάνε σημαντικά στη αποτελεσματική δράση τους. Σαν βάση στήριξης των δραστηριοτήτων τους είναι το ανθρώπινο δυναμικό τους καθώς και η εξειδίκευση των μελών τους. Ο χρόνος που διαθέτουν τα μέλη των μη κυβερνητικών οργανώσεων είναι μεγάλης σημασίας καθώς όλες οι διοικητικές εργασίες που υποστηρίσουν τις λειτουργίες τους μπορούν να διεκπεραιωθούν. Επίσης η αφομοίωση των μελών συμβάλει στις επιτυχείς δράσεις τους, καθώς και στην επίτευξη των στόχων τους.

1.6. Κατηγορίες Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων

Ο αισθητός αριθμός των μη κυβερνητικών οργανισμών μας δίνει την δυνατότητα να τους κατηγοριοποιήσουμε με 5 διαφορετικά κριτήρια. Έτσι λοιπόν, επιλέγοντας 5 κριτήρια τα οποία είναι : Μέγεθος, θεματικό πεδίο, γεωγραφικό πεδίο, αυτονομία και βαθμός πολιτικοποίησης έχουμε και τις ανάλογες κατηγορίες.

Ανάλογα με το μέγεθος έχουμε 2 κατηγορίες.

Πολυεθνικές οργανώσεις

Η πρώτη κατηγορία είναι οι πολυεθνικές οργανώσεις. Πρόκειται για οργανώσεις με μεγάλα γραφεία και εξαπλωμένες σε πολλές χώρες. Έχουν μεγάλο πλήρους απασχόλησης και μισθοδοτημένο προσωπικό. Έχουν την μορφή ανώνυμης εταιρίας. Τα μέλη τους είναι συχνά αρκετά εκατομμύρια η συμμετοχή των οποίων είναι απλά να πληρώνουν την συνδρομή τους προς την ενίσχυση της οργάνωσης. Παραδείγματα τέτοιων οργανώσεων είναι ο Ερυθρός Σταυρός, η Attac και η Oxfam.

Πολυεθνικά κινήματα.

Η δεύτερη αφορά τα πολυεθνικά κινήματα. Στόχος των οποίων είναι η οργάνωση εκστρατειών για την καταπολέμηση της παγκοσμιοποίησης και του

νεοφιλελευθερισμού. Βασίζονται στον εθελοντισμό και την ατομική βούληση των μελών τους. Τα μέλη με τη σειρά τους έχουν ως σκοπό την ενημέρωση και τη δραστηριοποίηση των πολιτών για συλλαλητήρια και κινητοποιήσεις στους δρόμους που έχουν στόχο να πάνε κόντρα στις αποφάσεις των ισχυρών. Όσο αφορά την χρηματοδότηση τους δεν έχουν απαίτηση από κανένα φορέα. Δρουν σε παγκόσμια κλίματα και έχουν ανομοιογενή σύνθεση. Τέτοια κινήματα είναι το κίνημα του Σιάτλ, της Γένοβα καθώς και το Παγκόσμιο Κοινωνικό Φόρουμ του Πόρτο Αλέγκρε.

Ανάλογα με το θεματικό τους πεδίο οι μη κυβερνητικές οργανώσεις μπορούν να χωριστούν σε οχτώ κατηγορίες. Περιβαλλοντικές, Φιλανθρωπικές, με θέμα το παιδί ή τη γυναίκα, ανθρωπιστικές, οικονομικές, θρησκευτικές, αναπτυξιακές, με θέμα την υγεία και αντιμετώπιση εξάρτησης από ναρκωτικά.

Περιβαλλοντικές

Πρώτες είναι οι περιβαλλοντικές ή οικολογικές που έχουν σκοπό την προστασία του περιβάλλοντος καθώς και της πανίδας και της χλωρίδας. Κάνουν μεγάλες προσπάθειες να ευαισθητοποιήσουν τους ανθρώπους για την εξαφάνιση κάποιων είδη ζώων αλλά και για την μόλυνση του περιβάλλοντος με ότι μέσα διαθέτουν (Εκστρατείες ενημέρωσής στους δρόμους, τηλεόραση, διαδίκτυο κ.α.). Γνωστά παραδείγματα είναι η Greenpeace και η WWF.

Φιλανθρωπικές

Έπειτα οι φιλανθρωπικές είναι οργανώσεις που σκοπό οι δραστηριότητές τους έχουν τη διευκόλυνση της ζωής των φτωχών. Η διανομή τροφίμων, ρούχων καθώς και η μεταφορά παιδιών από και προς τα σχολεία είναι μερικές από τις δραστηριότητές τους. Επίσης έχουν τη δυνατότητα να αναλάβουν την αποστολή και τη συγκέντρωση έκτακτης βοήθειας ύστερα από μια φυσική ή προκαλούμενη από τον άνθρωπο καταστροφή. Παραδείγματα είναι Η Δράση ενάντια στη πείνα και το Save the Children.

Ανθρωπιστικές

Έπειτα έχουμε τις ανθρωπιστικές οργανώσεις που στοχεύουν στα ανθρώπινα δικαιώματα. Στόχος τους είναι η προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Διαφυλάττουν την ανθρωπινή οντότητα από κάθε είδος προσβολής της και επεμβαίνουν δραστικά όταν αυτή καταπατείται. Στο παρελθόν έχουν καταφέρει να πιέσουν κυβερνήσεις να θεσπίσουν νόμους για την αποφυγή τέτοιων εγκλημάτων. Παραδείγματα είναι η Διεθνής αμνηστία και Human Rights Watch.

Αναπτυξιακές

Ακολουθούν οι αναπτυξιακές οι οποίες έχουν ως θεματικό πεδίο την αφύπνιση της κοινής γνώμης μέσα από την εκπαίδευση. Αυτές οι μη κυβερνητικές οργανώσεις μαθαίνουν και ενημερώνουν τον κόσμο όσον αφορά την γεωργία, την βιομηχανική ανοικοδόμηση, τον ρατσισμό και τον πολιτισμό. Τα παραπάνω τα καταφέρνουν μέσα από εκστρατείες, πολιτικές και εκπαιδευτικές

δραστηριότητες καθώς και επισκέψεις σε σχολεία. Η δράση τους έχει καταφέρει να εξαπλωθεί και σε άλλες μη κυβερνητικές οργανώσεις καθώς και στα μέλη αυτών. Τέλος ασκούς και αυτές πιέσεις στα κέντρα λήψης αποφάσεων ώστε πρακτικές που να είναι συμβατές με την ανθρωποκεντρική άποψη για την ανάπτυξη να υιοθετηθούν από τις κυβερνήσεις.

Οικονομικές

Οι οικονομικές έχουν ως σκοπό την ενεργοποίηση του πολίτη ώστε να αντισταθεί και να αντιταχθεί στους αδικαιολόγητους φόρους που του επιβάλλονται από την κυβέρνηση. Παράδειγμα είναι η Attac η οποία αγωνίζεται κατά των καταστροφικών συνεπειών των υπερκερδών του χρηματιστικού κεφαλαίου.

Με θέμα την Υγεία

Οι μη κυβερνητικές οργανώσεις αυτές δραστηριοποιούνται στον τομέα της υγείας σχεδόν αποκλειστικά και παρέχουν ανάλογες υπηρεσίες. Αναλαμβάνουν τα έξοδα περίθαλψης καθώς και τα έξοδα φαρμάκων σε ανθρώπους που δεν έχουν οι ίδιοι την οικονομική δυνατότητα. Η οργάνωση Ελπίδα η οποία βοηθάει παιδιά που πάσχουν από κάθε μορφής καρκίνου αποτελεί ένα αξιόπαινο παράδειγμα.

Με θέμα την εξάρτηση από τα ναρκωτικά

Στόχος αυτών των οργανώσεων είναι η βοήθεια προς τα άτομα που πάσχουν από εξαρτήσεις ναρκωτικών καθώς και βοήθεια προς αυτά στο να ενταχθούν ομαλά πίσω στην κοινωνία. Στα ιδρύματα αυτά μπορούν να απευθυνθούν χρήστες ναρκωτικών ουσιών καθώς και συγγενείς πρώτου βαθμού. Η Κοινότητα Στροφή και το Διαπολιτισμικό θεραπευτικό πρόγραμμα Κιβωτός αποτελούν χαρακτηριστικά παραδείγματα.

Θρησκευτικές

Τέλος έχουμε τις θρησκευτικές οργανώσεις στις οποίες εντάσσονται οι οργανώσεις που έχουν άμεση ή έμμεση σύνδεση με θρησκείες ή εκκλησιαστικά ιδρύματα. Πλαισιώνονται από εθελοντές και πολλές δράσεις τους είναι αλληλοβοήθειας και αλληλεγγύης προς τις εκκλησίες. Παραδείγματα είναι το Λύρειο παιδικό ίδρυμα και το Ταμείο Ενισχύσεως Απόρων Κοριτσιών. Ανάλογα με το γεωγραφικό πλαίσιο δράσης χωρίζονται οι μη κυβερνητικές οργανώσεις σε Εθνικές και Διεθνείς.

Εθνικές

Οι εθνικές είναι οργανώσεις που αναπτύσσονται και δρουν μέσα σε ένα κράτος. Υπάρχουν φυσικά εξαιρέσεις όπου ενώ δρουν σε άλλη γεωγραφική περιφέρεια αντλούν τους πόρους τους από την χώρα καταγωγής τους. Στον ελληνικό χώρο τέτοιες μη κυβερνητικές οργανώσεις είναι αυτές που ενεργούν στα Βαλκάνια όπως η Γιατροί χωρίς σύνορα.

Διεθνείς

Οι διεθνείς επεκτείνονται παγκόσμια έχοντας όμως συνήθως την έδρα τους σε ένα κράτος. Έχουν εκπροσώπου και παρατήματα σε πολλές χώρες και η ασχολία τους αφορά συνήθως θέματα μαζικού ενδιαφέροντος. Τα παραρτήματα τους αν και έχουν τις ίδιες αρχές, σκοπού και τρόπο λειτουργίας με της μητρικές, διατηρούν κάποιο βαθμό ανεξαρτησίας και αυτονομίας που τους επιτρέπει να προσαρμόζονται στη χώρα που βρίσκονται και να στοχεύουν σε εθνικό επίπεδο. Παραδείγματα είναι η UNICEF και Care International.

Ανάλογα με την αυτονομία των Μη κυβερνητικών οργανώσεων έχουμε 3 κατηγορίες. Ίδρυση από κυβερνήσεις, Χρηματοδότες και Οιονεί Μη κυβερνητικές οργανώσεις.

Ίδρυση Μη κυβερνητικών οργανώσεων από κυβερνήσεις

Πολλές κυβερνήσεις βλέποντας τις δυσκολίες που μπορεί να υπάρξουν σε μια συνεργασία με μη κυβερνητικές οργανώσεις αποφασίζουν να ιδρύσουν δικές τους μη κυβερνητικές οργανώσεις. Σκοπό τους είναι η απρόσκοπτη προώθηση συγκεκριμένων πολιτικών. Πρώτη εμφάνιση τέτοιων μη κυβερνητικών οργανώσεων γίνεται κατά τη διάρκεια του Ψυχρού Πολέμου και σε πολλά αυταρχικά κράτη του Τρίτου Κόσμου. Στο σήμερα συνδέονται κυρίως με την προώθηση συγκεκριμένων κυβερνητικών επιλογών.

Ίδρυση Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων από χρηματοδότες.

Η αύξηση των πόρων που δέχονται οι μη κυβερνητικές οργανώσεις ώθησε πολλούς χρηματοδότες (ιδιώτες, διεθνείς οργανισμούς) στην ίδρυση ή ενθάρρυνση ανάπτυξης νέων μη κυβερνητικών οργανισμών. Στόχους τους θα είναι η πιο ευέλικτη προσαρμογή των οργανώσεων αυτών στους δικούς τους στόχους και προγράμματα. Το αναπτυξιακό πρόγραμμα των Ενωμένων Εθνών (United Nations Development Program – UNDP), το οποίο ενθαρρύνει την ίδρυση πολλαπλών τοπικών ή περιφερειακών μη κυβερνητικών οργανώσεων αποτελεί ένα καλό παράδειγμα.

Οιονεί Μη κυβερνητικές οργανώσεις

Είναι ανεξάρτητες από κυβερνητικές αρχές και δεν έχουν διεθνή πηγή χρηματοδότησης. Αν και είναι ανεξάρτητες από τις κυβερνήσεις, οι κρατικές εισφορές τους αποτελούν το συντριπτικό μέρος των σταθερών πόρων τους. Ο βαθμός αυτονομίας τους παραμένει ρευστός και εξαρτάται από την συγκεκριμένη ισορροπία που υπάρχει σε κάθε οργάνωση ανάμεσα στους προγραμματικούς στόχους της και στους όρους χρηματοδότησης. Ένα χαρακτηριστικό παράδειγμα της κατηγορίας αυτής αποτελεί η Διεθνής Επιτροπή του Ερυθρού Σταυρού.

Ανάλογα με τον βαθμό πολιτικοποίησης των μη κυβερνητικών οργανώσεων έχουμε 4 κατηγορίες. Παραδοσιακές, μινιμαλιστικές, Μαξιμαλιστικές και συμπαραστατικές.

Παραδοσιακές

Αυτές οι μη κυβερνητικές οργανώσεις θεωρούν ότι η πολιτική δεν είναι αναγκαία στην ανθρωπιστική δράση. Οργανώσεις όπως ο Ερυθρός Σταυρός που ανήκει στις παραδοσιακές, επιλύει τις αντιθέσεις ανάμεσα στα α-πολιτικά μέλη του και στα πολιτικά ζητήματα που αντιμετωπίζουν με την προβολή δύο εκδοχών των γεγονότων, μια δημόσια και μια ιδιωτική. Στην δημόσια η ουδετερότητα του οργανισμού προστατεύεται και δεν δίνει πολιτική υπευθυνότητα στην σύγκρουση και τον πόλεμο όπου έχει παρέμβει. Από την άλλη η ιδιωτική εκδοχή είναι πιο πολιτική καθώς απευθύνεται σε κυβερνήσεις, δημοσιογράφους και δωρητές και δείχνει τους υπαίτιους.

Συμπαραστατικές

Οι συγκεκριμένες μη κυβερνητικές οργανώσεις δεν έχουν ουδετερότητα ούτε αμεροληψία και προχωρούν στην επιλογή πλευράς σε μια σύγκρουση απορρίπτοντας τη συναίνεση ως προϋπόθεση για επέμβαση. Οι Γιατροί Χωρίς Σύνορα στο παρελθόν είχα έρθει σε ρήξη με το ελληνικό τμήμα της καθώς αυτό με δική του πρωτοβουλία πρόσφερε βοήθεια στον άμαχο πληθυσμό της Σερβίας.

Η μητρική οργάνωση είχα αρνηθεί νωρίτερα να παρέχει βοήθεια στους Σέρβους στο πόλεμο με την Γιουγκοσλαβία εξηγώντας έτσι την ρήξη.

1.7. Φορείς χρηματοδότησης

Για να υλοποιήσουν τους στόχους τους αλλά και για να καλύψουν τις δαπάνες του οι Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις χρειάζονται χρηματοδότηση. Οι δαπάνες τους δεν απαιτούν αρκετούς πόρους και μπορούν να καλυφθούν εύκολα από τις εισφορές των μελών αλλά και από εκδηλώσεις.

Για να καταφέρουν όμως να φτάσουν τους στόχους τους με επιτυχία χρειάζονται μεγάλα ποσά που συνήθως έρχονται από σημαντικούς χρηματοδότες. Οι χρηματοδότες αυτοί είναι κυρίως η Παγκόσμια Τράπεζα, η Ε.Ε, ο δημόσιος τομέας κάθε χώρας και από ιδιωτικούς φορείς. Παρακάτω θα τα αναλύσουμε ένα ένα αρχίζοντας από το μικρότερο.

1.7.1. Εισφορές μελών

Όταν αναφερόμαστε στις εισφορές των μελών των Μη κυβερνητικών Οργανώσεων εννοούμε τις συνδρομές τους, τις δωρεές, τις κληρονομίες που αφήνουν κ.λ.π. Οι εισφορές αποτελούν την συνηθέστερη πηγή χρηματοδότησης για όλες σχεδόν τις Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις. Οι Μη Κυβερνητικές ομάδες με το μεγαλύτερο ποσοστό εσόδων από τις εισφορές μελών διακρίνονται σε μικρές ομάδες ερασιτεχνικής δομής αλλά και σε ευρείας εμβέλειας οργανώσεις των οποίων το σύστημα συνδρομών και έκτακτων ενισχύσεων λειτουργεί αποδοτικά και απλώνεται σε ευρύ κοινωνικό φάσμα.

Οι περισσότερες οργανώσεις προσπαθούν με τον καιρό να μειώσουν την εξάρτησή τους από αυτή την πηγή εσόδων πράγμα που διατυπώνεται από την εξέλιξη των σχετικών μεριδίων καθεμιάς χρηματοδοτικής πηγής. Για παράδειγμα, το 1991 στις μικρές ελληνικές περιβαλλοντικές οργανώσεις οι εισφορές μελών συνείσφεραν κατά 75-100% στη διαμόρφωση των συνολικών εσόδων τους για το 61% των οργανώσεων ενώ το 1995 για το 53.5%. Για την UNICEF το σύνολο των εισφορών το 2003 έφτασε τα 1.688 εκατομμύρια

δολάρια, πραγματοποιώντας μια αύξηση της τάξεως του 15% από τα 1.454 του 2002. Ακόμα, το ελληνικό τμήμα του WWF το οικονομικό έτος 2002-2003 είχε αύξηση 12% η οποία προήλθε από ιδιώτες με την μορφή συνδρομών ή δωρεών.

1.7.2. Εισπράξεις από εκδηλώσεις

Η οργάνωση και η διεξαγωγή εκδηλώσεων οι οποίες είναι συναυλίες, εκθέσεις έντυπου και οπτικού υλικού, εκδρομές και ξεναγήσεις σε βιότοπους για τις περιβαλλοντικές οργανώσεις, πώληση προπαγανδιστικού υλικού είναι ένας τρόπος για τις Μη Κυβερνητικές οργανώσεις για να αποκτήσουν ακόμα μία πηγή εσόδων.

Σε αυτή την πηγή εσόδων συνήθως στρέφονται Μη Κυβερνητικές οργανώσεις με χαμηλό οργανωτικό επίπεδο (ασυνεχής ενασχόληση, ανεπάρκεια υποδομών). Όσο αφορά πάντως το ποσοστό εσόδων που προέρχεται από αυτή την πηγή οι οργανώσεις αναφέρουν ότι δεν ξεπερνά συνήθως το 30% από τα συνολικά έσοδα.

1.7.3. Παγκόσμια τράπεζα (world bank group)

Η παγκόσμια τράπεζα είναι ένας από τους μεγαλύτερους φορείς παροχής αναπτυξιακής βοήθειας σε όλο τον κόσμο. Έχει δώσει με τη μορφή δανείων αρκετά δις δολάρια τα τελευταία χρόνια στις χώρες με τις οποίες συνεργάζεται. Η δραστηριότητα της βρίσκεται σε παραπάνω από 100 χώρες της οποία κύριος στόχος είναι η βοήθεια προς τις φτωχότερες χώρες και τους κατοίκους τις. Η συνεργασία της γίνεται με κυβερνητικούς φορείς, Μη κυβερνητικές οργανώσεις καθώς και ιδιωτικούς φορείς για να καταφέρει να δημιουργήσει βιώσιμες αναπτυξιακές στρατηγικές. Τα γραφεία της βρίσκονται σε όλο τον κόσμο, δικτυώνονται τόσο με κυβερνητικούς φορείς όσο και με φορείς της κοινωνίας των Πολιτών και συνεργάζονται για να αντιμετωπίσουν με μεγαλύτερη επιτυχία τα αναπτυξιακά προβλήματα.

Η Παγκόσμια Τράπεζα δίνει μεγάλη βαρύτητα στα εξής:

1. Επένδυση στην κοινωνική ανάπτυξη, στη διακυβέρνηση και στην εξάλειψη της φτώχειας
2. Ενίσχυση των δυνατοτήτων των κυβερνήσεων ώστε να μπορούν να παρέχουν ποιοτικές υπηρεσίες μέσω διαφανών διαδικασιών
3. Προστασία του περιβάλλοντος
4. Προώθηση της ατομικής επιχειρηματικής πρωτοβουλίας
5. Προώθηση αλλαγών με σκοπό την δημιουργία ενός σταθερού μακρο-οικονομικού περιβάλλοντος που θα ευνοεί τις επενδύσεις και το μακροπρόθεσμο προγραμματισμό
6. Εκπαίδευση. Από το 1963 η Παγκόσμια Τράπεζα άρχισε να χρηματοδοτεί εκπαιδευτικά προγράμματα με τη μορφή δανείων και χρηματοδοτήσεων.
7. AIDS. Η παγκόσμια Τράπεζα έχει διοχετεύσει αρκετά δις δολάρια για την καταπολέμηση της εξάπλωσης του ιού και για τη μείωση των συνεπειών του.

Προγράμματα Υγείας. Η Παγκόσμια Τράπεζα κάθε χρόνο δεσμεύει ένα ποσό για την υλοποίηση προγραμμάτων που αφορούν την υγεία και τη διατροφή στον αναπτυσσόμενο κόσμο.

1.7.4. Ευρωπαϊκή Ένωση

Η Ε.Ε είναι ένας από τους σημαντικότερους χρηματοδοτικούς φορείς για τις Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις που δρουν στον ευρωπαϊκό χώρο με την χορηγία της ποικίλων προγραμμάτων και δραστηριοτήτων με μεγάλα ποσά που εισπράττει από υποχρεωτικές εισφορές των κρατών μελών ή από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο. Οι χρηματοδοτήσεις που δέχονται οι Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις δεν έρχονται απευθείας από την Ευρωπαϊκή Ένωση αλλά ανά τακτικά χρονικά διαστήματα δίνει κονδύλια στα κράτη-μέλη και αυτά με την σειρά τους τα διανέμουν στις τοπικές Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις. Από το 1976 που καθιερώθηκε το καθεστώς της συγχρηματοδότησης από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή έως το 1994 οι Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις έχουν λάβει πάνω από ένα δισεκατομμύριο δολάρια για τα σχέδια τους από τις Βρυξέλλες.

Ο γενικός κανόνας που ισχύει είναι ότι η Επιτροπή το 50% του συνολικού κόστους των προγραμμάτων που υποβάλουν οι Μη Κυβερνητικές Ομάδες. Οι ίδιες με την σειρά του πρέπει να χρηματοδοτήσουν τουλάχιστον το 15% του σχεδίου από δικούς τους πόρους. Το υπόλοιπο 35% πρέπει να καλυφθεί από άλλους πόρους, είτε κρατικούς είτε ιδιωτικούς. Παρακάτω έχουμε κάποια προγράμματα με τα αντίστοιχα γραφεία τους.

- ECHO-Humanitarian Aid Office αποτελεί το Γραφείο της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την Ανθρωπιστική βοήθεια και έχει την υπεύθυνη για τη χρηματοδότηση προγραμμάτων ανθρωπιστικού χαρακτήρα, τα οποία υλοποιεί μέσω των Μη Κυβερνητικών οργανισμών-εταίρων της.

Οι περιοχές στις οποίες έχει δραστηριότητα είναι οι εξής: Σομαλία, Λάος, Αιθιοπία, Μπουρκίνα Φάσο, Μυανμάρ. Η Ευρωπαϊκή επιτροπή έχει λάβει πέντε αποφάσεις για παροχή βοήθειας ανθρωπιστικού χαρακτήρα στο Λάος, τη Μπουρκίνα Φάσο, στις αεροπορικές ανθρωπιστικές υπηρεσίες (ECHO Flight), στους Σομαλούς και τους Βιρμανούς πρόσφυγες. Η βοήθεια αυτή χορηγείται μέσα από το Γραφείο της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την Ανθρωπιστική Βοήθεια.

- **Europe Aid**

Η αποστολή του γραφείου Europe Aid είναι η υλοποίηση των οργάνων διεθνούς βοήθειας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, τα οποία χρηματοδοτούνται από τον προϋπολογισμό της και το Ευρωπαϊκό Αναπτυξιακό Ταμείο.

Ο φορέας αυτός έχει υπεύθυνη για όλες τις φάσεις που θα περάσει ένα πρόγραμμα (αναγνώριση και έγκριση προγραμμάτων και σχεδίων, προετοιμασία χρηματοδοτικών αποφάσεων, υλοποίηση και παρακολούθηση, αποτίμηση προγραμμάτων και σχεδίων) οι οποίες εγγυώνται την επίτευξη των στόχων του. Οι υποκατηγορίες προγραμμάτων του γραφείου αυτού είναι οι παρακάτω:

- PHARE, ISPA, SAPARD

Μπορούν να συμμετάσχουν φορείς των κάτωθι χωρών:

Κράτη Μέλη της Ε.Ε καθώς και χώρες αποδεκτές του προγράμματος Phare όπως η Βουλγαρία, Τσεχία, Εσθονία, Λιθουανία, Λετονία, Πολωνία, Ρουμανία, Σλοβακία Σλοβενία.

- CARDS

Στο σχέδιο αυτό παίρνουν μέρος φορείς των κάτωθι χωρών:

Τα Κράτη Μέλη της Ε.Ε καθώς και οι χώρες αποδεκτές του προγράμματος Cards όπως η Αλβανία, Βοσνία Ερζεγοβίνη, Κροατία, Πρώην Δημοκρατία της Γιουγκοσλαβίας, όλες οι χώρες αποδεκτές του προγράμματος Phare Και η

Τουρκία, η Κύπρος και η Μάλτα.

- TACIS

Σε αυτό συμμετέχουν φορείς των παρακάτω χωρών:

Κράτη Μέλη της Ε.Ε καθώς και οι χώρες αποδεκτές των προγραμμάτων Phare και Tacis: Αρμενία, Αζερμπαϊτζάν, Λευκορωσία, Γεωργία, Καζακστάν, Κιργιστάν, Μολδαβία, Τουρκμενιστάν, Ουζμπεκιστάν, Ουκρανία και Μογγολία.

- MEDA

Εδώ συμμετέχουν τα Κράτη Μέλη καθώς και οι Μεσογειακοί Εταίροι: Αλγερία, Κύπρος, Αίγυπτος, Ισραήλ, Ιορδανία, Λίβανος, Μάλτα, Μαρόκο, Συρία, Τυνησία, Τουρκία, Οι κατεχόμενες περιοχές της Γάζας και της Δυτικής Όχθης.

- ALA

Παίρνουν μέρος τα Κράτη Μέλη Της Ε.Ε καθώς και οι χώρες αποδεκτές του προγράμματος Meda: Αφγανιστάν, Αργεντινή, Μπαγκλαντές, Βιρμανία, Μπουτάν, Βολιβία, Βραζιλία, Καμπότζη, Χιλή, Κίνα, Κολομβία, Κόστα Ρίκα, Κούβα, Ελ Σαλβαδόρ, Εκουαδόρ, Γουατεμάλα, Ονδούρα, Ινδία, Ινδονησία, Λάθος, Μαλαισία, Μαλδίβες, Μεξικό, Νεπάλ, Νικαράγουα, Πακιστάν, Παναμάς, Παραγουάη, Περού, Φιλιππίνες, Σιγκαπούρη, Σρι Λάνκα, Ταϊλάνδη, Ουρουγουάη, Βενεζουέλα, Βιετνάμ, Υεμένη.

- ΙΣΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΦΥΛΩΝ - GENDER EQUALITY

Βασικός στόχος αυτού του προγράμματος είναι να βελτιώσει την ικανότητα των Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων να προάγουν την ισότητα μεταξύ των 2 φύλων και ιδιαίτερα μέσω ανταλλαγής πληροφοριών. Η οικονομική υποστήριξη σε αυτό το πρόγραμμα από την Κοινότητα δεν μπορεί να υπερβεί το 80% το συνολικού ποσού. Το υπόλοιπο 20% πρέπει να βρεθεί από ιδιωτικούς ή κρατικούς φορείς.

Οι στόχοι του προγράμματος είναι συγκεκριμένοι και όλοι βοηθάνε στον απώτερο σκοπό.

Να αυξηθεί το ποσοστό απασχόλησης των γυναικών καθώς και να μειωθεί η ανεργία των γυναικών. Να βοηθήσει άνδρες και γυναίκες να συμφιλωθούν τόσο στη εργασιακή όσο και την οικογενειακή ζωή. Επιπλέον να προάγουν τις γυναίκες σε πολιτικά, οικονομικά και κοινωνικά κέντρα αποφάσεων, συμπεριλαμβανομένων δραστηριοτήτων σε εξωτερικές σχέσεις καθώς και την ανάπτυξη συνεργασιών.

- YOUTH – ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΝΕΟΛΑΙΑ

Το πρόγραμμα αυτό έχει ως σκοπό την κάλυψη των αναγκών των νέων καθώς και τον διοργανωτών δραστηριοτήτων για νέους, όχι όμως μόνο μέσω χρηματοδοτικής υποστήριξης αλλά και με την παροχή πληροφοριών, κατάρτισης και ευκαιριών για την ανάπτυξη νέων συνεργασιών εντός και εκτός Ευρώπης.

Το πρόγραμμα ΝΕΟΛΑΙΑ απευθύνεται σε νέους από ηλικίες 15 έως 25 ετών και ο τόπος διαμονής τους βρίσκεται σε ένα από τα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή σε άλλες χώρες που συμμετέχουν στο πρόγραμμα.

Προσφέρει αρκετές ευκαιρίες στους νέους για κινητικότητα και για ενεργή συμμετοχή στην οικοδόμηση της Ευρώπης του Μέλλοντος. Βασικός του στόχος είναι η δημιουργία ενός ευρωπαϊκού πλαισίου συνεργασίας για την ανάπτυξη πολιτικών για τη νεολαία, βασισμένων στην άτυπη εκπαίδευση. Προωθεί την ανάπτυξη δεξιοτήτων και ικανοτήτων που συμβάλουν στη ενεργό συμμετοχή του πολίτη.

Επιτρέπει στους νέους να έχουν την ευκαιρία μιας επαφής με άλλους νέου διαφορετικών χωρών (15-25 ετών). Επιπλέον οι νέοι (18-25) έχουν τη

δυνατότητα να διαμένουν σε διαφορετική χώρα έως 12 μήνες ως ευρωπαϊκοί εθελοντές, συνεισφέροντας σε τοπικά σχέδια σε ένα ευρύ φάσμα τομέων όπως κοινωνικά, οικολογικά, περιβαλλοντικά, καλλιτεχνικά, πολιτιστικά αλλά και σε νέες τεχνολογίες.

- Equal – Μια αγορά εργασίας

Στόχος του συγκριμένου προγράμματος είναι η εφαρμογή και η διάδοση νέων τρόπων καταπολέμησης της ανισότητας στον τομέα της απασχόλησης. Είναι εργαλείο της Ευρωπαϊκής Στρατηγικής για την Απασχόληση και χρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο. Οι στόχοι του προγράμματος είναι οι εξής:

- Η Βελτίωση της απασχολησιμότητας μέσα από τη διευκόλυνση της πρόσβασης και επιστροφής στην αγορά εργασίας ομάδων που υφίστανται διακρίσεις και την καταπολέμηση του ρατσισμού και της ξενοφοβίας σε σχέση με την αγορά εργασίας.
- Η ανάπτυξη του επιχειρηματικού πνεύματος μέσα από τη βελτίωση της πρόσβασης στη διαδικασία δημιουργίας μια επιχείρησης και την ενίσχυση της κοινωνικής οικονομίας
- Η ενθάρρυνση της προσαρμοστικότητας των επιχειρήσεων και των απασχολούμενων μέσα από την προώθηση της δια βίου μάθησης και των εργασιακών πρακτικών ενσωμάτωσης και την υποστήριξη της προσαρμοστικότητας των εταιριών και των εργαζομένων.
- Η ενίσχυση των πολιτικών ίσων ευκαιριών για άνδρες και γυναίκες μέσα από τον συνδυασμό οικογενειακής και επαγγελματικής ζωής, την ενθάρρυνση της κατάργησης του επαγγελματικού διαχωρισμού καθώς και η υποστήριξη της κοινωνικής και επαγγελματικής ένταξης των αιτούντων άσυλο.

- Lis – Συμμαχία για την Κοινωνία της Πληροφορίας

Το πρόγραμμα αυτό είναι μια συνεργασία της Ευρωπαϊκής Ένωσης με την Λατινική Αμερική με στόχο την αποκατάσταση διαλόγου και συνεργασίας σε επίπεδο πολιτικής και κανονισμών σε διάφορους τομείς όπως οι τηλεπικοινωνίες, η βελτίωση διασύνδεσης μεταξύ ερευνητικών δικτύων και κοινοτήτων στις δύο περιοχές και η εφαρμογή προγραμμάτων επίδειξης στη Λατινική Αμερική. Αυτό θα έχει ως αποτέλεσμα οι πολίτες να έχουν οφέλη από τις εφαρμογές της κοινωνίας της πληροφορίας σε διάφορους τομείς.

1.7.5. Κρατικοί φορείς

Όλα σχεδόν τα κράτη της Ε.Ε έχουν πλέον υπηρεσίες οι οποίες επιδοτούν τις εθνικές Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις είτε με κονδύλια είτε με ποσά που έρχονται απευθείας από την Ε.Ε με σκοπό την διάθεση τους σε οργανώσεις που πληρούν όλα προαπαιτούμενα κριτήρια. Οι υπηρεσίες αυτές συνήθως παίρνουν το όνομα Υπηρεσίες Αναπτυξιακής Συνεργασίας και παρέχουν τη Κρατική Αναπτυξιακή Βοήθεια. Η διαχείριση αυτής της αναπτυξιακής βοήθειας γίνεται από τα Υπουργία Εξωτερικών που είναι είτε αυτόνομα (Αυστρία, Βέλγιο, Ιρλανδία, Ισπανία, Ιταλία, Φινλανδία, Ολλανδία, Πορτογαλία) είτε δρουν σε συνεργασία με άλλα Υπουργεία (Γαλλία, Λουξεμβούργο), σε κάποιες άλλες χώρες πάλι (Γερμανία, Ηνωμένο Βασίλειο) έχει δημιουργηθεί ειδικό Υπουργείο για την Αναπτυξιακή Συνεργασία. Εκτός από αυτές τις υπηρεσίες που χρηματοδοτούν αναπτυξιακές δράσεις υπάρχουν και τα Υπουργεία Περιβάλλοντος που χρηματοδοτούν τις περιβαλλοντικές οργανώσεις, τα

Υπουργία Εργασίας που χρηματοδοτούν οργανώσεις που αναφέρονται στην ανεργία, την ισότητα στην εργασία και τα Υπουργεία Υγείας που χρηματοδοτούν Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις με υγειονομική θεματολογία.

1.7.6. Ιδιωτικοί φορείς

Πολλές φορές λόγω των αυστηρών προϋποθέσεων ορισμένοι Μη Κυβερνητικοί Οργανισμοί δεν καταφέρνουν να ενταχθούν στα προγράμματα της Παγκόσμιας Τράπεζας ή της Ε.Ε ή στα προγράμματα των δικό τους κρατών. Σε αυτές τις περιπτώσεις προσπαθούν να βγουν από αλλού χρηματοδότηση και στρέφονται σε ιδιωτικούς φορείς ή οι ίδιοι οι φορείς έρχονται σε αυτούς για δικούς τους λόγους. Υπάρχει επίσης και η πιθανότητα να μην θέλουν να λάβουν χρήματα από κρατικούς φορείς καθώς μπορεί να κατηγορηθούν για αδιαφάνεια και πολιτική σκοπιμότητα. Ένα τέτοιο παράδειγμα είναι οι Γιατροί Χωρίς σύνορα όπου το 98% των πόρων τους είναι από ιδιώτες εξασφαλίζοντας έτσι την πολιτική ανεξαρτησία τους καθώς και την ελευθερία των επιλογών τους.

1.8. Πολιτικοποίηση των Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων

Όλες οι ανθρωπιστικές οργανώσεις πρέπει να τηρούν πολιτική ουδετερότητα και να μην δρουν με βάση πολιτικές απόψεις και εκτιμήσεις σύμφωνα με την αρχή της ουδετερότητας. Τα όρια όμως ανάμεσα στον ανθρωπισμό και την πολιτική είναι αρκετά μπερδεμένα. Υπάρχει μια γκρίζα ζώνη όπου εκεί ο ανθρωπισμός και η πολιτική αλληλεπιδρούν μεταξύ τους. Στο παρόν οι Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις έχουν στραφεί σε μια πιο πολιτικοποιημένη μορφή ανθρωπισμού.

Σημαντικό παράδειγμα είναι οι Γιατροί χωρίς Σύνορα όπου απέπεμψε το ελληνικό τμήμα της. Ο λόγος ήταν ότι δεν συμβάδιζε με τις πολιτικές απόψεις τους και εκτός από τους Κοσοβάρους περιέθαλψε και τους Σέρβους στον πόλεμο.

Άλλο παράδειγμα είναι η ανύπαρκτη παρουσία των μεγάλων Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων της Αμερικής σε ζητήματα που αφορούν την εχθρική εξωτερική πολιτική της χώρας τους.

Σιγά σιγά η αρχή της πολιτικής ουδετερότητας εγκαταλείπεται και εισάγεται ένας νέος πολιτικοποιημένος ανθρωπισμός. Η άποψη του ιδρυτή του Ερυθρού Σταυρού πως “δεν με ενδιαφέρει ποιοι πολεμούν και για πιο λόγο” έχει σχεδόν ξεχαστεί και επιλέγεται ένας ανθρωπισμός που δεν επιλέγει την σιωπή αλλά διαλέγει πλευρές.

Πριν όμως φτάσουμε στο σημείο να αναλύσουμε στο πως εγκαταλείφθηκε η ουδετερότητα είναι σκόπιμο να την διακρίνουμε από την έννοια της αμεροληψίας. Η αμεροληψία είναι σύμφωνα με το διεθνές δίκαιο, η αρχή της μη αποδοχής άλλης διάκρισης στην παροχή βοήθειας πέρα από το μέγεθος και το επείγον των αναγκών. Το ανθρωπιστικό δίκαιο από την άλλη πλευρά δεν ορίζει την αρχή της ουδετερότητας που απαντάται στους καταστατικούς χάρτες των ίδιων των Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων. Οι ανθρωπιστικές οργανώσεις δεν έχουν κάποιο πολιτικό σχεδιασμό σύμφωνα με αυτή.

Απόλυτη πολιτική ουδετερότητα δεν μπορεί να γίνει εφικτή βέβαια καθώς οι Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις εξαρτώνται οικονομικά από τρίτους με αποτέλεσμα η δράση τους να περιορίζεται σημαντικά. Τελικά όχι μόνο το είδος της βοήθειας αλλά και η γεωγραφική της κατανομή επηρεάζεται από

αυτήν την οικονομική εξάρτηση.

Ακόμα και αν οι χορηγοί δεν έχουν κάποια εμφανή πολιτικά κίνητρα αυτό δεν σημαίνει ότι δεν υπάρχουν ακούσιες πολιτικές επιπτώσεις. Όταν σε μια χώρα, στην οποία υπάρχει μεγάλο πρόβλημα πείνας στέλνονται τρόφιμα, τότε από που θα αγοραστούν τα τρόφιμα, πως θα μεταφερθούν στην περιοχή και πως θα διανεμηθούν είναι ζητήματα μεγάλης πολιτικής σημασίας. Οι Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις κάνοντας απολύτως και μόνο τα αναγκαία ακόμα και τότε κάνουν πολιτικές επιλογές.

Με την διανομή αγαθών τα οποία αγαθά για αναπτυσσόμενες χώρες θεωρείται πλούτος τότε δρουν πολιτικά. Μπορεί όντως να βοηθούν αυτούς που έχουν ανάγκη και βελτιώνουν τις προοπτικές τους αλλά από την άλλη αυξάνουν τις ανισότητες, προκαλούν φθόνο σε γειτονικές κοινότητες που δεν έχουν την δυνατότητα απόκτησης αυτών των αγαθών και ως αποτέλεσμα δημιουργούνται εντάσεις. Σε μερικές περιπτώσεις η διαμοίραση αγαθών αντί να έχει τον χαρακτήρα της βοήθειας, λειτουργεί αντιθετικά και μεγαλώνει το πρόβλημα. Παράδειγμα αποτελεί το Σουδάν στη δεκαετία του 1980 καθώς η βοήθεια που έδιναν με σακιά δημητριακών ισοδυναμούσε με προμήθεια Καλάσνικοφ καθώς μπορούσε να γίνει μια τέτοια ανταλλαγή μέσα σε λίγες ώρες. Η παροχή βοήθειας είναι μια αναγκαία πολιτική πράξη και οι ανθρωπιστές που θέλουν να ελαχιστοποιήσουν τις αρνητικές παρενέργειες πρέπει να σκεφτούν πολιτικά.

Τα παραπάνω ωθούν τις Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις σε 2 επιλογές. Η πρώτη επιλογή είναι να αδιαφορήσουν τελείως για τις πολιτικές πλευρές του ανθρωπισμού. Η δεύτερη από την άλλη είναι η πολιτικοποίηση των δράσεων τους. Κάτι τέτοιο μπορεί να γίνει με πολλούς τρόπους όπως η δημοσιοποίηση κάποιων πολιτικών απόψεων ή η επιλογή μιας πλευράς σε μια σύγκρουση. Η δεύτερη επιλογή τα τελευταία χρόνια τείνει να επικρατήσει στις Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις διαλέγοντας πλευρές σε πολέμους. Οι λόγοι που οι Μη Κυβερνητικές οργανώσεις κάνουν αυτή την στροφή είναι ποικίλοι αλλά μπορούν να ταξινομηθούν σε 2 γενικές κατηγορίες. Πρώτον, σε αλλαγές στην ίδια τη φιλοσοφία και τη δομή των Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων και δεύτερο στο ευρύτερο διεθνές περιβάλλον στο οποίο δρουν.

1.9. Αίτιες πολιτικοποίησης

Ο αγνός χαρακτήρας των Μη Κυβερνητικών οργανώσεων που είχε ως αποκλειστικό σκοπό την παροχή βοήθειας έχει περάσει στο παρελθόν και πλέον οι Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις στρέφονται σε ευρύτερα ζητήματα ανάπτυξης και διακυβέρνησης τα οποία είναι καθαρά πολιτικά.

Η αλλαγή αυτή οφείλεται στη διεύρυνση των δράσεων της κοινωνίας των πολιτών καθώς και από τις γνώσεις και την πείρα που απέκτησαν οι οργανώσεις μέσα από την δράση τους όλα αυτά τα χρόνια. Τους έγινε κατανοητό ότι οι περισσότερες ανθρωπιστικές κρίσεις είναι στην πραγματικότητα πολιτικές κρίσεις με ανθρωπιστικές συνέπειες.

Η αλλαγή αυτή δεν έγινε άμεσα αλλά σιγά και σταθερά μέσα στα χρόνια. Ενώ λοιπόν στην αρχή η αποστολή τους είχε να κάνει μόνο με αποστολή φαρμάκων, τροφίμων και παροχή στέγης σε πρόσφυγες πλέον έχουν μεταλλαχθεί σε μεγάλες διεθνικές ομάδες πίεσης με σκοπό την οργάνωση διαδηλώσεων κατά της παγκοσμιοποίησης στις συνόδους του Παγκόσμιου Εμπορίου. Ξεκίνησαν, δηλαδή ως οργανισμοί παροχής

υπηρεσιών και κοινωνικής πρόνοιας και στην πορεία είδαν ότι απαιτείται μια ευρύτερη προσέγγιση του προβλήματος που λέγεται φτώχεια.

Η πολιτική ατζέντα για τις Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις είναι γεγονός. Δεν κάνουν λόγο για έλλειψη κεφαλαίων αλλά για το κράτος δικαίου, ισότητα των φύλων και τον σεβασμό των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Ουσιαστικά επικροτούν πολιτικές δράσεις οι οποίες αρκετά συχνά εμπεριέχουν στοιχεία καταναγκασμού. Όροι στην επιβολή χορήγησης βοήθειας ή και υποστήριξη στην άσκηση βίας στα πλαίσια της ανθρωπιστικής βοήθειας είναι 2 τρόποι καταναγκασμού.

Οι αλλαγές που έγιναν στο διεθνές σύστημα καθώς και μερικές εξελίξεις που κατέδειξαν ότι η ανθρωπιστική δράση δεν μπορεί να αγνοήσει τις πολιτικές επιπτώσεις ήταν δύο λόγοι που οδήγησαν την πολιτική ουδετερότητα στην υποχώρηση της. Ο βασικός λόγος όμως οφείλεται στις διεθνές εξελίξεις κατά την δεκαετία 1990 όπως στη φύση των συγκρούσεων και στις ξένες στρατιωτικές επεμβάσεις. Στης 7 Οκτωβρίου το 2001 κατά τους βομβαρδισμούς στο Αφγανιστάν από την Αμερική πολεμική αεροπορία έγινε γνωστό από τον Υπουργό Άμυνας ότι ένας από τους 6 βασικούς στόχους των στρατιωτικών επιχειρήσεων ήταν η προμήθεια ανθρωπιστικής βοήθειας. Αυτό δείχνει πως η διάκριση ανάμεσα σε στρατιωτική ή διπλωματική δράση με την ανθρωπιστική δεν είναι τόσο εύκολη πλέον.

Ακόμα και όταν δεν γίνονται ανθρωπιστικές επεμβάσεις, η εξωτερική πολιτική των Δυτικών Χωρών απαντάει στα αιτήματα της κοινής γνώμης σχετικά με επεμβάσεις σε περιθωριακές περιοχές του Τρίτου Κόσμου χρηματοδοτώντας ανθρωπιστικές οργανώσεις. Η προσέγγιση αυτή έχει χαμηλότερο οικονομικό καθώς και πολιτικό κόστος σε σύγκριση με την αποστολή στρατιωτικών δυνάμεων. Έτσι λοιπόν, οι Μη Κυβερνητικές οργανώσεις αναδεικνύονται σε πολιτικούς δρώντες είτε το θέλουν είτε όχι.

Είναι αρκετά σύνηθες οι κυβερνήσεις να στέλνουν μια ομάδα να εκτιμήσουν μια καταστροφή που έχει πλήξει ένα κράτος του Τρίτου Κόσμου, στη συνέχεια να αποφασίζουν ποια θα είναι η κατάλληλη απάντηση προς αυτό και τέλος να ζητούν προσφορές για την παροχή βοήθειας. Έτσι μετατρέπονται από εταίροι των κυβερνήσεων σε προμηθευτές τους. Με την σειρά τους οι Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις έχουν απομακρυνθεί από την ουσία της ανθρωπιστικής βοήθειας και τους ενδιαφέρει η παρουσίαση ελκυστικής προσφοράς σε αυτούς τους διαγωνισμούς. Οι Κυβερνήσεις από την πλευρά τους εκμεταλλεύονται την υποστήριξη που τους παρέχουν για να τονίσουν και να εξασφαλίσουν την συνοχή ανάμεσα στους πολιτικούς και τους ανθρωπιστικούς στόχους. Για τα κράτη καθώς και για τις Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις ο ανθρωπισμός έχει εξελιχθεί σε ένα πολύτιμο εργαλείο για την άσκηση της εξωτερικής τους πολιτικής.

Αλλά και οι ίδιες οι οργανώσεις πέφτουν συχνά θύματα των πολιτικών μηχανορραφιών των αντιμαχόμενων πλευρών στις αποδέκτριες χώρες. Με την επιδίωξή τους στο να αποκτήσουν πρόσβαση σε περιοχές που υπάρχουν θύματα μετατρέπονται ακούσια τους σε πιόνια των εμπόλεμων. Οι περιπτώσεις του Σουδάν και της Σομαλίας στη δεκαετία του 1990 δείχνουν ότι η ανθρωπιστική βοήθεια καταλήγει να στηρίζει κυβερνητικούς στρατούς ή τους αντάρτες. Σε πολλές περιπτώσεις αποτυγχάνοντας να εκτιμήσουν τις πολιτικές συνέπειες των δράσεων τους οι Μη κυβερνητικές Οργανώσεις επιδεινώνουν τις συγκρούσεις και τη βία των οποίων τις συνέπειες προσπαθούν να απαλύνουν.

Σύμφωνα με την αναλύτρια Mary Anderson, οι Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις προσφέρουν οικονομικούς πόρους σε μια περιοχή που έχει συγκρούσεις. Την πρόταση αυτή την τεκμηριώνει παραθέτοντας τα εξής στάδια:

- Πρώτον, οι εμπόλεμες φατρίες μπορεί να φορολογήσουν τις Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις προκειμένου να επιτρέψουν την παροχή βοήθειας. Οι φόροι έπειτα χρηματοδοτούν με τη σειρά τους τον πόλεμο.
- Δεύτερον, η βοήθεια μπορεί να κλαπεί και να διοχετευτεί στους εμπόλεμους.
- Τρίτον, υποδομές που κατασκευάστηκαν με την βοήθεια των Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων όπως γέφυρες και δρόμοι μπορούν να επιτρέψουν σε ένοπλους να μετακινούνται ταχύτερα και σε μεγαλύτερες αποστάσεις.

Τέλος οι ίδιες οι πράξεις των Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων μπορεί να επιδεινώσουν μια σύγκρουση. Η Anderson σημειώνει ότι πρέπει να επιλέξουν να απασχολήσουν μερικούς ανθρώπους (και όχι άλλους), να αγοράσουν από μερικούς (και όχι άλλους) και να κατευθύνουν τη βοήθεια σε μερικούς (και όχι άλλους).

1.10. Συνέπειες πολιτικοποίησης

Η βαθμιαία εγκατάλειψη της Πολιτικής ουδετερότητας έχει φυσικά και θετικές αλλά και αρνητικές συνέπειες. Ο πολιτικοποιημένος ανθρωπισμός αναγνωρίζει ότι ανθρωπιστική ή αναπτυξιακή βοήθεια περιέχει πλήθος κινδύνων για όσους αγνοούν τις πολιτικές της διαστάσεις. Έτσι σε σύγκριση με τον ουδέτερο ανθρωπισμό που έκλεισε τα μάτια σε πολλές γενοκτονίες είναι αρκετά πιο ηθικός.

Η σημαντικότερη συνέπεια της πολιτικοποίησης των Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων είναι μπορεί να παρεμποδιστούν σε συγκεκριμένες περιοχές όπου υπάρχει κρίση, περιορίζοντας με αυτό τον τρόπο τον ανθρωπιστικό χώρο. Ένα έμπειρο στέλεχος της Oxfam (μεγάλη Μη Κυβερνητική Οργάνωση) είχε πει το εξής: “Αποτυγχάνοντας να πάρει αποστάσεις από το NATO, η Oxfam επέτρεψε στον Μιλόσεβιτς να μας κατηγορήσει ότι παίρναμε το μέρος της άλλης πλευρές, να μας πετάξει έξω από τη Σερβία και να μας εμποδίσει να βοηθήσουμε τους φτωχούς”. Ακόμα και αν η πολιτικοποίηση δεν εμποδίζει την πρόσβαση σε τέτοιες περιοχές μπορεί να θέσει σε κίνδυνο τοπρωσωπικό των Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων σε περίπτωση που έχει διαφορετικές απόψεις με τους εμπόλεμους.

Μια άλλη συνέπεια της υιοθέτησης της πολιτικοποίησης αφορά στην ικανότητα των Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων να προβλέπουν με ακρίβεια τις μακροχρόνιες συνέπειες της ανθρωπιστικής επέμβασης στην ευρύτερη πολιτική κατάσταση. Πολλές φορές δεν υπάρχει επαρκής πληροφόρηση στις οργανώσεις για να εκτιμήσουν σωστά τις πολιτικές πλευρές μιας κρίσης και η στάση τους καθώς και οι αποφάσεις τους είναι αποτέλεσμα προκαταλήψεων παρά αντικειμενικής εκτίμησης των γεγονότων.

Για να καταφέρουν οι Μη Κυβερνητικές οργανώσεις να αποφύγουν τα διλήμματα της πολιτικοποίησης έχει προταθεί σαν λύση να κατευθύνουν τους περιορισμένους πόρους τους στις κατά UNICEF “σιωπηρές επείγουσες καταστάσεις”. Δηλαδή φαινόμενα απόλυτης φτώχειας σε συνθήκες ειρήνης και όχι στις “θορυβώδεις επείγουσες καταστάσεις” που αφορούν ένοπλες συγκρούσεις. Κάτι τέτοιο θα επέτρεπε στις ανθρωπιστικές οργανώσεις να

αποφεύγουν την ακούσια εμπλοκή με την πολιτική.

Ωστόσο σε περιοχές συγκρούσεων, οι θετικές συνέπειες των ορθών πολιτικών αποφάσεων ορισμένων Μη Κυβερνητικών Οργανισμών σε μεγάλο βαθμό ακυρώνονται λόγω της στάσης άλλων Μη Κυβερνητικών Οργανισμών, οι οποίοι είτε δεν κάνουν τις ίδιες πολιτικές επιλογές είτε δεν πολιτικοποιούνται καθόλου. Η κάθε μια ανθρωπιστική οργάνωση έχει της δικές της προτεραιότητες και συχνά αντί να συναγωνίζεται με άλλες ανθρωπιστικές οργανώσεις τις ανταγωνίζεται για οικονομικούς πόρους. Επίσης η αύξηση του αριθμού τους τα τελευταία χρόνια επιδεινώνει τις διαφορές επιδιώξεων και αυξάνει την αλληλο-υπονόμηση. Σε περίπτωση μιας επισιτιστικής κρίσης είναι πολύ πιθανό μια Μη Κυβερνητική οργάνωση να δημιουργήσει κέντρα τροφοδοσίας που θα ωθήσουν τους ντόπιους να εγκαταλείψουν τον τόπο κατοικίας τους ενώ την ίδια στιγμή κάποια άλλη Μη Κυβερνητική Οργάνωση θα προσπαθήσει να τους φέρει πίσω σε αυτήν. Προσπάθειες συντονισμού για να αποφευχθούν τέτοια παραδείγματα με την βοήθεια της Παγκόσμιας Τράπεζας έχουν φέρει περιορισμένα αποτελέσματα. Έτσι τα οφέλη της πολιτικοποίησης ακυρώνονται σε μεγάλο βαθμό λόγω της έλλειψης συντονισμού καθώς η εγκατάλειψη της αρχής της πολιτικής ουδετερότητας δεν αφορά όλες της Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις αλλά ακόμα και ο τύπος της πολιτικοποίησης δεν είναι ίδιος για όλες τις υπόλοιπες.

Εν κατακλείδι, η διεθνής αναπτυξιακή βοήθεια δεν υπήρξε ποτέ στις ρίζες της πολιτικά ουδέτερη. Από τις δεκαετίες του 1970 και 1980 παρατηρείται το φαινόμενο αυτό καθώς η βοήθεια που έστειλαν οι ΗΠΑ και άλλες δυτικές χώρες προς τους πρόσφυγες ενίσχυε τους αντί-κομμουνιστές αντάρτες. Στην δεκαετία του 1980, προσφυγικοί καταυλισμοί στο Πακιστάν καθώς και στην Ταιλάνδη μετατράπηκαν σε στρατιωτικές βάσεις για επιθέσεις στο Αφγανιστάν και την Καμπότζη αντίστοιχα. Στη περίοδο του ψυχρού πολέμου ο πολιτικός χαρακτήρας της βοήθειας ήταν τόσο έντονος που αν οι ανθρωπιστικές οργανώσεις εγκατέλειπαν την αρχή της πολιτικής ουδετερότητας θα κινδύνευαν να χάσουν και την ανεξάρτητη ταυτότητα τους. Με την κατάρρευση της Σοβιετικής Ένωσης και πολλοί πίστεψαν ότι η σχέση πολιτικής και βοήθειας είχε φτάσει στο τέλος της. Τα μεγάλα διλήμματα της ανθρωπιστικής δράσης όμως παραμένουν. Αυτό που είναι ηθικό και καλό βραχυχρόνια μπορεί να είναι ανήθικο και κακό μακροχρόνια. Τα χθεσινά θύματα μπορεί να είναι οι αυριανοί θύτες.

1.11. Συμπεράσματα

Οι Μη κυβερνητικές οργανώσεις έχουν καταφέρει παρά τις συνθήκες και την δύσκολη εποχή που έχουμε να θίξουν θέματα όπως η προστασία του περιβάλλοντος, τα δικαιώματα των μειονοτήτων, ο σεβασμός των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και η προώθηση της πολύ-πολιτισμικότητας και να καταφέρουν να αποσπάσουν την προσοχή του σύγχρονου κόσμου. Με την δύναμη που τους έχει δοθεί καθώς και την κριτική φωνή τους προωθούν τα συμφέροντα των αδύναμων σε πολιτικό και κοινωνικό επίπεδο και ασκούν σκληρή κριτική στους τομείς που δεν είναι στις προτεραιότητες των ισχυρών κοινωνικών ομάδων.

Οι μη κυβερνητικές οργανώσεις είναι το ουσιαστικότερο παγκόσμιο πολιτικό εγχείρημα των τελευταίων δεκαετιών. Προσφέρουν έναν καινούργιο τρόπο κοινωνικής συμμετοχής και δράσης ο οποίος στηρίζεται σε πανανθρώπινες ηθικές αξίες. Οι μη κυβερνητικές οργανώσεις σε επίπεδο

οικολογικές και δικαιωματικής δράσης αποτελούν το πολιτικοκοινωνικό όραμα του 21ου αιώνα.

Οι Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις είναι οργανισμοί που υπάρχουν από τις αρχές του 20 αιώνα όπου καταγράφηκαν πάνω από 1000 οργανισμοί. Δεν είναι κάτι καινούργιο που εμφανίστηκε τα τελευταία χρόνια αλλά προϋπήρχε και άλλαζε στο βάθος του χρόνου.

Από τότε μέχρι σήμερα έχουν αλλάξει πολλά στον τρόπο δράσης τους. Αναλαμβάνουν αρκετά πιο ενεργό ρόλο στα κοινωνικά δρώμενα τόσο μέσα στα σύνορα των τοπικών κοινωνιών τους όσο και έξω από αυτά.

Μεγάλη αύξηση των Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων παρατηρείται όταν ένα κράτος μικραίνει και έχει ως αποτέλεσμα να μικραίνει και ο δημόσιος χώρος. Ιδιαίτερα μετά το 90'

όπου οι Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις μαζί με τις εθνικές κυβερνήσεις και τους διεθνείς οργανισμούς απέστειλαν δημοκρατική βοήθεια στις αναπτυσσόμενες χώρες.

Ο μεγάλος αριθμός των Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων σε συνδυασμό την μεγάλη ποικιλομορφία τους έχουν οδηγήσει σε μια αδιέξοδο ως προς ένα ακριβή ορισμό τους.

Ένας γενικός ορισμός και κάπως αποδεκτός είναι ότι είναι μη κρατικές και μη κερδοσκοπικές οργανώσεις με τα μέλη τους να αποτελούνται από ομάδες πολιτών ή απλών πολιτών με αρκετά σημαντική παρουσία στα κοινωνικά προβλήματα.

Το κράτος σε μια χώρα είναι και παραμένει ο σημαντικότερος ρυθμιστής στην χώρα του γεγονός που φαίνεται από τη σημασία που δίνει η Ευρωπαϊκή Ένωση στη δημοκρατική βοήθεια που αποστέλλει στις χώρες. Όμως οι Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις έχουν καταφέρει με τον συνεχόμενα αυξανόμενο ρόλους τους τόσο σε διεθνές όσο και σε εθνικό επίπεδο να υποκαθιστούν τη λειτουργία ορισμένων κρατών, κυρίως όμως σε χώρες του Τρίτου Κόσμου χωρίς αυτό να σημαίνει την απόλυτη εξάλειψή τους.

Οι Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις έχουν καταφέρει σε βάθος χρόνου να αποκτήσουν

μια βάση νομιμοποιημένη για την ανάπτυξη των δραστηριοτήτων τους καθώς και του ρόλου τους. Η ποικιλομορφία που τις διακατέχει σε όλα τα επίπεδα είναι εντυπωσιακή και έχουν καταφέρει με αυτό τον τρόπο να δίνουν το παρών ως νομιμοποιημένη φορέας δράσης που υλοποιούν ανθρωποκεντρικά εναλλακτικά μοντέλα πολιτικής. Επιπλέον έχουν καταφέρει να δημιουργήσουν μια ισχυρή επικοινωνία τόσο με κρατικούς φορείς όσο και με μη κρατικούς φορείς που τις επιτρέπει να ενισχύει τον ρόλο της. Επίσης έχουν κατορθώσει να αναπτύξουν δράσης τόσο σε επίπεδο πίεσης προς τα κέντρα λήψης αποφάσεων όσο και σε επίπεδο υλοποίησης συγκεκριμένων προγραμμάτων.

Από την άλλη, τα αμφιλεγόμενα πεδία των Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων είναι αυτά που πρέπει να δείξουν μεγάλη βελτίωση στο άμεσο μέλλον για την καλύτερη δημόσια εικόνα τους. Ανάγκη για καλύτερη διαφάνεια, διατήρηση της ανεξαρτησία τους και απεμπλοκή από τα κρατικά συμφέροντα, ανάγκη για καλύτερη εκπαίδευση και κατάρτιση και αυξανόμενες απαιτήσεις για επαγγελματικό σχεδιασμό είναι μερικά από αυτά. Με την βελτίωση αυτών των πεδίων οι Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις θα μπορέσουν να ανταποκριθούν στις νέες συνθήκες και απαιτήσεις του σύγχρονου κόσμου.

Παρόλο αυτά, οι Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις έχουν καταφέρει να φτάσουν στην επίτευξη πολλών από τους στόχους τους με την εκμετάλλευση

καθώς και υλοποίηση πολλών αναπτυξιακών προγραμμάτων, κερδίζοντας έτσι μια ισχυρή θέση στα κοινωνικά δρώμενα τόσο σε εθνικό όσο και σε παγκόσμιο επίπεδο.

Είναι, λοιπόν, ιδιαίτερα σημαντικό για τις Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις να αξιολογούν ολοένα τη θέση τους απέναντι στις εξελίξεις, ώστε με βεβαιότητα να μπορούν να ισχυρίζονται ότι εξυπηρετούν συγκεκριμένες κοινωνικές και πολιτικές ανάγκες και δεν έχουν μετατρέψει σε μηχανισμούς για τους οποίους η λειτουργία τους έχει γίνει σχεδόν αποκλειστικός αυτοσκοπός.

Οι Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις είναι γέννημα της δυτικής καπιταλιστικής κοινωνίας, είναι μέρος του δυτικού πολιτισμού, ενός πολιτισμού καθορισμένου από την έννοια της ισχύος και της επιρροής. Είναι λογικό όσοι τις χρηματοδοτούν δεν το κάνουν για ανθρωπιστικούς λόγους αλλά για πολιτικούς και για δικά τους συμφέροντα.

Αλλά παρόλα αυτά είναι γεγονός πως οι Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις είναι το ουσιαστικότερο παγκόσμιο πολιτικό εγχείρημα των τελευταίων δεκαετιών. Σε καιρούς μεγάλων πολιτικών αλλαγών συνεισφέρουν ένα καινούργιο τρόπο κοινωνικής συμμετοχής και δράσης, στηριγμένο προγραμματικά σε ανθρωπίνες ηθικές αξίες. Το έργο που έχουν προσφέρει αλλά και ο ρόλος τους στην εξωτερική πολιτική των κρατών, στις διεθνείς σχέσεις αλλά και στην αντιμετώπιση έκτακτων αναγκών είναι πολύ μεγάλο.

Ύστερα από όλα αυτά, είναι απαραίτητες δύο τελικές επισημάνσεις. Η πρώτη είναι ότι η ορθή μέθοδος αντιμετώπισης των προαναφερθέντων προβλημάτων είναι η καταφυγή σε πουριτανικές λογικές που θα οδηγούσαν τις Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις σε καθεστώς τίμιας αλλά αζήτητης κόρης. Το ζητούμενο είναι η καταγραφή και τήρηση στοιχειωδών κανόνων δεοντολογίας, που θα επιτρέπουν τη δημιουργική αλλά και ξεκάθαρη σχέση με τη κοινωνία, το κράτος και τους πολίτες. Το δεύτερο ζήτημα που πρέπει να είναι σαφές είναι πως η όποια κριτική απέναντι σε επιλογές κάποιων οργανώσεων δεν μπορεί να οδηγεί σε συνολικά αυθαίρετα συμπεράσματα που θα οδηγήσουν στην απαξίωση των Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων.

2. Η ΣΥΣΤΑΣΗ ΚΑΙ ΟΙ ΣΚΟΠΟΙ ΤΩΝ ΦΙΛΑΝΘΡΩΠΙΚΩΝ ΙΔΡΥΜΑΤΩΝ ΑΝΔΡΕΟΥ & ΜΑΡΙΑΣ ΚΑΛΟΚΑΙΡΙΝΟΥ

2.1. Η διαθήκη και ο νόμος 5028/31

· Την 27 Δεκεμβρίου το 1930 σε έκτακτη συνεδρίαση του Πρωτοδικείου Ηρακλείου δημοσιεύθηκε η διαθήκη του 2 μέρες νωρίτερα αποθανόντα Ανδρέα Λυσιμάχου Καλοκαιρινού. Η διαθήκη αυτή η οποία συντάχθηκε την 25^η Ιουνίου 1929 ορίζει, μεταξύ άλλων τα ακόλουθα:

<<....Εκτελεστή της διαθήκης μου αφήνω όπως βοηθήσει την σύζυγο μου τον Στρατηγό Γεώργιο Κατεχάκη μετά του Νομάρχη και Δήμαρχου Ηρακλείου ώστε να φροντίσει να συσταθεί νόμιμο νομικό πρόσωπο “Φιλανθρωπικά Ιδρύματα Ανδρέας και Μαρίας Καλοκαιρινού”. Αν έχουν την δυνατότητα να αγοράσουν την κλινική Στεφανίδου ή να χρησιμοποιήσουν την οικοδομή μου στην 25^η Αυγούστου για προορισμό του Φιλανθρωπικού Ιδρύματος. Αφήνω την σύζυγο μου και τον εκτελεστή να αποφασίσουν πιο είναι γρηγορότερο και πιο σκόπιμο. Για την αγορά της κλινικής ή την συντήρηση της οικοδομής αφήνω τα ενοίκια όλων των αστικών και αγροτικών κτημάτων μου εκτός των Γιοφυρακίων, τα οποία θα εισπράττονται τακτικά από έναν τίμιο και με εγγύηση εισπράκτορα και θα καταθέτονται κάθε μήνα στην Εθνική Τράπεζα. Στο οικόπεδο του Παναγιώτη Κασιμάτη θα οικοδομηθεί ναός με τάφο μέσα στο οποίον θα τεθούν τα οστά τα δικά μου και της συζύγου μου και κάθε χρόνο στη γιορτή του Άγιου Ανδρέα θα τελείται αρχιερατική λειτουργία και αρτοκλασία. Σε περίπτωση προβλήματος τους εκτελεστή ορίζω εκτελεστή με αυτούς τους όρους τον Γ.Μητσοτάκη. Στην οικία μου θα μένει εφ’ όρου ζωής η σύζυγος μου αν δεν ξανά παντρευτεί, μετά τον θάνατο της θα γίνει μικρό Ιστορικό Μουσείο του ΗρακλείουΤα χρέη μου στην Τράπεζα θα πληρωθούν και οι διαγωνισμοί που ίδρυσα θα γίνονται κάθε χρόνο χωρίς σταματημό με χρηματικό αντίτυπο για όσους είναι καθαροί. Στο μέλλον θα είναι εκτελεστής της διαθήκης μου όποιος παραλάβει τα κτήματα στα Γιοφυράκια μετά τον Δήμαρχο και τον Νομάρχη Ηρακλείου. Άμα επαρκούν οι πόροι θα ιδρυθούν παραπάνω από ένα Φιλανθρωπικά Ιδρύματα>>.

2.2. Σκοπός των Ιδρυμάτων

Με την παραπάνω περικοπή, και με το ειλικρινές ύφος που τον χαρακτήριζε σε όλη την ζωή του Διαθέτη, φαίνεται ότι ούτε ο ίδιος είχε καταλήξει σε συγκεκριμένες σκέψεις για τους σκοπούς των Ιδρυμάτων. Οι σκοποί αυτοί διατυπώθηκαν από τον εκτελεστή Γ.Κατεχάκη στον Νόμο 5028 που εκδόθηκε το 19^η Ιουνίου 1931 και ορίζουν τα εξής:

σκοπός του νομικού προσώπου ήταν η ίδρυση και συντήρηση των φιλανθρωπικών ιδρυμάτων στην πόλη του Ηρακλείου, με βάση τις ανάγκες που ήταν χρήσιμες για τον τότε τόπο. Ειδικότερα σκοποί τους ήταν:

- (1) Παραχώρηση στο δημόσιο, οίκημα για την εγκατάσταση του Ορφανοτροφείου Θηλέων του Ηρακλείου Κρήτης.
- (2) Προικοδότηση σε τροφίμους που αποφοιτούν κάθε έτος, αν επαρκούν οι πόροι του Φιλανθρωπικού Ιδρύματος.
- (3) Ανέγερση κτιρίου για λειτουργία οικονομικού συσσιτίου και οικονομικής

ενίσχυσης.

- (4) Ανέγερση κατάλληλου οικήματος για την εγκατάσταση του Πτωχοκομείου και χρηματοδότηση αυτού ώστε να λειτουργεί κανονικά.
- (5) Ανέγερση κατάλληλου οικήματος για την εγκατάσταση Μαιευτηρίου και χρηματοδότηση σε αυτό.
- (6) Ανέγερση οικήματος για την εγκατάσταση Παιδικού Σταθμού και οικονομική ενίσχυση για την λειτουργία του.
- (7) Η όσο των δυνατών εφικτή ενίσχυση όλων των Φιλανθρωπικών Ιδρυμάτων της πόλης του Ηρακλείου.

Η εκτέλεση των ανώτερων σκοπών πρέπει πραγματοποιήθηκε με σειρά προτίμησης που αναφέρθηκαν και δεν πραγματοποιήθηκαν η έναρξη ενός σκοπού πριν εξασφαλισθεί η εκτέλεση του προηγούμενου. Οι σκοποί των Φιλανθρωπικών Ιδρυμάτων που τέθηκαν από πάνω καλύπτοντας τις τότε τοπικές ανάγκες , εξακολουθούν έως σήμερα να ανταποκρίνονται προς της βασικές ,στον τομέα της κοινωνικής πρόνοιας,απαιτήσεις στην πόλη του Ηρακλείου.

2.3. Η Περιουσία των Ιδρυμάτων

Η περιουσία του Διαθέτη συστάθηκε κατά την απογραφή μετά τον θάνατο του σε 131 αστικά ακίνητα αξίας 12.266.000 Δρχ. και 216 αγροτικών αξίας 10.495.000 δρχ. Υφίσταντο επιπλέον απαιτήσεις έναντι τρίτων τα οποία ανέρχονται σε 4.131.000 δρχ. και μετρητά, ομόλογα και λοιπά κινητά αξίας 745.000 δρχ. Αντίστοιχα υφίστανται υποχρεώσεις προς τρίτους ανερχόμενες σε 3.948.000 δρχ καθώς και προίκα της συζύγου του Διαθέτη με ποσό 2.160.000 δρχ. Οπότε το σύνολο της ενεργητικής κληρονομιάς ανέρχεται σύμφωνα με την απογραφή στα 21.930.000 δρχ. Η εκκαθάριση και η σύμφωνα με τους όρους της διαθήκης διανομή της περιουσίας, καθυστέρησε πάρα πολύ λόγω μεγάλων δικαστικών αγώνων με τους κληρονόμους. Πραγματοποιήθηκε, όμως, στο τέλος του 1934 όπου πήγαν οριστικά στην κυριότητα των Φιλανθρωπικών Ιδρυμάτων 100 αστικά και 154 αγροτικά ακίνητα συνολικής αξίας 14.230.000 δρχ. Ανασκοπώντας την περίοδο εκείνη οφείλουμε να σημειώσουμε ότι εκτός του δικαστικού αγώνα με τους εξ' αδιαθέτους κληρονόμους υπήρξαν και άλλες σοβαρές δυσχέρειες που προέκυψαν κατά την εκκαθάριση, την διανομή και την διαχείριση της περιουσίας του Διαθέτη. Όμως Θα αποτελούσε παράλειψη αν δεν τονίζονταν ότι η άρση των κωλυμάτων που προέκυπταν και η επακολούθηση μιας δημιουργικής περιόδου μέσα σε σύντομο χρονικό διάστημα, οφείλεται στην πίστη και την αφοσίωση καθώς και την συμμετοχή της γυναίκας του διαθέτη στη διοίκηση. Κυρίως όμως οφείλεται στην δραστηριότητα ,την επίμονη φροντίδα και την πεφωτισμένη αντίληψη του εκτελεστή της διαθήκης, Γεώργιο Κατεχάκη.

2.4. Ορφανοτροφείο Θηλέων

Ο πρώτος σκοπός των Ιδρυμάτων, η ανέγερσή, δηλαδή, του οικήματος για την εγκατάσταση του Εθνικού ορφανοτροφείου θηλέων Ηρακλείου άρχισε να πραγματοποιείται 2 χρόνια μετά τον θάνατο του Διαθέτη με την ριζική ανακαίνιση και διαρρύθμιση της πρώην κλινικής Στεφανίδου βάση μελέτης που έγινε από τον αρχιτέκτονα Π. Μανουηλίδη. Οι σχετικές εργασίες άρχισαν τον Μάρτιο του 1933 και τέλειωσαν τον Αύγουστο του επόμενου έτος. Το μεγαλύτερο μέρος του κτιρίου ανακατασκευάστηκε από τα θεμέλια δημιουργώντας έτσι ένα σύγχρονο χτίριο με 100 κρεβάτια συμπεριλαμβάνοντας στο ισόγειο 2 αίθουσες διδασκαλίας, εστιατόριο, μαγειρείο, αποθήκη και άλλους βοηθητικούς χώρους. Στον πρώτο όροφο στεγάστηκαν γραφεία, δωμάτια προσωπικού, αίθουσες απασχόλησης των τροφίμων και 2 θάλαμοι. Στον δεύτερο όροφο δημιουργήθηκαν 2 θάλαμοι και αναρρωτήριο. Οι δαπάνες για το έργο αυτό έφτασαν τις 2.326.000 Δρχ. Η χρήση του οικήματος δόθηκε στο Δημόσιο για στέγαση του Ορφανοτροφείου στις 9 Οκτωβρίου 1934.

2.5. Οικονομικό Συσσίτιο

Η εκτέλεση του δεύτερου σκοπού των Ιδρυμάτων, η ανέγερση δηλαδή οικήματος για την στέγαση του οικονομικού συσσιτίου άρχισε τον Αύγουστο του 1936 και τέλειωσε 2 χρόνια μετά. Το οίκημα δημιουργήθηκε σε οικόπεδο στην οδό Μονής Αγκαράθου, βάσει σχεδίων του μηχανικού Εμμ. Καυγαλάκη και περιλαμβάνει στο ημιυπόγειο μαγειρείο, αποθήκη, δωμάτια προσωπικού και άλλους βοηθητικούς χώρους. Στο ισόγειο υπάρχει μεγάλη αίθουσα διανομής φαγητού και γραφεία. Η ανέγερση του κτιρίου κόστισε 1.293.000 δρχ. Η Χρήση του οικήματος πλήρως εξοπλισμένου με τα απαιτούμενα έπιπλα και σκεύη παραχωρήθηκε στο Π.Ι.Κ.Π.Α στις 30 Δεκεμβρίου 1938. Η λειτουργία του οικονομικού συσσιτίου διακόπηκε μετά την κήρυξη του πολέμου και στη συνέχεια προχώρησε στις γερμανικές αρχές Κατοχής. Μετά την απελευθέρωση χρησιμοποιήθηκε για την Εστία μαθητικών συσσιτίων Ηρακλείου. Από τον Οκτώβρη του 1954 παραχωρήθηκε για την στέγαση της Επαγγελματικής Σχολής <<Η Εργάνη>>.

2.6. Ναός Αγίου Ανδρέα

Στην εκτέλεση σχετικού όρου στη διαθήκη προχώρησαν τα Ιδρύματα οικοδομώντας ναό σε οικόπεδο που είχε δωρήσει ο Διαθέτης στην τότε Χριστιανική Κοινότητα Ηρακλείου. Τα σχέδια του Ναού εκπονήθηκαν από τον αρχιτέκτονα Π. Μανουηλίδη ήδη από το 1934. Η ανοικοδόμηση όμως καθυστέρησε αρκετά και τέλειωσε στο τέλος του 1938 με δαπάνη που ανέρχεται στις 720.000 Δρχ. Ο Ναός ο συγκεκριμένος αποτελούσε πραγματικό αρχιτεκτονικό κόσμημα για την πόλη του Ηρακλείου. Μέσα στον Ναό εναποθηκεύτηκε ειδική μαρμάρινη οστεοθήκη με τα λείψανα του Διαθέτη και της συζύγου του.

2.7. Διάφορες Εισφορές

Εκτός των παραπάνω έργων κατά την διάρκεια των ετών 1931-1940 διατέθηκαν επιχορηγήσεις για φιλανθρωπικά καταστήματα, προικοδοτήσεις ορφανών, χρηματοδοτήσεις θεατρικών και λαογραφικών διαγωνισμών, που είχαν θεσπιστεί από τον Διαθέτη, και άλλες εισφορές προς ενίσχυση

κοινωνικών σκοπών με δαπάνες περίπου 985.000 δρχ. Το σύνολο του ποσού την πρώτη αυτή δεκαετία που δόθηκε από τα Ιδρύματα προς την εκτέλεση αυτών των σκοπών έφτασε της 5.324.000 δρχ. Δεν ήταν βέβαια δυνατό να συνεχιστεί το έργο των Ιδρυμάτων κατά την διάρκεια του πολέμου μέχρι την απελευθερωτική περίοδο. Γνωστό είναι ότι οι περισσότεροι οργανισμοί της χώρας όχι μόνο αδράνησαν επί τω πλείστον κατά το διάστημα της Κατοχής αλλά και μετά από αυτή νεκρώθηκαν λόγω της εξαφάνισης των περιουσιακών στοιχείων τους, συνέπειας του πληθωρισμού. Από την άποψη αυτή τα Ιδρύματα βασιζόμενα σε ακίνητη περιουσία βρέθηκαν σε σχετικά καλύτερη μοίρα. Οι συνέπειες του πολέμου καθώς και τα γεγονότα που ακολούθησαν προκάλεσαν ζημιές στα Ιδρύματα που δεν ήταν δυνατόν να εκτιμηθούν ακριβώς, υπήρξαν όμως αρκετά σοβαρές. Εκτός του ποσού 600.000 Δρχ που κατέθεσε στην Εθνική Τράπεζα και εξαφανίσθηκε από την συνέπεια του πληθωρισμού, 20 οικοδομικά κτίρια μέσα στην πόλη που αποτελούσαν το 1/4 του συνόλου των αστικών ακινήτων καταστράφηκαν ολοσχερώς από τους βομβαρδισμούς, ενώ αρκετά άλλα υπέστησαν σοβαρές ζημιές. Η αγροτική περιουσία στο μεγαλύτερο μέρος της εγκαταλείφθηκε κατ' ανάγκη για μια τετραετία λόγω των συνθηκών που επικρατούσαν στην ύπαιθρο και έπειτα βρέθηκε σε κακή κατάσταση έχοντας μειωθεί η απόδοση της στο ελάχιστο. Η παντελής έλλειψη αγροτικής ασφάλειας και η ασυδοσία των κτηνοτρόφων μάστιζε για αρκετά χρόνια μετά την απελευθέρωση ορισμένες περιφέρειες και αποτελούσαν μεγάλο εμπόδιο στην προσπάθεια βελτίωσης της καλλιέργειας και αύξησης των αποδόσεων των κτημάτων, ενώ παράλληλα η δέσμευση των ενοικίων όλων των ακινήτων περιουσιών περιόρισε τα έσοδα από αυτά σε σημείο όπου με δυσκολία καλύπτονταν οι βασικές δαπάνες διαχείρισης (μισθοί υπαλλήλων κ.λ.π.).

Σύμφωνα με την κατάσταση, αν προσπαθούσε να την αντιμετωπίσει η Διοίκηση των Ιδρυμάτων, όχι μόνο στην απελευθέρωση αλλά και 4 συνεχόμενα έτη μετά από αυτήν, εφ' όσον διαρκούσαν οι ανώμαλες εσωτερικές συνθήκες, δεν θα υπήρχε ούτε μια δυνατότητα συνέχισης του έργου που είχε διακοπεί με την κήρυξη του πολέμου. Για την εξουδετέρωση της κατάστασης αυτή έπρεπε να παρθούν τολμηρές αποφάσεις για την ανασυγκρότηση των περιουσιακών στοιχείων. Πράγματι, στο τέλος του 1948 κατόπιν προσεκτικής μελέτης του θέματος, ζητήθηκε έκδοση διατάγματος που επέτρεπε την εκποίηση ακινήτων τα οποία δεν επέφεραν έσοδα ή ήταν αδύνατον να διαχειριστούν, με σκοπό την αξιοποίηση της υπόλοιπης περιουσίας και εκτέλεσης έργων που θα εξυπηρετούσαν τους σκοπούς της Διαθήκης. Το πρώτο εξάμηνο του 1949 έγινε συστηματική προεργασία κτηματογράφησης και εκτίμησης των αστικών και αγροτικών ακινήτων και στη συνέχεια άρχισε η εφαρμογή του προγράμματος, δημιουργώντας έτσι προϋποθέσεις για ανάπτυξη γόνιμων δραστηριοτήτων την επόμενη δεκαετία.

Η προσπάθεια ανασυγκρότησης και αξιοποίησης που έγινε το 1949 των περιουσιακών στοιχείων των Ιδρυμάτων άρχισε να αποδίδει 2 χρόνια μετά, με την ανέγερση μεγάλης οικοδομής προς εκμετάλλευση σε κεντρικό σημείο στην πόλη (Λεωφόρος Καλοκαιρινού και οδός Αγίων Δέκα). Στην συνέχεια ανεγέρθηκαν στα χρόνια 1954-1958 3 μεγάλες προσοδοφόρες οικοδομές μέσα στην πόλη του Ηρακλείου (Οδός Δαιδάλου, Αγίου Μηνά και Πλατεία Ελευθερίας) που υπερδιπλασίασαν τα έσοδα των αστικών ακινήτων. Λήφθηκε επίσης μέριμνα για την συστηματική εκμετάλλευση του αγροκτήματος Δρακουλιάρη όπου καλλιεργούνταν ήδη 130 στρέμματα νέων

αμπελοτεμαχίων. Παράλληλα αφού εξασφαλίστηκαν οι αναγκαίοι πόροι για την συντήρηση και την λειτουργία των Ιδρυμάτων άρχισαν οι εκτελέσεις έργων για να ολοκληρωθούν οι σκοποί της Διαθήκης. Πραγματοποιήθηκε έτσι η ίδρυση του Ιστορικού Μουσείου Κρήτης και έπειτα ακολούθησε το Πτωχοκομείο Ηρακλείου.

2.8. Ιστορικό Μουσείο Κρήτης

Το έτος του 1951 με πρωτοβουλία των εκτελεστών ιδρύθηκε η Εταιρία Κρητικών Ιστορικών Μελετών η οποία επιδίωξε την προαγωγή των κρητολογικών σπουδών, την προστασία των μνημείων του νησιού και την συντήρηση της ιστορικής παράδοσης της χώρας. Ανέλαβε με αυτόν τον τρόπο την ίδρυση, την οργάνωση και την συντήρηση του Ιστορικού Μουσείου Κρήτης. Με τον σκοπό αυτό καταλήφθηκε το τριώροφο σπίτι του Διαθέτη -μετά τον θάνατο της συζύγου του- το οποίο ανακαινίσθηκε και μετασκευάστηκε κατάλληλα με βάση τα σχέδια των μηχανικών Ιωαν.Τζομπανάκη και Κ. Λασιθιωτάκη. Στεγάζει ήδη από τον Μάιο του 1953 ένα από τα σημαντικότερα επαρχιακά μουσεία της Χώρας όπου εκθέτονται σε αυτό ενδιαφέρουσες συλλογές βυζαντινών έργων τέχνης, ιστορικών κειμηλίων, χειρόγραφων και ενώ παράλληλα διαθέτει πλούσιο λαογραφικών τμήμα. Για την μετασκευή του κτιρίου του οποίου η χρήση παραχωρήθηκε στην Ε.Κ.Ι.Μ (Εταιρία Κρητικών Ιστορικών Μελετών) τα Φιλανθρωπικά Ιδρύματα διέθεσαν τα χρόνια 1952-1953 315.000.000 Δρχ.

2.9. Πτωχοκομείο- Γηροκομείο Κρήτης

Για την αγορά κατάλληλου οικοπέδου ώστε να αναερθεί το Πτωχοκομείο Ηρακλείου έγινε προσεκτική επιλογή των χώρων που προσφέρθηκαν. Τελικά βρέθηκε γήπεδο έκτασης μεγαλύτερης των 6.000 τ.μ. που βρισκόταν σε προνομιακή θέση στο υψηλότερο σημείο στον Άγιο Ιωάννη. Η αγορά του οικοπέδου πραγματοποιήθηκε τον Μάρτιο του 1953 για 93.000.000 Δρχ. και στην συνέχεια ανατέθηκε η εκπόνηση του έργου στον αρχιτέκτονα Πάτροκλο Καραντινό ο οποίος όχι μόνο κατάφερε να ανταποκριθεί πλήρως στο πρόγραμμα που του είχε βάλει το Δ.Σ. των Ιδρυμάτων αλλά και να δημιουργήσει ένα κτίριο αισθητικά άψογο αλλά και λειτουργικά τέλειο.

Η ανέγερση του κτιρίου άρχισε τον μήνα Ιούνιο του 1954 και τέλειωσε τον Μάρτιο του 1956. Το οίκημα αποτελείται από: ένα κεντρικό τμήμα που περιλαμβάνει την είσοδο, αίθουσα αναμονής, γραφεία Ευφορίας, διευθύνσεων και διαχείρισης, θυρωρείο, ιατρική αίθουσα, 2 μεγάλες αίθουσες για την παραμονή των τροφίμων και την νύχτα για τους επισκέπτες. Εκατέρωθεν του κεντρικού τμήματος εκτείνονται 2 πτέρυγες (ανδρών και γυναικών) όπου κάθε μια περιλαμβάνει 5 θαλάμους (8-10 κρεβάτια) για τους άπορους τρόφιμους, επτά δίκλινα δωμάτια του τμήματος ευγηρίας και πλήρης χώρους υγιεινής. Το νότιο τμήμα του κτιρίου περιλαμβάνει μεγάλη αίθουσα εστιατορίου με δυνατότητα να εξυπηρετήσει άνετα μεγάλο αριθμό ατόμων. Εκατέρωθεν αυτής προς την ανατολή είναι το μαγειρείο με 2 αποθήκες και 1 σκευοθήκη. Στην δύση είναι η αίθουσα με τα πλυντήρια κ.λ.π. Το εστιατόριο και οι υπόλοιποι βοηθητικοί χώροι επικοινωνούν με το βόρειο τμήμα του κτιρίου με 2 στοές διαμορφώνοντας μια μεγάλη εσωτερική αυλή. Πάνω από το κεντρικό τμήμα βρίσκονται τα δωμάτια του προσωπικού ενώ στο υπόγειο η αποθήκη καυσίμων και το λεβητοστάσιο. Η οικοδομή ολόκληρη καταλαμβάνει

συνολικά 2.250 τ.μ. και περιβάλλεται από ανθόκηπο και μικρά πεύκα .Το κόστος για την ανέγερση του οικοδομήματος έφτασε της 2.403.000 Δρχ. Επιπλέον διατέθηκε το πόσο των 457.000 Δρχ. για τον εξοπλισμό του οικοδομήματος για τις σύγχρονες εγκαταστάσεις του καθώς και τα απαραίτητα έπιπλα και σκεύη.

Ο Κανονισμός λειτουργίας του Πτωχοκομείου Ηρακλείου ενεκρίθη στις 12.1.1956 και δημοσιεύτηκε στις 2.2.1956 στο αριθ. 42 Φ.Ε.Κ (πρώτο τεύχος). Σύμφωνα με τον κανονισμό ο σκοπός του Ιδρύματος ορίζεται ως «η παροχή στέγης, τροφής και γενικής περίθαλψης σε αναξιοπαθούντα άτομα ,υπερήλικες, ανίκανους για κάθε εργασία, άπορους και των 2 φύλων και κατά προτίμηση να κατάγονται ή να μένουν μόνιμα στην περιφέρεια του Δήμου Ηρακλείου».

Το Πτωχοκομείο διοικείται από πενταμελή εφορία αποτελούμενη από 1 μέλος του Δ.Σ. των Φιλανθρωπικών Ιδρυμάτων, ενός εκπροσώπου της Μητροπόλεως Κρήτης, ενός ανωτέρου δημόσιου υπαλλήλου, ενός εκπροσώπου του Δήμου Ηρακλείου και ενός ευυπόληπτου πολίτη οριζόμενος με απόφαση του Νομάρχη Ηρακλείου. Το προσωπικό του Πτωχοκομείου αποτελείται από έναν Διευθυντή, έναν διαχειριστή, μια νοσοκόμα, έναν μάγειρα, δύο φύλακες, μια ράπτρια, μια που ασχολείται με τα πλυντήρια και 4 καθαρίστριες. Συνολικά 14 άτομα εξυπηρετούν 108 τροφίμους.

Οι Τρόφιμοι του Πτωχοκομείου διακρίνονται σε ισόβιους και πρόσκαιρους καθώς και άπορους και μη άπορους. Όσοι είναι άποροι εισάγονται δωρεάν αντίθετα όσοι θεωρούνται μη άποροι εισάγονται επί πληρωμή τροφείων που καθορίζεται από την Εφορία ανάλογα με την οικονομική κατάσταση των ίδιων ή των ενδιαφερόμενων συγγενών τους. Στο τμήμα Ευγηρίας οι εισαγόμενοι ως μη άποροι δεν μπορούν να ξεπεράσουν κατά τον κανονισμό Λειτουργίας το 25% του συνολικού αριθμού των τροφίμων του Ιδρύματος. Η αρτιότητα του οικήματος καθώς και η πληρότητα των εγκαταστάσεων, η επάρκεια προς την συντήρηση του Ιδρύματος διατεθειμένων πόρων καθώς και η οργάνωση της λειτουργίας αυτού εξασφαλίζουν άνετους όρους διαμονής και πλήρης περίθαλψης των τροφίμων.

3. ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΣ ΧΩΡΟΣ ΙΔΡΥΜΑΤΩΝ

3.1. Δίκτυο Κοινωνικής Φροντίδας

Δεδομένων των διαστάσεων που έχει πάρει η οικονομική κρίση στη χώρα μας, πολλοί είναι εκείνοι που δεν έχουν την δυνατότητα να ανταποκριθούν στις βασικές τους ανάγκες όπως φαγητό, φάρμακα, στέγαση καθώς και άλλες υπηρεσίες. Με την ανεργίας στα ύψη, τα ποσοστά των ατόμων που ζουν στα όρια της φτώχειας ολοένα και ανεβαίνουν. Στην πόλη του Ηρακλείου δημιουργήθηκε, λοιπόν, με πρωτοβουλία φορέων μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα το “Δίκτυο Κοινωνικής Φροντίδας” με την συγχρηματοδότηση του ΕΣΠΑ. Στο δίκτυο απασχολούνται συνολικά τριάντα τρεις νέοι διάφορων ειδικοτήτων έπειτα από προσεκτική επιλογή προκειμένου να αντεπεξέλθουν ιδιαίτερα αποτελεσματικά στο πρόγραμμα. Οι κοινωνικές δομές που απαρτίζουν το δίκτυο είναι 7:

1. Γραφείο διαμεσολάβησης
2. Ανοιχτό κέντρο ημερήσιας υποδοχής αστέγων
3. Δημοτικός λαχανόκηπος
4. Τράπεζα χρόνου
5. Κοινωνικό Συσσίτιο
6. Κοινωνικό Φαρμακείο
7. Κοινωνικό Παντοπωλείο

•

3.1.1. Γραφείο Διαμεσολάβησης

Το γραφείο διαμεσολάβησης έχει τη μορφή του Κέντρου Εξυπηρέτησης Πελατών και αποτελεί συνδετικό κρίκο μεταξύ των υπόλοιπων δομών. Στη συγκεκριμένη δομή απευθύνονται οι ενδιαφερόμενοι προκειμένου να αιτηθούν την εισαγωγή τους σε κάποιο άλλο φορέα του δικτύου. Ωστόσο παρέχει υπηρεσίες πληροφόρησης σε άπορους, άνεργους, άστεγους, σχετικά με τις δράσεις και τις δομές του δικτύου. Επίσης προσφέρει ενέργειες κοινωνικής αλληλεγγύης και ψυχοκοινωνικής ενδυνάμωσης των εξυπηρετούμενων. Έως και σήμερα έχουν απευθυνθεί στο γραφείο διαμεσολάβησης 1400 άτομα όπου έχουν ενταχθεί σε κάποια δομή του δικτύου ενώ οι ενέργειες ψυχοκοινωνικής υποστήριξης ανέρχονται στην 1500.

3.1.2. Ανοιχτό Κέντρο Ημερήσιας Υποδοχής Αστέγων

Η κοινωνική αυτή δομή προσφέρει διαμονή σε άστεγους συμπολίτες μας καθ' όλη την διάρκεια του χρόνου. Παρουσιάζει ομοιότητες με το γραφείο διαμεσολάβησης καθώς η ψυχοκοινωνική υποστήριξη και οι υπηρεσίες πληροφόρησης είναι μεταξύ άλλων (πρωτοβάθμια φροντίδα υγείας κοινωνική ενδυνάμωση και προσωπική υγιεινή) στις αρμοδιότητες της. Το ανοιχτό κέντρο ημερήσιας υποδοχής αστέγων έχει εξυπηρετήσει έως σήμερα περίπου 200 άτομα ενώ οι επισκέπτες ξεπερνούν τους 8000.

3.1.3. Δημοτικός Λαχανόκηπος

Ο Δημοτικός λαχανόκηπος αποτελεί δομή του συλλόγου τριτέκνων του νομού Ηρακλείου. Σε κάθε εγγεγραμμένο εξυπηρετούμενο πολίτη παρέχεται

αγροτεμάχιο έκτασης 60 τ.μ. καθώς και απαραίτητα υλικά και εργαλεία για την εξ' ολοκλήρου καλλιέργεια και παραγωγή αγροτικών προϊόντων. Για να εξασφαλιστεί η εύρυθμη λειτουργία της δομής, απαραίτητη προϋπόθεση είναι να δοθεί το 10% της εκάστοτε παραγωγής στο Κοινωνικό Παντοπωλείο. Το σύνολο των ωφελούμενων πολιτών ανέρχεται στα 100 άτομα ενώ συγχρόνως στον πρώτο χρόνο λειτουργίας του Δημοτικού Λαχανόκηπου λόγω αυξημένης παραγωγής προϊόντων το ποσοστό προσφοράς προϊόντων στο Κοινωνικό Παντοπωλείο έφτασε το 20%, ήτοι 2.2 τόνοι κηπευτικών προϊόντων.

3.1.4. Τράπεζα Χρόνου

Η καλύτερη απάντηση στην κρίση είναι η τράπεζα χρόνου υπό την αιγίδα του Κέντρου Ειδικών Παιδιών "Ζωοδόχος Πηγή". Η συγκεκριμένη δομή δεν αποτελεί φιλανθρωπία καθώς είναι ένα δίκτυο πολιτών μέσω του οποίου οι εξυπηρετούμενοι ανταλλάζουν προϊόντα τα οποία τιμολογούνται με εναλλακτικές μονάδες. Η ανταλλακτική αξία εξασφαλίζει στους ωφελούμενους την αποκλειστική ανταλλαγή προϊόντων χωρίς καθόλου χρηματική δαπάνη. Έως σήμερα οι εγγεγραμμένοι ανέρχονται στους 250 και οι δοσοληψίες περίπου στις 1500.

3.1.5. Κοινωνικό Συσσίτιο

Το Κοινωνικό Συσσίτιο υπό την αιγίδα των Ιδρυμάτων Ανδρέας και Μαρία Καλοκαιρινού παρέχει στους εξυπηρετούμενους πλήρη γεύματα σε καθημερινή βάση. Η συμβουλευτική και η ψυχοκοινωνική υποστήριξη καθώς και η ενημέρωση των συμπολιτών μας αποτελεί αναπόσπαστο κομμάτι και αυτής της δομής. Οι ωφελούμενοι ανέρχονται στους 110 και εξυπηρετούνται από 2 σημεία διανομής, το Κοινωνικό Χώρο και το Πτωχοκομείο-Γηροκομείο των Ιδρυμάτων Καλοκαιρινού.

3.1.6. Κοινωνικό Φαρμακείο

Το Κοινωνικό Φαρμακείο ενώ αρχικά υποστηριζόταν από τον Σύλλογο Τριτέκνων Νομού Ηρακλείου και τον Φαρμακευτικό Σύλλογο Ηρακλείου στη συνέχεια πέρασε στα χέρια των Ιδρυμάτων Καλοκαιρινού. Μέσω αυτού παρέχονταν στους ωφελούμενους φαρμακευτικά αναλώσιμα υγειονομικά υλικά. Το αξιοσημείωτο σε αυτή την δομή είναι ότι εξυπηρετούνταν όχι μόνο ανασφάλιστοι, άποροι και άνεργοι αλλά και κατ' εξαίρεση ασφαλισμένοι συμπολίτες μας που δεν μπορούσαν να καλύψουν όχι μόνο τις πολυδάπανες φαρμακευτικές τους αγωγές αλλά και το κόστος της συμμετοχής. Στο Κοινωνικό Φαρμακείο μέχρι σήμερα έχουν γίνει δωρεές φαρμάκων από τον Φαρμακευτικό Σύλλογο Ηρακλείου, την Ιερά Αρχιεπισκοπή Κρήτης, τα ΚΕ.ΚΟΙ.Φ.Α.Π.Η. Ηρακλείου, τα Κοινωνικά Φαρμακεία όλης της Ελλάδας και από διάφορους ευαισθητοποιημένους πολίτες, όπου έχουν προσφερθεί σε πάνω από 100 άτομα.

3.1.7. Κοινωνικό Παντοπωλείο

Το Κοινωνικό Παντοπωλείο λειτουργεί υπό την αιγίδα των Ιδρυμάτων Ανδρέου και Μαρίας Καλοκαιρινού και εμψυχώνεται από το ΚΕ.ΘΕ.Α. Αριάδνη. Ακολουθώντας την παραδοσιακή μορφή ενός κοινωνικού παντοπωλείου και ενεργώντας ιδιαίτερα εχέμυθα προσφέρει στους εγγεγραμμένους συμπολίτες μας τόσο αναλώσιμα προϊόντα όσο και προϊόντα προσωπικής υγιεινής. Οι

εξυπηρετούμενες οικογένειες στις αρχές της ίδρυσης του Κοινωνικού Παντοπωλείου ανέρχονταν στις 150 ενώ έχουν φτάσει μέχρι σήμερα αισίως στις 200. Η συνολική αξία των προσφερόμενων προϊόντων ξεπερνά τις 45.000 €

3.2. Κοινωνικός Χώρος Ιδρυμάτων Ανδρέου και Μαρίας Καλοκαιρινού

Μετά από 3 χρόνια λειτουργίας του, το Δίκτυο Κοινωνικής Φροντίδας έπαψε την δράση του, εφόσον ολοκληρώθηκε το πρόγραμμα από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Παρ' όλα αυτά τα Ιδρύματα Ανδρέου και Μαρίας Καλοκαιρινού συνέχισαν να λειτουργούν με δική τους πρωτοβουλία και με ίδια κεφάλαια, αυτή την φορά όμως αποκλειστικά με πόρους των Ιδρυμάτων την δομή του Κοινωνικού Παντοπωλείου και το Κοινωνικό Συσσίτιο “φαγητό με την αγάπη μας”. Οι 2 ανωτέρω ενέργειες εξακολουθούν να στεγάζονται στον Κοινωνικό Χώρο των Ιδρυμάτων στο κέντρο του Ηρακλείου.

3.2.1. “Φαγητό με την αγάπη μας”

Πιο συγκεκριμένα όσον αφορά το συσσίτιο “φαγητό με την αγάπη μας”, τα Ιδρύματα Ανδρέου και Μαρίας Καλοκαιρινού αποφάσισαν να εκμεταλλευτούν τις εγκαταστάσεις του και να αυξήσουν τον αριθμό των οικογενειών τις οποίες εξυπηρετούν από 110 σε 260. Για να είναι αντικειμενικά τα κριτήρια επιλογής των ωφελούμενων οι δομές του κοινωνικού χώρου επεξεργάζονται την σχετική βάση δεδομένων της Κοινωνικής Πρόνοιας του Δήμου Ηρακλείου.

Τα σημεία διανομής των γευμάτων εξακολουθούν να είναι ο κοινωνικός χώρος και το Πτωχοκομείο-Γηροκομείο Κρήτης ενώ παράλληλα τα γεύματα παρασκευάζονται σε εγκαταστάσεις υψηλών προδιαγραφών, ποιότητας και υγιεινής όπου υπόκεινται ετησίως σε απαραίτητους ελέγχους. Επίσης τα τέκνα των οικογενειών που εξυπηρετεί το συσσίτιο παρέχει καθημερινά κολατσιό για το σχολείο. Σε κάθε χρόνο λειτουργίας χορηγούνται από τα Ιδρύματα Καλοκαιρινού συνολικά 50.000 γεύματα (αριθμός συμβολικός).

3.2.2. Κοινωνικό Παντοπωλείο

Ήδη έντονη είναι η παρουσία του Κοινωνικού Παντοπωλείου στον κοινωνικό χώρο. Ο τρόπος λειτουργίας του έχει ως εξής: 150 οικογένειες (επιλεγμένες από την σχετική βάση δεδομένων της Κοινωνικής Πρόνοιας του Δήμου Ηρακλείου) θα παίρνουν δωρεάν προϊόντα αξίας 40 πιστωτικών μονάδων ανά μήνα (τιμή που αντιστοιχεί σε 40€ ανά μήνα). Εξαιρέση αποτελούν οι πολύτεκνες οικογένειες οι οποίες επωφελούνται με επιπλέον 5 πιστωτικές μονάδες. Για την αύξηση της ποικιλίας και της ποσότητας προϊόντων που διαθέτει το Κοινωνικό Παντοπωλείο στις εξυπηρετούμενες οικογένειες χρειάζονται δωρεές από τις επιχειρήσεις της πόλης. Σε αντίστοιχη πρόσκληση έχουν ανταποκριθεί οι εταίροι του προγράμματος Σαβοϊδάκης Α.Ε και Χαλκιαδάκης Α.Ε αλλά και μεμονωμένοι συμπολίτες μας διαθέτοντας πάσης φύσεως προϊόντα (τρόφιμα, είδη καθαριότητας, ένδυσης, κ.λ.π.).

3.2.3. Αίθουσα “Οδυσσέας Ελύτης”

Σε όλη αυτή την αξιόπαινη φιλανθρωπική οργάνωση ήρθε να προστεθεί το 2015 άλλος ένας στόχος ο οποίος δεν περιορίζεται στη παροχή φαγητού και ειδών πρώτης ανάγκης αλλά διανθίζεται με την προσθήκη ενεργειών

κοινωνικοποίησης και αλληλεγγύης μεταξύ των πολιτών. Έτσι δημιουργήθηκε η αίθουσα “Οδυσσέας Ελύτης” στην οποία λαμβάνουν χώρα ποικίλες πολιτισμικές και πολιτιστικές ενέργειες καθόλα ανοιχτές στο κοινό. Μερικές από αυτές είναι εκθέσεις φωτογραφιών και διαφόρων έργων τέχνης όπως και παρουσιάσεις ποιητικών και κινηματογραφικών συλλογών.

Στο χρόνο αυτό γίνονται δωρεάν εκπαιδευτικά προγράμματα σε μαθητές από παιδαγωγούς, προσφορά του Ιστορικού Μουσείου. Η αίθουσα φιλοξενεί μεταξύ άλλων, εβδομαδιαίως, συνεδρίες του συλλόγου “Αλληλεγγύη” με την παρουσία αντιπροσώπου της Κοινωνικής Ιατρικής του Πανεπιστημίου Κρήτης . Οι συνεδρίες αυτές είναι συνήθως εμπνευστικές, θεραπευτικές αλλά και ψυχαγωγικές. Τέλος, στον Κοινωνικό Χώρο στεγάζεται και μια μικρή βιβλιοθήκη όπου παρέλαβε κατά την κατασκευή της σημαντικό αριθμό βιβλίων από την Ε.Κ.Ι.Μ (Εταιρία Κρητικών Ιστορικών Μελετών). Επιπλέον, στη βιβλιοθήκη έχουν ξεκινήσει δωρεάν μαθήματα αγγλικών και γερμανικών σε άνεργους πολίτες από εθελοντές καθηγητές ενώ ταυτόχρονα κατά τις ώρες λειτουργίας (12:30 -16:00) παρέχεται δωρεάν πλοήγηση στο διαδίκτυο από ηλεκτρονικούς υπολογιστές που έχουν εγκατασταθεί.

3.3. Κριτήρια Επιλογής Εξυπηρετούμενων

Μετά τις τελευταίες εξελίξεις και κατόπιν της πρακτικής αδυναμίας των Ιδρυμάτων να χρησιμοποιήσουν το εργαλείο αξιολόγησης περιστατικών του γραφείου διαμεσολάβησης του Δικτύου Κοινωνικής Φροντίδας αποφασίστηκε να στοιχειοθετηθεί εκ' νέου ένα πλαίσιο αξιολόγησης των εξυπηρετούμενων. Εφόσον λοιπόν το κράτος λειτουργεί ήδη αντίστοιχο πρόγραμμα επισιτιστικής βοήθειας με σχετικό Φ.Ε.Κ. (Αρ. Τ. 1066/5/6/2015) θεωρήθηκε καταλληλότερο και δικαιότερο να ακολουθηθούν τα ίδια κριτήρια, αφού και τα ιδρύματα απευθύνονται στο ίδιο κατ'ουσίαν κοινό. Δεδομένου ότι το πρόγραμμα καλείται να καλύψει άτομα σε συνθήκες ακραίας φτώχειας κρίθηκε σκόπιμο να αμβλυνθούν λίγο τα κριτήρια σε συγκεκριμένες περιπτώσεις καθότι δεν καλύπτονται μόνο ανάγκες για συσσίτιο αλλά και βασική υλική συνδρομή (Κοινωνικό Παντοπωλείο). Κάθε παροχή δηλαδή, δεν είναι δυνατόν, να έχει το ίδιο σκεπτικό επιλεκτικότητας. Έτσι, τα οικονομικά κριτήρια, προτείνεται να καθοριστούν ως εξής:

Παντοπωλείο		
Μέλη Οικογένειας	Καθαρό Εισόδημα	Μηνιαίο Εισόδημα
Μεμονωμένο Άτομο	4200€	350€
Έγγαμο Άτεκνο Ζευγάρι/ Μονογονεϊκή Οικογένεια με 1 Ανήλικο Τέκνο	5400€	450€
Οικογένεια με 1 Ανήλικο Τέκνο/ Μονογονεϊκή Οικογένεια με 2 Ανήλικα	6600€	550€

Τέκνα		
Οικογένεια με 2 Ανήλικο Τέκνα/ Μονογονεϊκή Οικογένεια με 3 Ανήλικα Τέκνα	7200€	600€
Οικογένεια με 3 Ανήλικο Τέκνο/ Μονογονεϊκή Οικογένεια με 4 Ανήλικα Τέκνα	8400€	700€
Οικογένεια με 4 Ανήλικο Τέκνο/ Μονογονεϊκή Οικογένεια με 5 Ανήλικα Τέκνα	9600€	800€

Συσσίτιο		
Μέλη Οικογένειας	Καθαρό Εισόδημα	Μηνιαίο Εισόδημα
Μεμονωμένο Άτομο	3000€	250€
Έγγαμο Άτεκνο Ζευγάρι/ Μονογονεϊκή Οικογένεια με 1 Ανήλικο Τέκνο	4500€	375€
Οικογένεια με 1 Ανήλικο Τέκνο/ Μονογονεϊκή Οικογένεια με 2 Ανήλικα Τέκνα	5400€	450€
Οικογένεια με 2 Ανήλικο Τέκνα/ Μονογονεϊκή Οικογένεια με 3 Ανήλικα Τέκνα	6300€	525€
Οικογένεια με 3 Ανήλικο Τέκνο/ Μονογονεϊκή Οικογένεια με 4 Ανήλικα Τέκνα	7200€	600€
Οικογένεια με 4 Ανήλικο Τέκνο/ Μονογονεϊκή Οικογένεια με 5 Ανήλικα Τέκνα	8100€	675€

Τα εισοδήματα αυτά προκύπτουν από τα δηλωθέντα στη δήλωση του αιτούντα και δεν αφορούν στα τεκμήρια διαβίωσης, στα επιδόματα διατροφής,

αναδοχής και στα προνοιακά επιδόματα αναπηρίας, όπως ορίζονται από τον Ν. 4172/2013 (Άρθρο 11, παρ. 3).

Αναφορικά με την ακίνητη περιουσία και πάλι όπως ορίζεται από την Υ.Α., δεν θα πρέπει να ξεπερνά, ανά αιτούντα, τις 15.000€ προσαυξανόμενη κατά 20.000€ για κάθε επιπλέον ενήλικα και 15.000 για κάθε ενήλικο εξαρτώμενο άτομο. Σε κάθε περίπτωση, η συνολική αξία της ακίνητης περιουσίας δεν θα πρέπει να υπερβαίνει τις 250.000€.

Τα κριτήρια αυτά υπολογίστηκαν στο ακέραιο από τις προτάσεις της Υ.Α. για το κομμάτι του συσσιτίου. Με έναρξη την ατομική δήλωση εισοδήματος στα 3.000€, προστίθενται 1.500€ για κάθε ενήλικο, προστατευόμενο τέκνο μιας οικογένειας και 900€ για κάθε ανήλικο τέκνο (εξ' ου και ο υπολογισμός του πρώτου τέκνου μονογονεϊκής οικογένειας ως εξ' ορισμού ενήλικου). Όπως προκύπτει από την Υ.Α. ως ενήλικοι προστατευόμενων οικογενειών θεωρούνται άτομα έως 25 ετών που φοιτούν σε σχολές Τ.Ε.Ι./Α.Ε.Ι./Ινστιτούτα επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης, άνεργοι εγγεγραμμένοι στον Ο.Α.Ε.Δ. και στρατεύσιμοι. Για το κομμάτι του παντοπωλείου συνειδητά επιλέχθηκε να υπάρχει μια διαφορά της τάξης περίπου των 100€ στον υπολογισμό των μηναίων εισοδημάτων, προκειμένου, αφενός να πιστοποιείται η ελαφρώς καλύτερη κατάσταση, που δεν απαιτεί η λήψη καθημερινής επισιτιστικής βοήθειας και αφετέρου να δίνεται η δυνατότητα στα ιδρύματα να αυξάνει τα όρια για τους λήπτες συσσιτίου που έχουν επιπλέον κόστος διαβίωσης (π.χ. ενοίκιο και ληξιπρόθεσμες οφειλές σε ΔΕΚΟ).

Με αυτό το σκεπτικό διατηρήθηκε η διερεύνηση διάφορων κοινωνικών κριτηρίων που συνυπολογίζονται στο καθαρά λογιστικό κομμάτι της αξιολόγησης, όπως, ενοικιαζόμενοι ή ιδιοκτήτη κατοικία, ανεργία, χρόνια χρήση ψυχοκοινωνικών υπηρεσιών, χρήση ουσιών, ιατρικές γνωματεύσεις που να πιστοποιούν εργασιακή ικανότητα και γενικά οποιοδήποτε πιστοποιήσιμο δεδομένο που συνεπάγεται δυνητικό κοινωνικό αποκλεισμό. Επομένως, ειδικά για τους αιτούντες συσσιτίου συνυπολογίζεται το γενικό κόστος. Επιπλέον, επιλέχθηκε, τα ενήλικα τέκνα των οικογενειών που λαμβάνουν μερίδες φαγητού και δεν δύνανται να είναι προστατευόμενα μέλη των οικογενειών τους (άνω των 25 ή έως 25 ετών, μη εγγεγραμμένοι στον Ο.Α.Ε.Δ. ή μη κατέχοντες μαθητική/σπουδαστική/φοιτητική ιδιότητα), να καταθέτουν αυτόνομα δικαιολογητικά, που να κατοχυρώνουν δικαιωματικά την δυνατότητα σίτισης.

Επιπρόσθετα, επανετάχθηκε σαν αναπόσπαστο κομμάτι της διαδικασίας η ενυπόγραφη αίτηση από κάθε ενδιαφερόμενο, που κατοχυρώνει τις δομές των ιδρυμάτων ως προς την συλλογή και διατήρηση σε αρχείο ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων πολιτών, από κάθε φύσης νομικές συμπλοκές και ταυτόχρονα, φτάνει στο επιθυμητό επίπεδο της συναίνεσης του ενδιαφερόμενου στην προοπτική επίσκεψης του κοινωνικού λειτουργού· επίσκεψη που είναι υποχρεωτική προκειμένου να εκτιμηθούν επαρκώς οι κοινωνικές ανάγκες, καθώς και η ποιότητα ζωής εν γένει, που χρήζει ενίσχυσης από μια υπηρεσία κοινωνικοί και προνοιακού ενδιαφέροντος και στόχων.

4. ΓΗΡΟΚΟΜΕΙΟ-ΠΤΩΧΟΚΟΜΕΙΟ ΑΝΔΡΕΟΥ ΚΑΙ ΜΑΡΙΑΣ ΚΑΛΟΚΑΙΡΙΝΟΥ

Το Ίδρυμα φέρει την επωνυμία Φιλανθρωπικά Ίδρύματα Ανδρέου και Μαρίας Καλοκαιρινού-Πτωχοκομείο Ηρακλείου Κρήτης. Σκοπός του Ίδρυματος αυτού είναι η παροχή στέγης, τροφής και γενικά περίθαλψης σε αναξιοπαθούντα άτομα και ειδικά σε υπερήλικες και ανίκανους για κάθε εργασία άπορους και των δύο φύλων.

Οι αναγκαίοι πόροι για τη συντήρηση και τη λειτουργία του Ίδρυματος εξασφαλίζονται από διάφορες πηγές. Αρχικά, διατίθεται μία ετήσια επιχορήγηση από τα Φιλανθρωπικά Ίδρύματα Καλοκαιρινού όπως καθορίζεται από απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου τους. Το ποσό αναγράφεται στον προϋπολογισμό των Ίδρυμάτων και καταβάλλεται σε μηνιαίες δόσεις, ανάλογα με τις ανάγκες του Γηροκομείου. Επίσης, όπως θα εξηγήσουμε παρακάτω, οι μη άποροι τρόφιμοι καταβάλλουν στο Ίδρυμα κάποια τροφεία. Η εισπραξη, λοιπόν, των τροφείων ή έσοδα από τις περιουσίες των μη απόρων εξυπηρετούμενων αποτελούν βασική πηγή εσόδων. Επιπρόσθετο όφελος βεβαίως προσφέρουν έσοδα που προέρχονται από άλλες λειτουργίες του Γηροκομείου όπως είναι για παράδειγμα η πώληση αντικειμένων που κατασκευάζουν οι τρόφιμοι στον ελεύθερο χρόνο τους. Τέλος, ιδιαίτερης σημασίας είναι οι εισφορές και οι επιχορηγήσεις του δημοσίου του Δήμου Ηρακλείου και άλλων νομικών προσώπων και οργανισμών καθώς και παράπλευρες δωρεές προς το Ίδρυμα.

Στη συνέχεια του κεφαλαίου θα εξηγήσουμε την οργάνωση, δομή και λειτουργία του Γηροκομείου όσο το δυνατόν αναλυτικότερα τόσο στο επίπεδο του προσωπικού όσο και στο επίπεδο των εξυπηρετούμενων.

4.1. Ανθρώπινο δυναμικό

4.1.1. Εφορεία

Για την συγκρότηση της διοίκησης του Ίδρυματος έχει συσταθεί όμοια με την γενικότερη διοίκηση Ίδρυμάτων, πενταμελής Εφορεία η οποία αποτελείται:

- α) από ένα μέλος του Δ. Σ. των Ίδρυμάτων που έχει εκλέξει το ίδιο το Συμβούλιο,
- β) από έναν εκπρόσωπο της εκκλησίας που ορίζεται με απόφαση της Μητρόπολης Κρήτης,
- γ) από έναν εκπρόσωπο του Δήμου Ηρακλείου που ορίζεται με απόφαση του Δημάρχου Ηρακλείου,
- δ) από έναν δημόσιο υπάλληλο που θα έχει τουλάχιστον τον βαθμό του τμηματάρχη και θα ορίζεται με απόφαση του Νομάρχη Ηρακλείου, και
- ε) από έναν ευπόληπτο πολίτη που θα ορίζεται και αυτός με απόφαση του Νομάρχη Ηρακλείου.

Η θητεία της εφορείας, η συγκρότηση της οποίας εξηγήθηκε παραπάνω είναι τριετής. Σε περίπτωση παραίτησης, θανάτου, μετάθεσης ή συστηματικής απουσίας σε συνεδριάσεις ενός μέλους της εφορείας, αυτό αντικαθίσταται μετά τη λήξη του αντίστοιχου έτους. Τον ορισμό νέου μέλους αποφασίζει ο αντίστοιχος αρμόδιος.

Η συγκροτούμενη Εφορεία προεδρεύεται από το μέλος του Δ.Σ των Φιλανθρωπικών Ίδρυμάτων Καλοκαιρινού που συμμετέχει σε αυτήν. Στην

πρώτη συνεδρίαση της ορίζεται αντιπρόεδρος και ταμίας. Η Εφορεία συνεδριάζει τακτικά, σε εβδομαδιαία βάση, μια καθορισμένη ημερομηνία και ώρα. Έκτακτη συνεδρίαση λαμβάνει χώρα μόνο όταν το ζητήσει ο πρόεδρος ή εγγράφως 2 από τα μέλη της. Στις συνεδριάσεις ο διευθυντής του Ιδρύματος εκτελεί χρέη γραμματέα και τηρεί τα πρακτικά τα οποία καταχωρούνται σε βιβλίο. Για να συνεδριάσει η Εφορεία πρέπει να παρίστανται τουλάχιστον 4 από τα μέλη της και οι αποφάσεις λαμβάνονται κατά πλειοψηφία Σε περίπτωση ισοψηφίας υπερισχύει η ψήφος του Προέδρου.

Ο Πρόεδρος, τώρα, με την σειρά του εκπροσωπεί το Ίδρυμα ενώπιον κάθε δικαστικής και διοικητικής αρχής. Καθορίζει επίσης και εισηγείται τα θέματα των συνεδριάσεων της Εφορείας και τα κοινοποιεί στα μέλη της μία μέρα πριν την συνεδρίαση. Σε περίπτωση που ένα μέλος της Εφορείας θέλει να συζητήσουν κάτι το οποίο δεν έχει διευθετηθεί μπορεί να το ζητήσει εγγράφως στον Πρόεδρο. Σε περίπτωση που απουσιάζει ο Πρόεδρος τον αντικαθιστά ο αντιπρόεδρος της Εφορείας. Εάν κάποιος μέλος της Εφορείας απουσιάζει επανειλημμένα, ο πρόεδρος δικαιούται να ζητήσει την αντικατάσταση του η οποία θα πραγματοποιείται μετά τη λήξη του τρέχοντος έτους.

Κλείνοντας, τα μέλη της Εφορείας δικαιούνται αποζημίωση για κάθε συνεδρίαση στην οποία παρίστανται. Η αποζημίωση αυτή καθορίζεται ετησίως από απόφαση του Δ.Σ. των Φιλανθρωπικών Ιδρυμάτων Καλοκαιρινού και καταβάλλεται στα μέλη της Εφορείας στο τέλος κάθε μήνα. Επιπρόσθετη μηνιαία αποζημίωση το ποσό της οποίας καθορίζεται επίσης από το Δ.Σ. των Φιλανθρωπικών Ιδρυμάτων Καλοκαιρινού δικαιούται ο ταμίας της Εφορείας, ο οποίος έχει τον έλεγχο της οικονομικής διαχείρισης της Εφορείας. Βασική αρμοδιότητα της Εφορείας του Πτωχοκομείου είναι να εποπτεύει καθ' όλα τη λειτουργία του Ιδρύματος και να μεριμνεί να εφαρμόζονται οι διατάξεις του Κανονισμού Λειτουργίας. Όσον αφορά τους τροφίμους, η Εφορεία αποφασίζει αν θα εισαχθεί κάποιος ή όχι στο Ίδρυμα και καθορίζει την κατηγορία και τους όρους εισαγωγής. Παράλληλα, αποφασίζει και για την έξοδο ενός τροφίμου, όταν αυτό κρίνεται απαραίτητο. Όσον αφορά το προσωπικό, η Εφορεία έχει ξεχωριστή δικαιοδοσία τόσο για το διοικητικό όσο και για το υπηρετικό προσωπικό. Για την πρόσληψη, δηλαδή, ή την απόλυση προσώπου διοικητικών καθηκόντων, εισηγείται στο Διοικητικό Συμβούλιο των Ιδρυμάτων ώστε να ληφθεί σχετική απόφαση. Αντιθέτως, για την πρόσληψη ή την απόλυση υπηρετικού προσωπικού, η Εφορεία μπορεί και αποφασίζει η ίδια μετά από συνεδρίαση. Επιπρόσθετη αρμοδιότητα είναι η έγκριση προγραμμάτων απασχόλησης και διαιτολογίου όπως αυτά διαμορφώνονται από τον διευθυντή, καθώς και ο έλεγχος της οικονομικής διαχείρισης. Η Εφορεία αποφασίζει με ποιον τρόπο διαχειρίζονται διάφορες προμήθειες. Η Εφορεία φροντίζει την σύνταξη του προϋπολογισμού εσόδων και εξόδων του Πτωχοκομείου για το επόμενο οικονομικό έτος μαζί με αναλυτική έκθεση για τις ανάγκες του Ιδρύματος. Ο προϋπολογισμός αυτός πρέπει να υποβληθεί για έγκριση από το Δ.Σ. Φιλανθρωπικών Ιδρυμάτων Καλοκαιρινού 3 μήνες πριν την λήξη του τρέχοντος οικονομικού έτους. Η ίδια ακριβώς διαδικασία ακολουθείται για τον υπολογισμό της οικονομικής διαχείρισης του Ιδρύματος. Τέλος, διορίζει τα μέλη της Επιτροπής Μέριμνας ενώ παρακολουθεί και κατευθύνει το έργο της. Για κάθε θέμα που δεν εμπίπτει με τις παραπάνω καθορισμένες αρμοδιότητες και δεν

προβλέπεται από τον κανονισμό λειτουργίας η Εφορεία αποφασίζει μετά από κοινή συνεδρίαση με το Δ.Σ των Φιλανθρωπικών Ιδρυμάτων Καλοκαιρινού.

4.1.2. Διοικητικό προσωπικό

Για να εξασφαλισθεί η εύρυθμη λειτουργία του Πτωχοκομείου ήταν απαραίτητη η διαμόρφωση ανθρώπινου δυναμικού με διοικητικές δυνατότητες, ικανού να ανταπεξέλθει στις καθημερινές απαιτήσεις ενός τόσο σημαντικού έργου. Για το λόγο αυτό, η διοίκηση των Ιδρυμάτων αποφάσισε την δημιουργία τεσσάρων κατά κύριο λόγο θέσεων εργασίας: του διευθυντή, του διαχειριστή, των αδελφών νοσοκόμων και της δακτυλογράφου. Εκτός των παραπάνω, υπάρχει η πιθανότητα πρόσληψης ενός ακόμα ατόμου με την ιδιότητα οδηγού αυτοκινήτου. Κατά προτίμηση το άτομο αυτό πρέπει να έχει γνώσεις μηχανουργίας για να βοηθάει σε τυχόν εργασίες-συντηρήσεις μηχανημάτων του Ιδρύματος. Όσον αφορά την πρόσληψη του διοικητικού προσωπικού, αυτή γίνεται κατόπιν εισηγήσεως της Εφορείας του Πτωχοκομείου στο Δ.Σ. των Φιλανθρωπικών Ιδρυμάτων Καλοκαιρινού. Παρομοίως, για την απόλυση διοικητικού στελέχους απαιτείται η λήψη απόφασης του Δ.Σ. των Ιδρυμάτων βάσει σχετικής -αιτιολογημένης πάντα- εισηγήσεως της Εφορείας.

Ο διευθυντής είναι προϊστάμενος διοικητικού και υπηρετικού προσωπικού και διευθύνει το Ίδρυμα σύμφωνα με τις διατάξεις του Κανονισμού Λειτουργίας και τις αποφάσεις της Εφορείας. Ανάμεσα στις αρμοδιότητές του είναι να διεξάγει την αλληλογραφία του Πτωχοκομείου και να τηρεί το αρχείο και τα βιβλία πρωτοκόλλου και διεκπεραίωσης. Κατά τις συνεδριάσεις της Εφορείας εκτελεί χρέη γραμματέα και συντάσσει τα πρακτικά. Επίσης, εκτελεί χρέη ταμιά. Τηρεί, δηλαδή, το βιβλίο του ταμείου, υπογράφει όλες τις αποδείξεις είσπραξης και προσυπογράφει με ο αρμόδιο μέλος της Εφορείας τα εντάλματα πληρωμής που έχει εκδώσει ο διαχειριστής. Μαζί με τον διαχειριστή συντάσσει και υποβάλλει στην Εφορεία και στα Φιλανθρωπικά Ιδρύματα Καλοκαιρινού μηνιαία απολογιστική κατάσταση της κίνησης του ταμείου. Ο διευθυντής, επιπλέον, εποπτεύει τη διαχείριση υλικού του Γηροκομείου ως συνυπεύθυνος με τον διαχειριστή για τυχόν προβλήματα και εκδίδει συγκεκριμένα σημειώματα για την εισαγωγή και εξαγωγή πάσης φύσεως υλικού. Παράλληλα, καταρτίζει και υποβάλλει για έγκριση στην Εφορεία το εβδομαδιαίο διαιτολόγιο και το πρόγραμμα απασχόλησης των τροφίμων στους υπάρχει η περίπτωση να ανατεθεί η εκτέλεση ελαφριάς εργασίας ανάλογα με την ηλικία, τις γνώσεις και τη γενικότερη κατάστασή τους. Είναι καθήκον του διευθυντή να εποπτεύει την εκτέλεση των διαφόρων προμηθειών του Ιδρύματος μαζί με τον διαχειριστή για τυχόν προβλήματα. Τέλος, καθορίζει τις ώρες εργασίας του προσωπικού, επιβλέπει τον τρόπο εργασίας του και ταυτόχρονα παρακολουθεί την διαγωγή των τροφίμων προκειμένου να επιβάλλει ή να εισηγηθεί στην Εφορεία την επιβολή των αντίστοιχων κυρώσεων σε περίπτωση ανάρμοστης συμπεριφοράς.

Όσον αφορά τον διαχειριστή, εκτός των καθηκόντων που αναφέραμε παραπάνω σε συνεργασία με τον διευθυντή, έχει γενικότερα την ευθύνη της αντικατάστασής του σε περίπτωση ασθένειας ή απουσίας λόγω εντολής της Εφορείας. Πέραν αυτών, αφενός εκτελεί χρέη λογιστή, αφετέρου προμηθεύεται απευθείας από την αγορά τα προβλεπόμενα σύμφωνα με λίστα της Εφορείας και ελέγχει μαζί με τον διευθυντή λοιπές εισερχόμενες προμήθειες.

Οι νοσοκόμες διαμένουν οικειοθελώς εντός του Ιδρύματος και επιμελούνται την υγειονομική περίθαλψη των τροφίμων καθώς είναι υπεύθυνες για την εκτέλεση των οδηγιών του γιατρού του Πτωχοκομείου και για την τήρηση Δελτίων Υγείας των τροφίμων. Επίσης, εποπτεύουν την καθαριότητα του χώρου και την ατομική καθαριότητα των τροφίμων. Γενικότερα, εκτελούν κάθε άλλη συναφή εργασία σύμφωνα με τις εντολές του διευθυντή, όπως και χρέη δακτυλογράφου ή εφόσον το απαιτούν οι ανάγκες του Ιδρύματος.

Η δακτυλογράφος εκτελεί κατά κύριο λόγο χρέη γραμματέως του διευθυντή και φέρνει εις πέρας κάθε εργασία που της ανατίθεται από τον προϊστάμενο διευθυντή και τον διαχειριστή.

Αναφορικά με τις αποδοχές του διοικητικού προσωπικού είναι αξιοσημείωτο ότι καθορίζονται με ατομικές συμβάσεις εργασίας όπως προβλέπεται από την ισχύουσα εργατική νομοθεσία. Τελευταίο αλλά εξίσου σημαντικό είναι το προνόμιο της διαμονής. Εκτός της προαιρετικής διαμονής της νοσοκόμων στον χώρο, η Εφορεία μπορεί να επιτρέψει τη διαμονή του διευθυντή και του διαχειριστή με τις οικογένειές τους, εφόσον αυτές δεν ξεπερνούν τα δύο άτομα. Σε αυτή την περίπτωση όμως ο μισθός τους μειώνεται κατά 20-50%.

4.1.3. Υπηρετικό προσωπικό

Για την εξασφάλιση της υγιεινής του Πτωχοκομείου αλλά και για την κάλυψη των πολλών άλλων αναγκών εξυπηρέτησης έχει συσταθεί 17μελές υπηρετικό προσωπικό που αποτελείται από 2 μάγειρες, 1 βοηθό μάγειρα, 1 ράπτρια-πλύντρια, 11 καθαρίστριες και 2 φύλακες. Για την πρόσληψη των ατόμων αυτών έχει φροντίσει η Εφορεία. Είναι σύνηθες μετά την συμπλήρωση του 60^{ου} έτους της ηλικίας τους για τις γυναίκες και του 65^{ου} για τους άνδρες να λύεται αυτόματα η σύμβαση εργασίας και ο υπάλληλος να θεωρείται απολυμένος και χωρίς δικαίωμα αποζημίωσης.

Απαραίτητα προσόντα για την πρόσληψη υπηρετικού προσωπικού είναι κατά κύριο λόγο η επαρκής πείρα και αν είναι δυνατόν η προϋπηρεσία σε παρεμφερές ίδρυμα. Οι άνδρες οφείλουν βέβαια να έχουν εκπληρώσει τις στρατιωτικές τους υποχρεώσεις ενώ το λευκό ποινικό μητρώο είναι απαραίτητος κανόνας για όλο το ανθρώπινο δυναμικό.

Οι μισθοί για τους εργαζόμενους αυτής της κατηγορίας ήταν αρχικά υπό τη μορφή συλλογικών συμβάσεων. Έπειτα, όμως, μετά την εμφάνιση της οικονομικής κρίσης και με την αλλαγή της νομοθεσίας για τους εργαζόμενους, έχουν αλλάξει σε ατομικές συμβάσεις εργασίας. Παρ' όλα αυτά είναι πιθανόν οι αποδοχές να αυξομειώνονται, πράγμα που συμβαίνει μόνο μετά από απόφαση του Δ.Σ. των Φιλανθρωπικών Ιδρυμάτων Καλοκαιρινού. Πάντως όπως για το διοικητικό, έτσι και για το υπηρετικό προσωπικό υπάρχει η δυνατότητα διαμονής και διατροφής στο ίδρυμα, χωρίς όμως το προνόμιο παραμονής της οικογένειάς τους.

Για κάθε παράπτωμα του προσωπικού ο διευθυντής έχει το δικαίωμα να επιβάλλει την ποινή της επίπληξης ή και την επιβολή πρόστιμου το οποίο καταλήγει στο ταμείο του πτωχοκομείου. Το ποσό αυτό δεν δύναται να ξεπερνά το 1/30 των συνολικών μηνιαίων αποδοχών του τιμωρούμενου. Σε περίπτωση σοβαρότερων παραπτωμάτων ο διευθυντής αναφέρεται στην εφορεία, η οποία έχει το δικαίωμα να επιβάλλει ποινή μέχρι 1/10 των μηνιαίων αποδοχών του τιμωρούμενου, υποχρεωτική άδεια μέχρι 45 ημέρες χωρίς το

δικαίωμα αποζημίωσης ή και απόλυση για το υπηρετικό κυρίως προσωπικό. Οι υπάλληλοι που τιμωρούνται από τον διευθυντή έχουν το δικαίωμα να προσφύγουν στην εφορεία για μείωση ή αναστολή της επιβληθείσας από τον διευθυντή ποινής. Κλείνοντας, όλοι οι υπάλληλοι είναι υποχρεωμένοι να αποκαθιστούν κάθε ζημιά που κάνουν εις βάρος του ιδρύματος.

4.2. Τρόφιμοι

4.2.1. Κατηγορίες τροφίμων

Όπως προαναφέραμε, τα Φιλανθρωπικά Ιδρύματα προχώρησαν στη δημιουργία του Γηροκομείου-Πτωχοκομείου με σκοπό την παροχή στέγης και περίθαλψης σε άτομα της τρίτης ηλικίας. Τα άτομα αυτά αποτελούν τους τροφίμους του Ιδρύματος.

Οι τρόφιμοι που εισάγονται στο Ίδρυμα διακρίνονται ανάλογα με την οικονομική τους κατάσταση σε άπορους και μη άπορους και ανάλογα το χρόνο διαμονής τους στο χώρο σε πρόσκαιρους και μόνιμους.

Ως άπορα χαρακτηρίζονται τα άτομα που στερούνται οποιασδήποτε κινητής ή ακίνητης περιουσίας ή άλλου εισοδήματος ικανού να εξασφαλίσει σε αυτά τη δυνατότητα στοιχειώδους συντήρησης και στερούμενα επίσης συγγενών α' και β' βαθμού (συζύγους, γονείς, τέκνα και αδέρφια) που να μένουν μόνιμα στην Ελλάδα και να μπορούν να τους προσφέρουν τη στοιχειώδη συντήρηση. Οι τρόφιμοι αυτής της κατηγορίας εισάγονται στο Ίδρυμα δωρεάν.

Ως μη άπορα χαρακτηρίζονται τα άτομα που έχουν κινητή ή ακίνητη περιουσία ή άλλο εισόδημα ικανό να εξασφαλίσει σε αυτά τη δυνατότητα στοιχειώδους συντήρησης, ή έχουν συγγενείς α' ή β' βαθμού που να μένουν μόνιμα στην Ελλάδα και να μπορούν να τους προσφέρουν τη στοιχειώδη συντήρηση. Οι μη άποροι τρόφιμοι εισάγονται στο Ίδρυμα κατά κανόνα ως πρόσκαιροι για χρονικό διάστημα που ορίζει η Εφορεία. Μη άποροι τρόφιμοι γίνεται να εισαχθούν στο Ίδρυμα ως ισόβιοι εφόσον εκχωρήσουν στο Ίδρυμα την εφ' όρου ζωής επικαρπία της μισής τους τουλάχιστον προσωπικής περιουσίας και κάθε άλλου εισοδήματος με την προϋπόθεση ότι το εκχωρούμενο αυτό ποσοστό θα είναι για το Ίδρυμα τόσο προσοδοφόρο τουλάχιστον όσο ορίζεται ως ελάχιστο για μηνιαία. Επίσης, μη άποροι τρόφιμοι γίνεται να εισαχθούν στο Ίδρυμα ως ισόβιοι, εφόσον θα μεταβιβάσουν με οποιονδήποτε τρόπο την κυριότητα, νομή και κατοχή της περιουσίας τους, της οποίας το εισόδημα καλύπτει τουλάχιστον το κατά ανωτέρω κατώτατο όριο μηνιαίων τροφείων. Η μεταβίβαση αυτή θα γίνεται προς τα Φιλανθρωπικά Ιδρύματα Ανδρέου και Μαρίας Καλοκαιρινού και υπό όρους που θα ορίζει το Διοικητικό Συμβούλιο των Ιδρυμάτων. Οι μη άποροι τρόφιμοι υποχρεούνται να πληρώνουν μηνιαία τροφεία τα οποία ορίζει η Εφορεία σύμφωνα με την οικονομική κατάσταση των ίδιων ή των συγγενών τους.

Στη συνέχεια, ισόβιοι χαρακτηρίζονται οι τρόφιμοι που εισάγονται επ' αόριστο χρονικό διάστημα στο Ίδρυμα και παραμένουν σε αυτό μέχρι τον θάνατό τους, εκτός και αν συντρέξει άλλος λόγος εξόδου όπως θα εξηγήσουμε παρακάτω. Ως ισόβιοι εισάγονται στο Ίδρυμα μόνο όσοι κατάγονται από την περιφέρεια Ηρακλείου ή κατοικούν σε αυτήν μόνιμα δέκα χρόνια και άνω. Όσοι δεν πληρούν τα παραπάνω κριτήρια, εισάγονται ως πρόσκαιροι για διάστημα που ορίζει η Εφορεία.

Τέλος, ως πρόσκαιροι χαρακτηρίζονται οι τρόφιμοι που εισέρχονται στο Ίδρυμα προσωρινά και για συγκεκριμένο χρονικό διάστημα.

Ο χαρακτηρισμός των εισαγόμενων τροφίμων στο Ίδρυμα ως άπορους ή μη άπορους και ως πρόσκαιρους ή ισόβιους γίνεται από την Εφορεία η οποία κρίνει σύμφωνα με τη δική της αντίληψη και με τα στοιχεία που της προσκομίζονται. Ο συνολικός αριθμός των τροφίμων του Πτωχοκομείου καθορίζεται από την Εφορεία ανάλογα την οικονομική δυνατότητα του Ιδρύματος. Οι μη άποροι τρόφιμοι δεν γίνεται σε καμία περίπτωση να υπερβούν το 10% του συνολικού αριθμού των τροφίμων.

4.2.2. Τρόπος εισόδου τροφίμων

Για την εισαγωγή των τροφίμων στα Ιδρύματα απαιτείται η υποβολή αίτησης από τους ίδιους ή τους ενδιαφερόμενους συγγενείς, συνοδευμένη με τα εξής στοιχεία: α) πιστοποιητικό εγγραφής στα Μητρώα του Δήμου ή της Κοινότητας από την οποία κατάγεται ο υποψήφιος τρόφιμος, β) πιστοποιητικό οικογενειακής κατάστασης εκδιδόμενο από την αρμόδια δημοτική ή κοινοτική αρχή, στην οποία θα φαίνονται οι εν ζωή συγγενείς α' και β' βαθμού του υποψήφιου τροφίμου όπως και ο τόπος της μόνιμης διαμονής τους, γ) πιστοποιητικό οικονομικής κατάστασης εκδιδόμενο από τον οικείο Δήμαρχο ή Πρόεδρο Κοινότητας και υπογεγραμμένο από τον εφημέριο της ενορίας του υποψηφίου, και δ) φύλλο ποινικού μητρώου.

Εκτός των παραπάνω, η Εφορεία μπορεί να ζητήσει την υποβολή κάθε άλλου στοιχείου που κατά την κρίση της χρησιμεύει στην εξακρίβωση της οικογενειακής και οικονομικής κατάστασης του υποψήφιου τροφίμου.

Όλοι οι υποψήφιοι τρόφιμοι υπόκεινται σε γενική ιατρική εξέταση προς εξακρίβωση της γενικότερης σωματικής και διανοητικής τους κατάστασης, αποκλείοντας έτσι την εισαγωγή στα Ιδρύματα ατόμων ικανών να εκτελέσουν βιοποριστική εργασία ή πασχόντων από μεταδοτικά ή επικίνδυνα νοσήματα. Η εξέταση αυτή γίνεται από την Επιτροπή Μέριμνας¹.

Για κάθε τρόφιμο που εισάγεται στο Ίδρυμα, τηρείται φάκελος που περιλαμβάνει -εκτός από τα παραπάνω πιστοποιητικά- Δελτίο Υγείας, Δελτίο Διαγωγής και Δελτίο Οικονομικής Κατάστασης. Τα δελτία αυτά ενημερώνονται από την υπηρεσία του Ιδρύματος ενώ όλοι οι φάκελοι εξετάζονται από την Εφορεία τουλάχιστον δύο φορές τον χρόνο.

Η Εφορεία σε περίπτωση μεταβολής της οικονομικής κατάστασης ενός τροφίμου γίνεται να αποφασίσει τη μετάταξη αυτού από «απόρους» σε «μη απόρους» και αντίστροφα και να προβεί σε αυξομείωση τροφείων του αρχικού ορισθέντος ποσού. Κανένας όμως τρόφιμος δεν εισάγεται στο Ίδρυμα χωρίς την προσκόμιση των δικαιολογητικών που καθορίζονται παραπάνω.

4.2.3. Τρόπος εξόδου τροφίμων

Οι άποροι πρόσκαιροι τρόφιμοι εξέρχονται υποχρεωτικά από το Ίδρυμα σε περίπτωση που λήξει ο καθορισμένος χρόνος διαμονής και εκκρεμεί αίτηση υποψηφίου που πληροί τις προϋποθέσεις εισαγωγής και δεν

¹Κατά την πρώτη συνεδρίαση της Εφορείας συγκροτείται Επιτροπή Μέριμνας του Πτωχοκομείου με 7-12 κατάλληλα άτομα για την εξασφάλιση άμεσης παρακολούθησης σε ότι αφορά την ψυχαγωγία, την κοινωνική υπόσταση και την πνευματική αγωγή των τροφίμων. Η Επιτροπή Μέριμνας αμέσως μετά την συγκρότησή της πραγματοποιεί την πρώτη της συνεδρίαση για την εκλογή προέδρου και τον καθορισμό τρόπου δράσης.

εισάχθηκε λόγω πληρότητας του Ιδρύματος σε τροφίμους. Οι μη άποροι πρόσκαιροι τρόφιμοι εξέρχονται υποχρεωτικά από το Ίδρυμα σε περίπτωση που λήξει ο καθορισμένος χρόνος διαμονής και η Εφορεία δεν έχει πάρει σχετική απόφαση για την παράταση του χρόνου αυτού.

Η Εφορεία μπορεί να αποφασίσει την έξοδο ενός μη άπορου τροφίμου από το Ίδρυμα εφόσον τα τροφεία καθυστερούν αδικαιολόγητα από τον ίδιο ή από τους συγγενείς του. Γίνεται επίσης να αποφασίσει την έξοδο ενός τροφίμου οποιασδήποτε κατηγορίας από το Ίδρυμα σε περίπτωση που δείχνει κατ' εξακολούθηση ανάρμοστη συμπεριφορά και χαρακτηρίζεται επικίνδυνος για την ασφάλεια και την υγεία των υπολοίπων τροφίμων. Σε περίπτωση που κάποιος τρόφιμος αρνείται να απομακρυνθεί από το Ίδρυμα μετά από απόφαση για την έξοδό του, ο Διευθυντής του Ιδρύματος αναφέρεται στον Νομάρχη και ζητάει την διοικητική του αποβολή.

4.2.4. Υποχρεώσεις τροφίμων

- Όλοι οι τρόφιμοι οφείλουν να τηρούν το εβδομαδιαίο πρόγραμμα απασχόλησης όπως αυτό διαμορφώνεται από τον διευθυντή του Ιδρύματος. Στο πρόγραμμα ορίζονται μεταξύ άλλων οι ώρες ύπνου, η καθαριότητα, οι εργασίες, το επισκεπτήριο, κλπ. Ταυτόχρονα πρέπει να συμμορφώνονται με τους υπαλλήλους και να υπακούν στις οδηγίες τους όπως και να σέβονται την ησυχία και την αξιοπρέπεια των άλλων τροφίμων.

Ο διευθυντής του Ιδρύματος παρακολουθεί τη διαγωγή τους και έχει το δικαίωμα σε περίπτωση αταξίας να επιβάλλει την ποινή της επίπληξης, εβδομαδιαίας στέρησης εξόδου αλλά και στέρησης μη ουσιώδους συσσιτίου (τσιγάρα, φρούτα, κλπ). Για σοβαρότερα παραπτώματα των τροφίμων ο διευθυντής αναφέρεται στην Εφορεία η οποία έχει το δικαίωμα να επιβάλλει την ποινή στέρησης εξόδου για τρεις μήνες ή ακόμα και να αποφασίσει την απομάκρυνση του ατόμου από τον χώρο του Πτωχοκομείου. Κάθε παράπτωμα των τροφίμων σημειώνεται από τον διευθυντή στο Δελτίο Διαγωγής.

- Οι τρόφιμοι δικαιούνται να αναφέρονται στην Εφορεία σε περίπτωση που έχουν παράπονα για τις υπηρεσίες ή για τους υπαλλήλους. Έτσι, η Εφορεία με τη σειρά της υποχρεούται να λάβει υπ' όψιν τα παράπονα αυτά και να τα συζητήσει στην επόμενη συνεδρίαση.

4.3. Χρηματική διαχείριση

- Για τις χρηματικές και ταμειακές ροές του Πτωχοκομείου έχει διαμορφωθεί ένα πλάνο αρμοδιοτήτων για τα διοικητικά μέλη του προσωπικού. Πιο συγκεκριμένα, χρέη ταμίας εκτελεί ο διευθυντής του Ιδρύματος ενώ χρέη λογιστή ο διαχειριστής. Τα καθήκοντα των δύο αυτών προσώπων είναι τα εξής:

1. Τρεις μήνες τουλάχιστον πριν την έναρξη κάθε οικονομικού έτους το οποίο συμπίπτει με εκείνο των Φιλανθρωπικών Ιδρυμάτων, υποβάλλεται στο Δ.Σ. για έγκριση ο προϋπολογισμός αυτού όπως έχει διαμορφωθεί από την Εφορεία του Πτωχοκομείου. Στον προϋπολογισμό αυτό αναγράφονται αναλυτικά τα προβλεπόμενα έσοδα και έξοδα.
2. Για κάθε είσπραξη εκδίδεται απόδειξη που υπογράφει ο ταμίας και

βάσει αυτής το σχετικό γραμμάτιο εισπραξης εκδίδεται από τον διαχειριστή και θεωρείται από μέλος της Εφορείας.

3. Για κάθε πληρωμή εκδίδεται από τον διαχειριστή ένταλμα που υπογράφεται από τον διευθυντή και θεωρείται από ένα αρμόδιο μέλος της Εφορείας.
4. Ο διευθυντής τηρεί το βιβλίο του ταμείου στο οποίο αναγράφονται όλες οι εισπράξεις και οι πληρωμές ενώ ο διαχειριστής τηρεί κατά το διπλογραφικό σύστημα² το ημερολόγιο, το καθολικό και τα υπόλοιπα βοηθητικά βιβλία. Κάθε μήνα συντάσσεται από τον διαχειριστή και θεωρείται από τον διευθυντή απολογιστική έκθεση εσόδων και εξόδων του Ιδρύματος. Η κατάσταση αυτή υποβάλλεται στα Φιλανθρωπικά Ιδρύματα Καλοκαιρινού και ελέγχεται από τον διευθυντή αυτών. Μετά από τον σχετικό έλεγχο, ο διευθυντής των Ιδρυμάτων επιστρέφει την κατάσταση στην Εφορεία του Γηροκομείου με τυχόν παρατηρήσεις.
5. Αμέσως μετά τη λήξη κάθε οικονομικού έτους συντάσσεται με μέριμνα της Εφορείας απολογισμός που υποβάλλεται στα Φιλανθρωπικά Ιδρύματα Καλοκαιρινού στον οποίο καταβάλλεται και κάθε υπόλοιπο του ταμείου του Πτωχοκομείου. Το Δ.Σ. των Φιλανθρωπικών Ιδρυμάτων Καλοκαιρινού προβαίνει στον έλεγχο και την έγκριση του απολογισμού απαλλάσσοντας από κάθε ευθύνη τον διαχειριστή του Πτωχοκομείου.
6. Το αρμόδιο μέλος της Εφορείας είναι συνυπεύθυνο με τον διευθυντή και τον διαχειριστή για κάθε δαπάνη που υπερβαίνει τον προϋπολογισμό του Ιδρύματος χωρίς προηγούμενη απόφαση της Εφορείας και έγκριση αυτής από το Δ.Σ. των Φιλανθρωπικών Ιδρυμάτων Καλοκαιρινού.

4.4. Διαχείριση υλικού

Ο τρόπος προμήθειας και διαχείρισης των διαφόρων εφοδίων που έχει ανάγκη το Ίδρυμα για τη λειτουργία και τη συντήρησή του ορίζεται από την Εφορεία. Χρέη αποθηκάρου εκτελεί ο διαχειριστής τηρώντας παράλληλα βιβλία αποθήκης για τα τρόφιμα, τα είδη ρουχισμού, τα σκεύη, τα έπιπλα, τα καύσιμα, τα μηχανήματα και τα εργαλεία. Στα βιβλία αυτά καταχωρείται κάθε εισαγωγή και εξαγωγή πάσης φύσεως υλικού. Κάθε τρίμηνο ένα αρμόδιο μέλος της Εφορείας ελέγχει τη διαχείριση υλικού και υποβάλλει στην Εφορεία

²Το **διπλογραφικό λογιστικό σύστημα** αφορά τις οντότητες που καταρτίζουν, προαιρετικά ή υποχρεωτικά, ισολογισμό. Πρόκειται για την γνωστή σε όλους μας διγραφική μέθοδο τήρησης των βιβλίων (πρώην Γ' κατηγορία). Το διπλογραφικό σύστημα πρέπει να παρακολουθεί τα τηρούμενα αρχεία, με ανάλυση των συναλλαγών και των γεγονότων που έχουν επίπτωση στη διαμόρφωση των κονδυλίων του ισολογισμού, δηλαδή: στις αξίες των περιουσιακών στοιχείων (Ενεργητικό), στο ύψος των υποχρεώσεων προς τρίτους (το κυρίως Παθητικό), στα μεγέθη της καθαρής θέσης (Ίδια κεφάλαια), καθώς και στη διαμόρφωση των στοιχείων της κατάστασης των αποτελεσμάτων, δηλαδή: στα έσοδα, στα κέρδη, στα έξοδα και στις ζημίες. (Ορισμός από το epixeirisi.gr)

σχετική έκθεση.

4.5. Ιατρική και φαρμακευτική περίθαλψη

Για εξασφάλιση της ιατρικής περίθαλψης των τροφίμων του Πτωχοκομείου, το Δ.Σ. των Φιλανθρωπικών Ιδρυμάτων Καλοκαιρινού προσλαμβάνει με σύμβαση διετή ή τριετή έναν παθολόγο ο οποίος εκτός περιπτώσεων ανάγκης επισκέπτεται το Ίδρυμα τρεις φορές την εβδομάδα για να εξετάζει τους ασθενείς τροφίμους ή εκείνους που αναρρώνουν και να δίνει οδηγίες περίθαλψης στη νοσοκόμα.

Σε περίπτωση που απαιτείται με απόφαση του ιατρού του Πτωχοκομείου εξέταση από εξειδικευμένο ιατρό, καλείται ιατρός του Πανάνειου Δημοτικού Νοσοκομείου Ηρακλείου. Η αμοιβή του ιατρού αυτού καθορίζεται από την Εφορεία σε συνεννόηση με το Αδελφάτο του Νοσοκομείου. Σε περίπτωση που χρειάζεται μακροχρόνια νοσοκομειακή περίθαλψη ή χειρουργική επέμβαση, ο ασθενής τρώφιμος εισάγεται προς νοσηλεία στο Πανάνειο Δημοτικό Νοσοκομείο Ηρακλείου ή σε δημόσιο νοσηλευτικό Ίδρυμα.

Σε περίπτωση που οι ασθενείς τρώφιμοι που εισάγονται σε κάποιο νοσοκομείο ανήκουν στην κατηγορία των απόρων, η Εφορεία αποφασίζει το ποσό που θα εκχωρηθεί από τα ταμεία του Πτωχοκομείου για έξοδα νοσηλείας για χρονικό διάστημα μέχρι 15 ημέρες.

Εκτός του παθολόγου που προσλαμβάνεται στα Ιδρύματα, υπάρχει η περίπτωση να προσληφθεί οδοντίατρος όπου θα επισκέπτεται το Ίδρυμα όταν παρίσταται ανάγκη. Η αμοιβή αυτού θα καθορίζεται από το Δ.Σ. των Φιλανθρωπικών Ιδρυμάτων Καλοκαιρινού κατόπιν εισηγήσεως της Εφορείας.

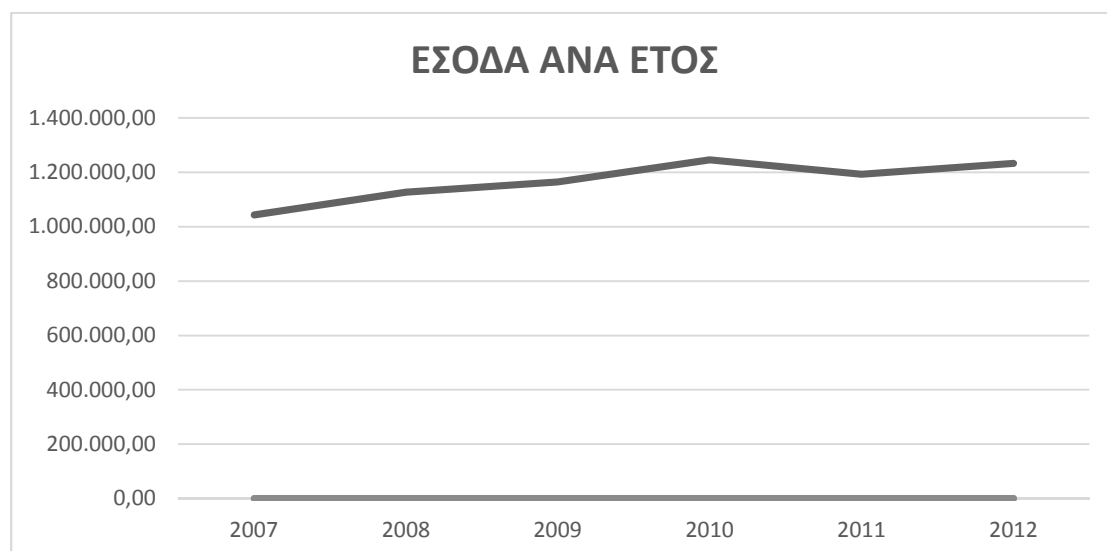
4.6. Έσοδα - Δαπάνες Πτωχοκομείου- Γηροκομείου Ανδρέου & Μαρίας Καλοκαιρινού

Σύμφωνα με τη λογιστική, «έσοδο είναι κάθε αγαθό ή δικαίωμα που αποκτάται από κάποια απόδοση, εκμετάλλευση ή παροχή υπηρεσίας έναντι κάποιας αντιπαροχής (εξόδου).» (Καλλιαντάσης Γ. 2011) Το έξοδο επαναφέρει το δαπανηθέν και κάτι επιπλέον (κέρδος, θετικό αποτέλεσμα) ή μέρος του δαπανηθέντος (έλλειμμα, ζημία, αποτέλεσμα αρνητικό).

Παρακάτω θα μελετήσουμε τα έσοδα και τις δαπάνες του Πτωχοκομείου των Φιλανθρωπικών Ιδρυμάτων Ανδρέου και Μαρίας Καλοκαιρινού για τα έτη 2007 έως 2012.

4.6.1. Έσοδα

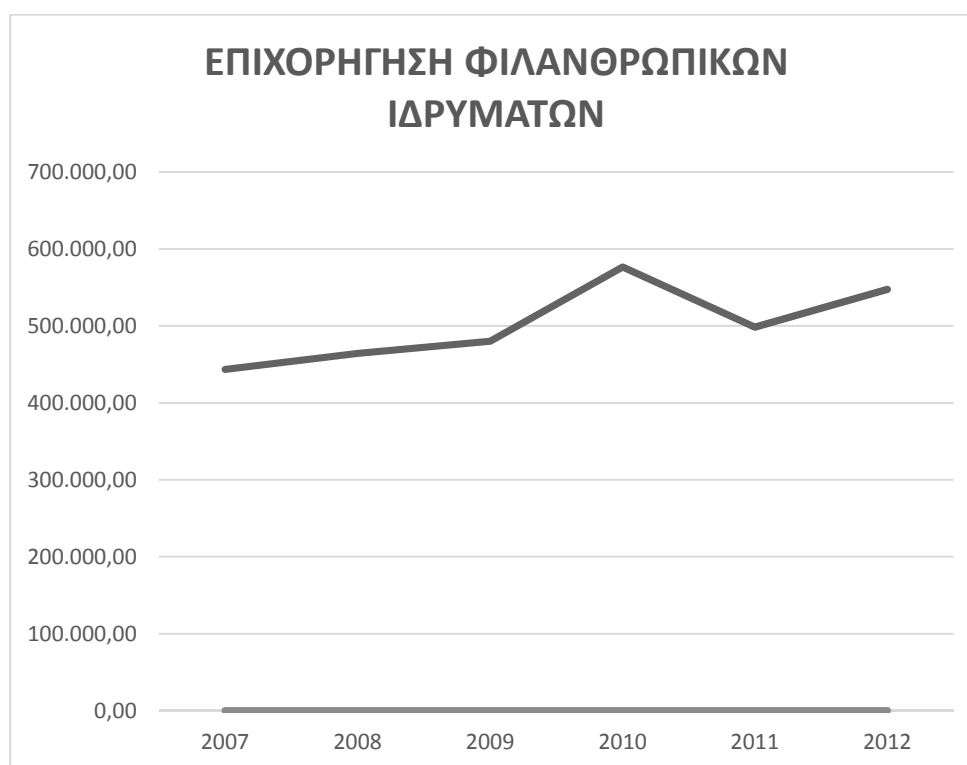
ΕΣΟΔΑ	
2007	1.043.304,23
2008	1.127.084,25
2009	1.165.034,72
2010	1.245.788,98
2011	1.192.876,32
2012	1.233.573,93



Στον παραπάνω πίνακα έχουμε μία συνοπτική παρουσίαση του συνολικού ποσού των εσόδων του ιδρύματος που πραγματοποιήθηκε στα αναγραφόμενα έτη. Παρατηρείται ότι με την πάροδο των χρόνων τα έσοδα αυξάνονται σταδιακά με μία μικρή πτώση κατά το έτος 2011, Τα ποσά θα αναλύσουμε παρακάτω σε κεφάλαια με βάση τον αντίστοιχο εγκεκριμένο προϋπολογισμό.

4.6.1.1. Επιχορήγηση Φιλανθρωπικών Ιδρυμάτων Α. & Μ. Καλοκαιρινού

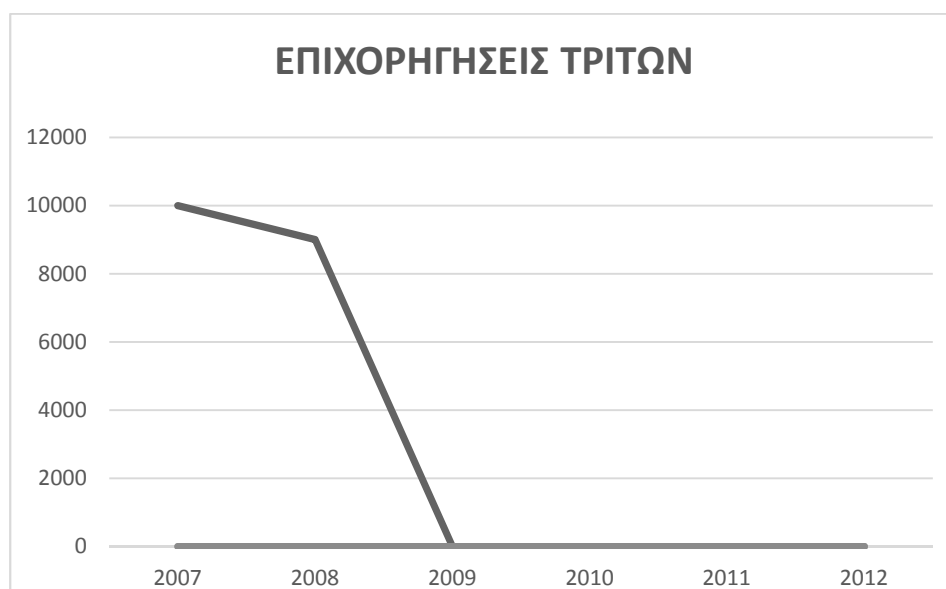
ΠΟΣΟ ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΗΣ	
2007	443.451,00
2008	464.340,00
2009	479.900,00
2010	576.434,33
2011	498.414,00
2012	547.629,71



Στον παραπάνω πίνακα αναγράφονται τα πραγματοποιηθέντα έσοδα κεφαλαίου από επιχορήγηση των Φιλανθρωπικών Ιδρυμάτων. Η επιχορήγηση αυτή που αποτελεί την κύρια πηγή εσόδων του Ιδρύματος αντιπροσωπεύει κατά προσέγγιση το 42,50% του συνόλου των εσόδων του Πτωχοκομείου.

4.6.1.2. Επιχορηγήσεις τρίτων

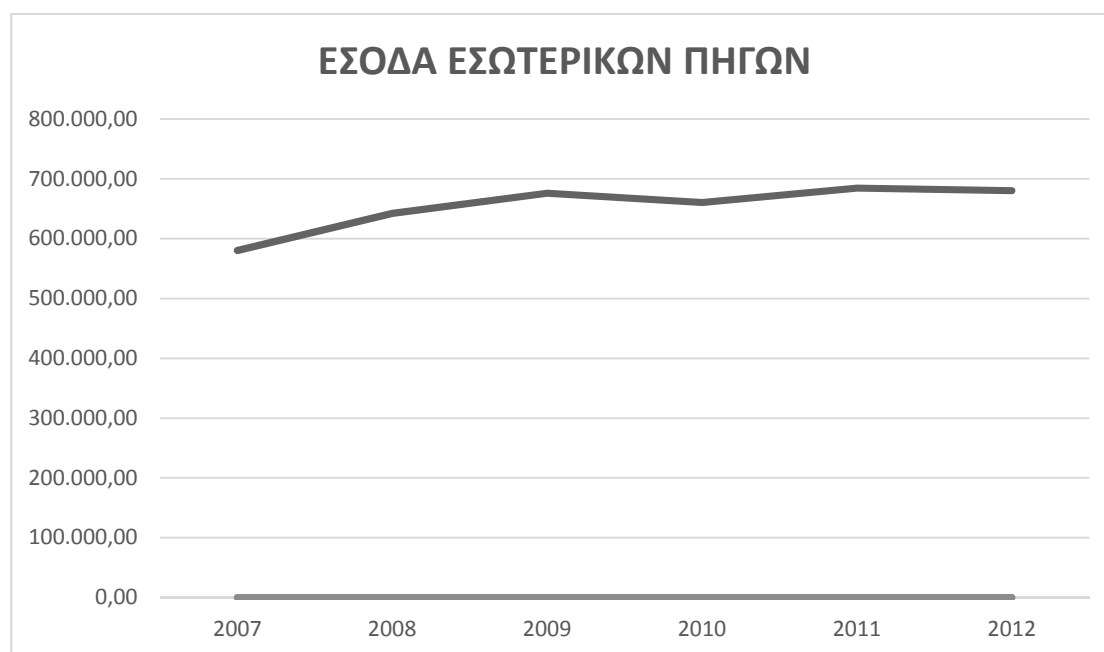
ΠΟΣΟ ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΗΣ	
2007	10.000
2008	9.000
2009	0
2010	0
2011	0
2012	0



Στον παραπάνω πίνακα εξετάζονται τα έσοδα μέσω επιχορηγήσεων τρίτων. Παρατηρείται πως από το 2009 και έπειτα τα έσοδα είναι μηδενικά και διατηρούνται έτσι έως και το 2012 όπου το Υπουργείο Κοινωνικών Υπηρεσιών δια μέσου του Νομαρχιακού Προϋπολογισμού Ηρακλείου δεν ενίσχυσε το ταμείο του Ιδρύματος.

4.6.1.3. Έσοδα εσωτερικών πηγών

ΠΟΣΟ ΕΣΟΔΩΝ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΠΗΓΩΝ	
2007	580.107,23
2008	642.517,82
2009	675.791,72
2010	660.590,65
2011	684.610,32
2012	680.492,22

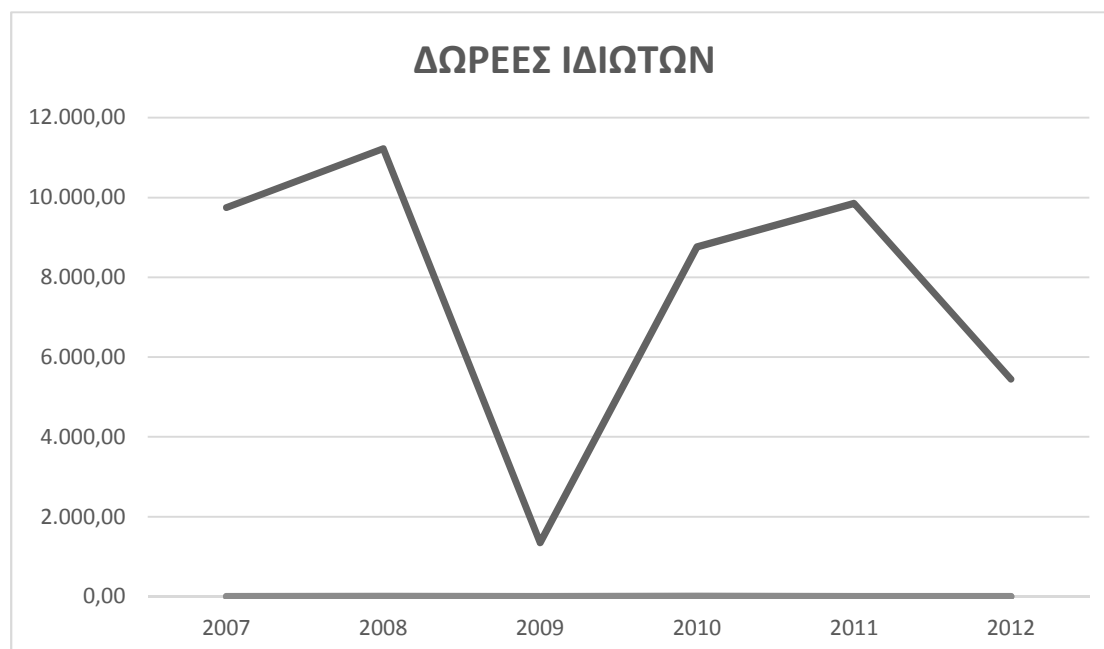


Πίνακας 4: Έσοδα Εσωτερικών Πηγών

Στον παραπάνω πίνακα παρουσιάζονται τα έσοδα που προέρχονται από εσωτερικές πηγές. Τέτοιες είναι τα τροφεία από μη απόρους και πρόσοδα από τη διαχείριση της περιουσίας τους και κρατήσεις ημερομίσθιων. Όπως παρατηρείται στο γράφημα τα ποσά διατηρούνται σε ένα σταθερά υψηλό επίπεδο με μικρές διακυμάνσεις ανά έτος.

4.6.1.4. Δωρεές ιδιωτών σε μετρητά

ΠΟΣΟ ΔΩΡΕΑΣ ΙΔΙΩΤΩΝ	
2007	9.746,00
2008	11.226,43
2009	1.348,00
2010	8.764,00
2011	9.852,00
2012	5.452,00



Πίνακας 5: Δωρεές Ιδιωτών

Στον παραπάνω πίνακα παρουσιάζονται οι δωρεές που πραγματοποιούνται στο Ίδρυμα από ιδιώτες. Συνήθως, το εισπραχθέν ποσό ανταποκρίνεται στα προϋπολογισθέντα επίπεδα με εμφανή εξαίρεση το έτος 2009 όπου παρατηρείται σημαντική πτώση των τιμών.

4.6.2. Έξοδα

4.6.2.1. Μισθοί και αποζημιώσεις

ΠΟΣΟ ΔΑΠΑΝΗΣ	
2007	672.717,80
2008	740.913,97
2009	771.769,22
2010	855.524,96
2011	851.812,63
2012	779.312,43

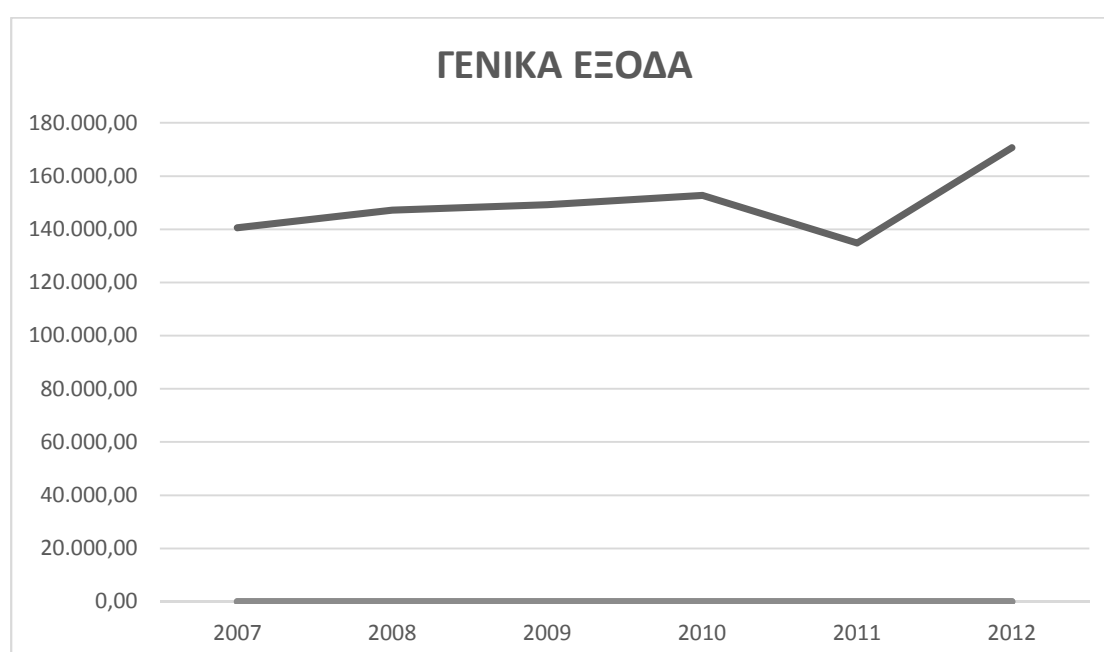


Πίνακας 6: Δαπάνη σε μισθούς και αποζημιώσεις

Στον παραπάνω πίνακα παρουσιάζεται η πραγματοποιηθείσα δαπάνη του Πτωχοκομείου. Πιο συγκεκριμένα, τα ποσά αυτά προσφέρονται για μισθούς διοικητικού και υπηρετικού προσωπικού, για ημερομίσθια έκτακτου προσωπικού, για εισφορές ασφαλιστικών οργανισμών και για αποζημιώσεις μελών εφορίας.

4.6.2.2. Γενικά έξοδα

ΠΟΣΟ ΔΑΠΑΝΗΣ	
2007	140.539,42
2008	147.238,63
2009	149.292,07
2010	152.754,22
2011	134.829,81
2012	170.667,81



Πίνακας 7: Γενικά Έξοδα

Στον παραπάνω πίνακα παρουσιάζονται τα πραγματοποιηθέντα έξοδα του Πτωχοκομείου σε γραφική ύλη, πληρωμή λογαριασμών, διεκπεραίωση αλληλογραφίας, φωτισμό, υδροληψία, συντήρηση και πρόχειρες επισκευές οικήματος, συντήρηση και βελτίωση κήπου, ψυχαγωγία και απασχόληση τροφίμων, οδοιπορικά- μεταφορικά, φόρους, χαρτόσημα, κρατήσεις και διάφορα απρόβλεπτα.

4.6.2.3. Διατροφή- θέρμανση- καθαριότητα

ΠΟΣΟ ΔΑΠΑΝΗΣ ΣΕ ΔΙΑΤΡΟΦΗ- ΘΕΡΜΑΝΣΗ- ΚΑΘΑΡΙΟΤΗΤΑ	
2007	139.420,01
2008	144.730,91
2009	146.028,31
2010	143.760,10
2011	131.983,31
2012	176.065,05



Πίνακας 8: Διατροφή- Θέρμανση- Καθαριότητα

Στον παραπάνω πίνακα παρουσιάζεται η συνολική δαπάνη που πραγματοποιήθηκε για την προμήθεια ειδών διατροφής, καθαριότητας και καυσίμων. Παρατηρείται μια σταθερή τιμή εξόδων σε όλα τα έτη με εξαίρεση τη χρονιά του 2012 όπου τα έξοδα είναι εμφανώς αυξημένα.

4.6.2.4. Ιατροφαρμακευτική περίθαλψη

ΠΟΣΟ ΔΑΠΑΝΗΣ	
2007	73.747,08
2008	79.369,05
2009	87.488,07
2010	84.660,43
2011	71.575,67
2012	69.991,94

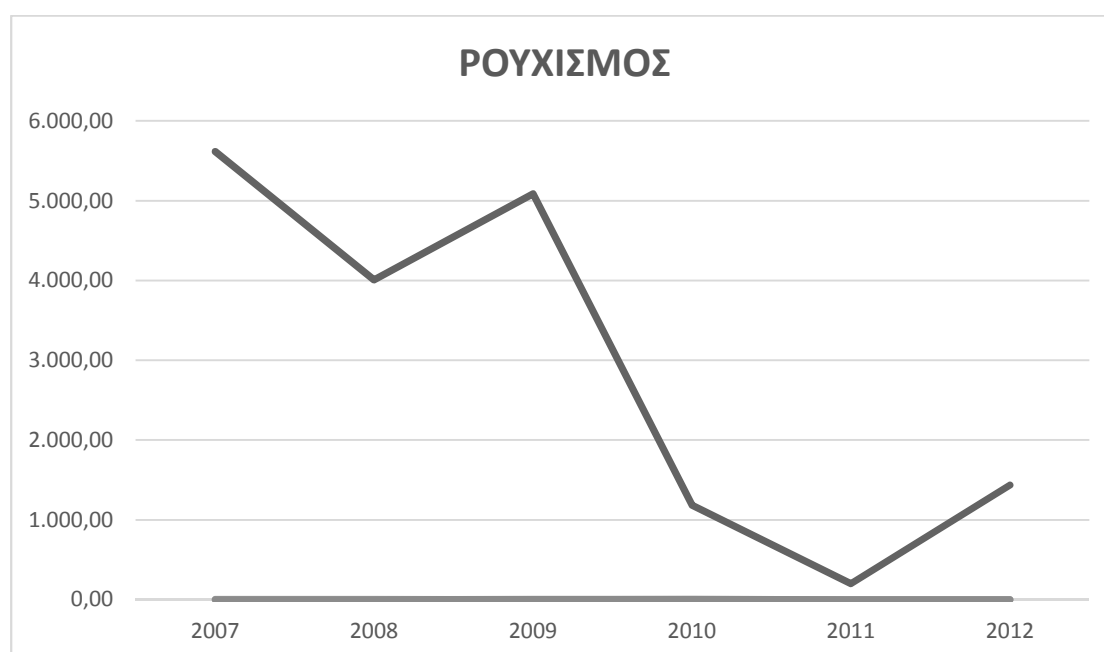


Πίνακας 9: Ιατροφαρμακευτική περίθαλψη

Στον παραπάνω πίνακα παρουσιάζονται τα ποσά που δαπανήθηκαν για την αμοιβή ιατρού με τον οποίο έχει συμβληθεί το Ίδρυμα για την παροχή ιατρικής περίθαλψης στους τροφίμους, την αμοιβή φυσικοθεραπεύτριας, τη νοσηλεία τροφίμων και την προμήθεια φαρμάκων σε εκτέλεση ιατρικών συνταγών.

4.6.2.5. Ρουχισμός

ΠΟΣΟ ΔΑΠΑΝΗΣ	
2007	5.616,86
2008	4.008,58
2009	5.088,12
2010	1.183,53
2011	199,26
2012	1.435,23

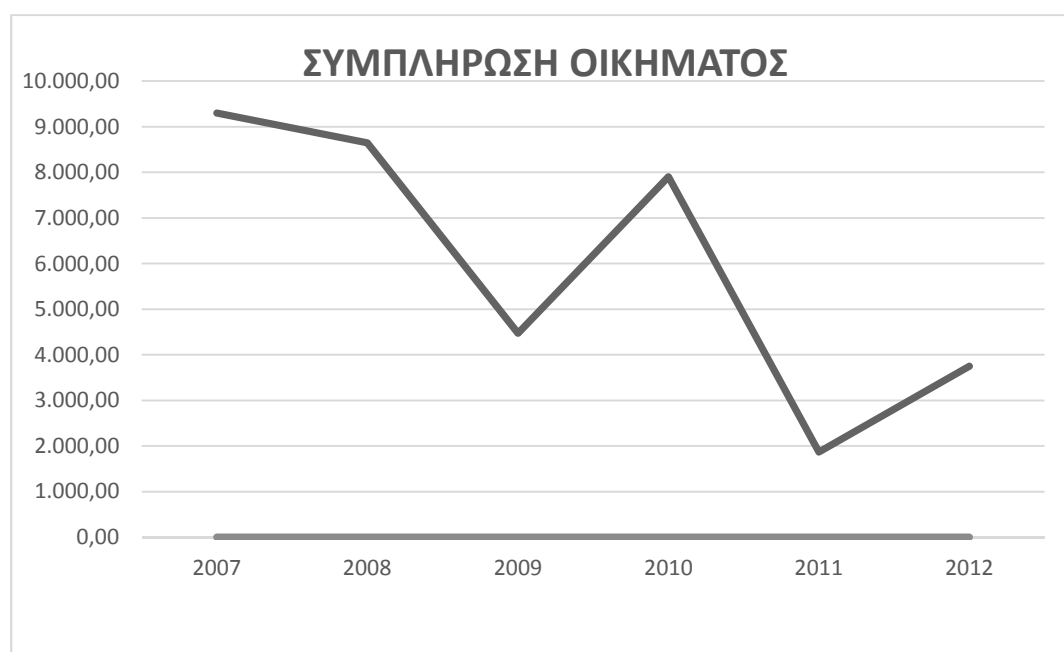


Πίνακας 10: Ρουχισμός

Στον παραπάνω πίνακα παρουσιάζονται τα έξοδα που δαπανήθηκαν για την προμήθεια στρωμάτων, αεροστρωμάτων, σεντονιών, μαξιλαροθηκών, πετσετών, ρουχισμού και υποδημάτων προσωπικού καθώς και για διάφορα υλικά συντήρησης ρουχισμού. Όπως παρατηρείται στο γράφημα, με το πέρασμα των χρόνων τα έξοδα ολοένα και μειώνονταν καθώς οι ανάγκες είχαν καλυφθεί από τα προηγούμενα έτη.

4.6.2.6. Συμπλήρωση οικήματος

ΠΟΣΟ ΔΑΠΑΝΗΣ	
2007	9.299,72
2008	8.642,84
2009	4.468,93
2010	7.905,70
2011	1.868,64
2012	3.746,23



Πίνακας 11: Συμπλήρωση Οικήματος

Στον παραπάνω πίνακα παρουσιάζονται τα έξοδα που έλαβαν χώρα για ποικίλες επισκευές στο κτίριο (ανακατασκευή ταρατσών, ράφια ίνοξ, μηχανισμός συντριβανιού, επισκευή- τοποθέτηση υδροροών, κλπ.), για αγορά νέων επίπλων, καθώς και σκευών προς κάλυψη αναγκών κουζίνας και εστιατορίου.

5. ΕΡΕΥΝΑ ΣΕ ΕΞΥΠΗΡΕΤΟΥΜΕΝΟΥΣ

5.1. Μεθοδολογία Έρευνας

Η έρευνα ήταν ποσοτική και ανήκει στην κατηγορία των νατουραλιστικών ερευνών. Μέσα από αυτήν προσπαθήσαμε να περιγράψουμε τα γεγονότα στην πραγματική τους ροή έχοντας επαφή πρόσωπο με πρόσωπο με τους εξυπηρετούμενους καθώς και τις ανάγκες τους. Η έρευνα στηρίχθηκε κυρίως σε δομημένο ερωτηματολόγιο και στην συλλογή υλικού από τα αρχεία των πλαισίων κλειστής περίθαλψης του Νομού Ηρακλείου. Η επιλογή του ερωτηματολογίου προτιμήθηκε για να γίνει έρευνα σε βάθος. Άλλωστε κατά την άμεση επαφή με τον συνομιλητή υπήρχε η πιθανότητα -όπως και έγινε- να προκύψουν περαιτέρω ερωτήσεις που εμπλούτισαν το ερωτηματολόγιο. Έτσι κατανοήσαμε τις αντιλήψεις των ερωτηθέντων αφού είδαμε το κοινωνικό φαινόμενο της ένδειας με τα μάτια του κοινωνικού υποκειμένου.

Επιλογή Δείγματος

Κατά την επιλογή δείγματος είχαμε την δυνατότητα συλλογής στοιχείων από εξυπηρετούμενους το κοινωνικού συσσιτίου, του κοινωνικού παντοπωλείου και του Πτωχοκομείου. Όσον αφορά το κοινωνικό συσσίτιο, η πραγμάτωση της έρευνας θα είχε εξαιρετικές δυσκολίες καθώς οι εξυπηρετούμενοι λάμβαναν το γεύμα τους και έφευγαν από τον χώρο. Θα ήταν εξαιρετικά χρονοβόρα και αναποτελεσματική προσπάθεια καθώς δεν θα υπήρχε ο χώρος και ο χρόνος από τους ερωτηθέντες για την έρευνα. Αποκλείοντας έτσι τους εξυπηρετούμενους του κοινωνικού συσσιτίου περάσαμε στη σκέψη του Πτωχοκομείου. Σε αυτήν την περίπτωση, ενώ ο χώρος και ο χρόνος ήταν με το μέρος μας, θα είχαμε τη δυνατότητα συλλογής στοιχείων από μία και μόνο κοινωνική ομάδα. Έτσι καταλήξαμε στην επιλογή του κοινωνικού παντοπωλείου. Μας δόθηκε η ευκαιρία από τους αρμόδιους να φιλοξενηθούμε στον χώρο για μερικές ημέρες και να μπορούμε με άνεση να καθόμαστε με τον εκάστοτε εξυπηρετούμενο και να λαμβάνουμε επομένως δείγμα από άτομα που αντιμετωπίζουν ένα επίκαιρο κοινωνικό πρόβλημα.

5.2. Δημιουργία Ερωτηματολογίου

Η έρευνα πραγματοποιήθηκε σε δομημένο ερωτηματολόγιο το οποίο ήταν προσαρμοσμένο στον σκοπό που θέσαμε. Το ερωτηματολόγιο αποτελείται από δύο άξονες. Ο πρώτος άξονας αφορά τα προσωπικά στοιχεία και απόψεις του ερωτηθέντος και ο δεύτερος την έρευνα της κατάστασής του και τις δυσκολίες που προκύπτουν από αυτήν.

5.3. Σκοπός της έρευνας

Σκοπός της έρευνας είναι να αφομοιώσουμε βάσει των στοιχείων την κατάσταση που αντιμετωπίζουν σήμερα μεγάλο ποσοστό των συνανθρώπων μας. Λαμβάνοντας υπόψη ότι πρόκειται για μία σχετικά μικρή πόλη και ανάγοντας το πρόβλημα σε πανελλαδικό επίπεδο αντιλαμβανόμαστε την σημασία ύπαρξης τέτοιων φορέων και οργανισμών που θα εξυπηρετούν όσο το δυνατόν περισσότερα άτομα που έχουν την ανάγκη όλων μας. Μέσω του ερωτηματολογίου προσπαθούμε να κατανοήσουμε επίσης κατά πόσο είναι αποτελεσματική η κινητοποίηση τόσο των δήμων όσο και των πολιτών ως

μονάδα και να αναδείξουμε το γεγονός πως με τη βοήθεια όλων μας μπορούμε να στηρίξουμε ολόκληρες οικογένειες που έχουν την ανάγκη για απλά καθημερινά πράγματα τα οποία οι περισσότεροι θεωρούμε δεδομένα.

5.4. Δυσκολίες έρευνας

Κατά τη διάρκεια της συζήτησης με τους εξυπηρετούμενους του κοινωνικού παντοπωλείου δεν συναντήσαμε ιδιαίτερες δυσκολίες. Μερικοί από αυτούς δεν είχαν στοιχειώδη μόρφωση ώστε να διαβάσουν οι ίδιοι το ερωτηματολόγιο όμως με τη βοήθεια μας γινόταν μία ιδιαίτερα ενδιαφέρουσα συζήτηση. Για μερικούς από αυτούς επίσης στο χώρο του κοινωνικού Παντοπωλείου ήταν δύσκολο να νιώσουν άνετα προς συζήτηση καθώς υπήρχε η περίπτωση να υπάρχουν και άλλα άτομα μπροστά στα οποία δεν ήθελαν να εκτεθούν. Παρόλα αυτά καταφέραμε να κάνουμε όλους τους εξυπηρετούμενους να νιώσουν άνετα και να μας απαντήσουν με μεγάλη ακρίβεια σε καθετί που τους ρωτούσαμε.

5.5. Αποτελέσματα έρευνας

Ο 12 πίνακας δείχνει την αναλογία ανδρών και γυναικών που πήραν μέρος στην έρευνα.

ΠΙΝΑΚΑΣ 12
ΦΥΛΟ ΕΞΥΠΗΡΕΤΟΥΜΕΝΩΝ

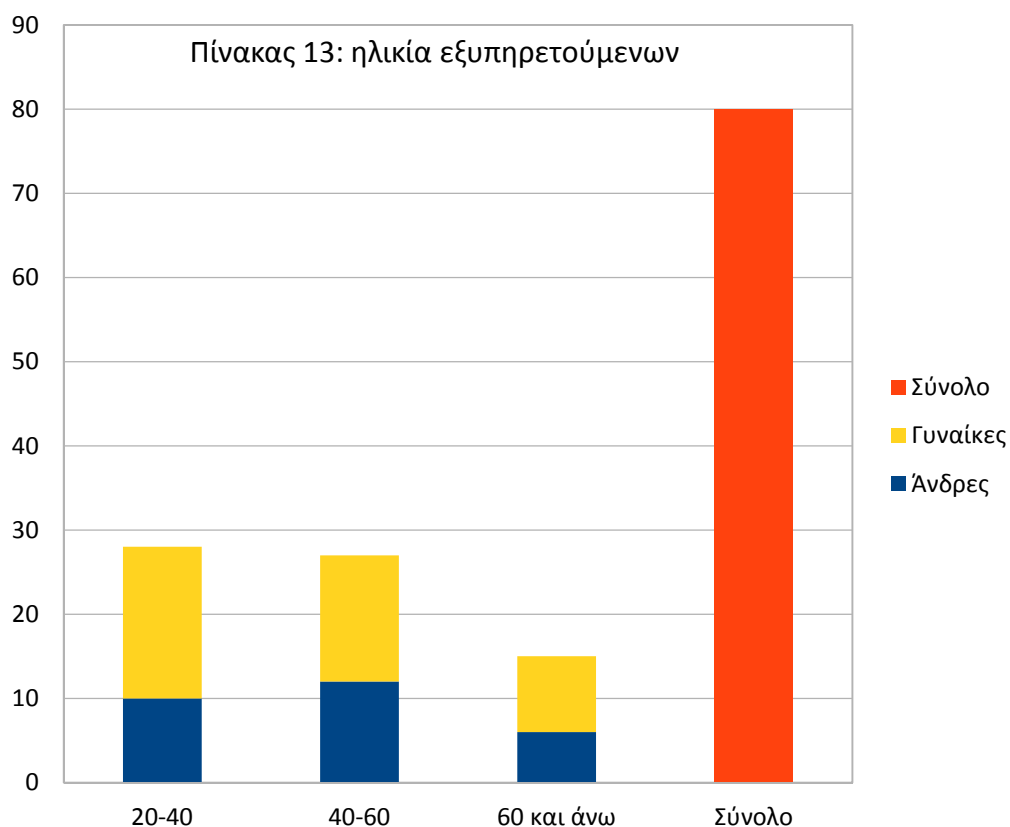
ΦΥΛΟ	X	%
ΑΝΔΡΕΣ	28	35
ΓΥΝΑΙΚΕΣ	52	65
ΣΥΝΟΛΟ	80	100



ΠΙΝΑΚΑΣ 13
ΗΛΙΚΙΑ ΕΞΥΠΗΡΕΤΟΥΜΕΝΩΝ

Στον 13 πίνακα φαίνεται η αναλογία των ανδρών και των γυναικών ως προς τις ηλικίες τους. Παρατηρούμε πως η κατηγορία ηλικίας με την μεγαλύτερη εξυπηρέτηση είναι αυτή μεταξύ σαράντα και εξήντα ετών, ενώ όσον αφορά τους άνδρες, το μεγαλύτερο ποσοστό ανήκει στην νεαρή ηλικία των είκοσι έως σαράντα ετών.

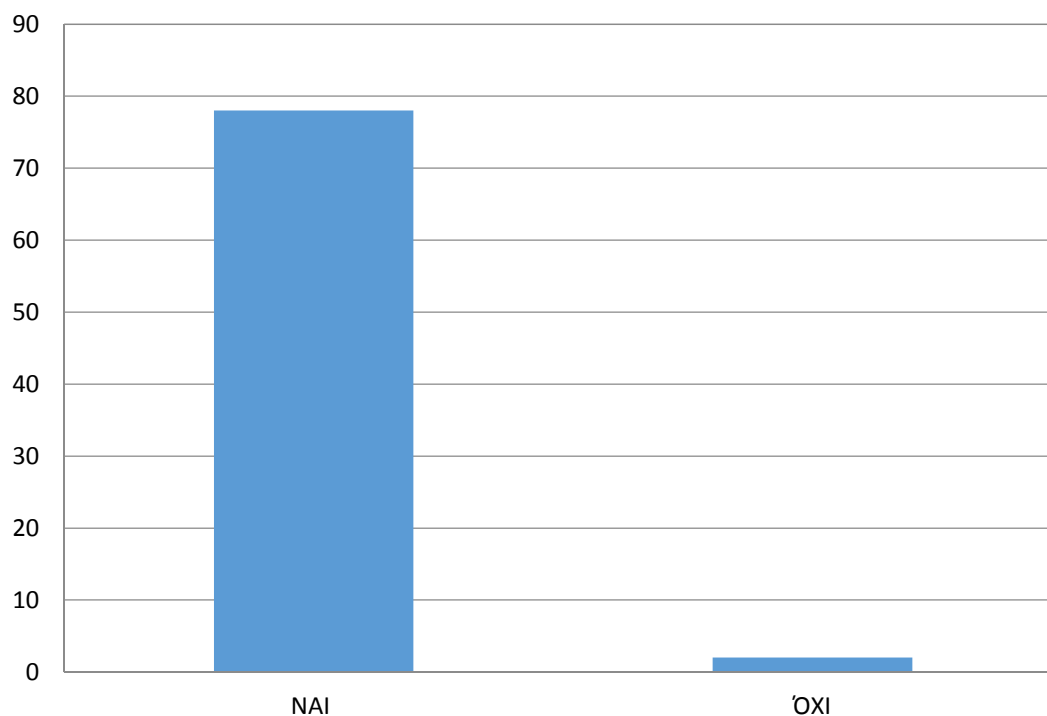
ΗΛΙΚΙΑ	Γυναίκες	Άνδρες	%
20-40	18	10	35
40-60	15	12	46.25
60 ΚΑΙ ΑΝΩ	9	6	18.75
ΣΥΝΟΛΟ		80	100



ΠΙΝΑΚΑΣ 14 ΥΠΗΚΟΟΤΗΤΑ ΕΞΥΠΗΡΕΤΟΥΜΕΝΩΝ

Στον πίνακα 14 βλέπουμε τον τόπο καταγωγής των εξυπηρετούμενων. Παρατηρούμε πως οι ερωτηθέντες είναι ως επί τω πλείστον ελληνικής υπηκοότητας. Ο λόγος έγκειται στο ότι οι ελληνικής υπηκοότητας αιτούντες εξυπηρέτησης είναι και εκείνοι που προσκομίζουν με πληρότητα τα απαιτούμενα δικαιολογητικά.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΥΠΗΚΟΟΤΗΤΑ	X	%
ΝΑΙ	78	97.5
ΟΧΙ	2	2.5
ΣΥΝΟΛΟ	80	100

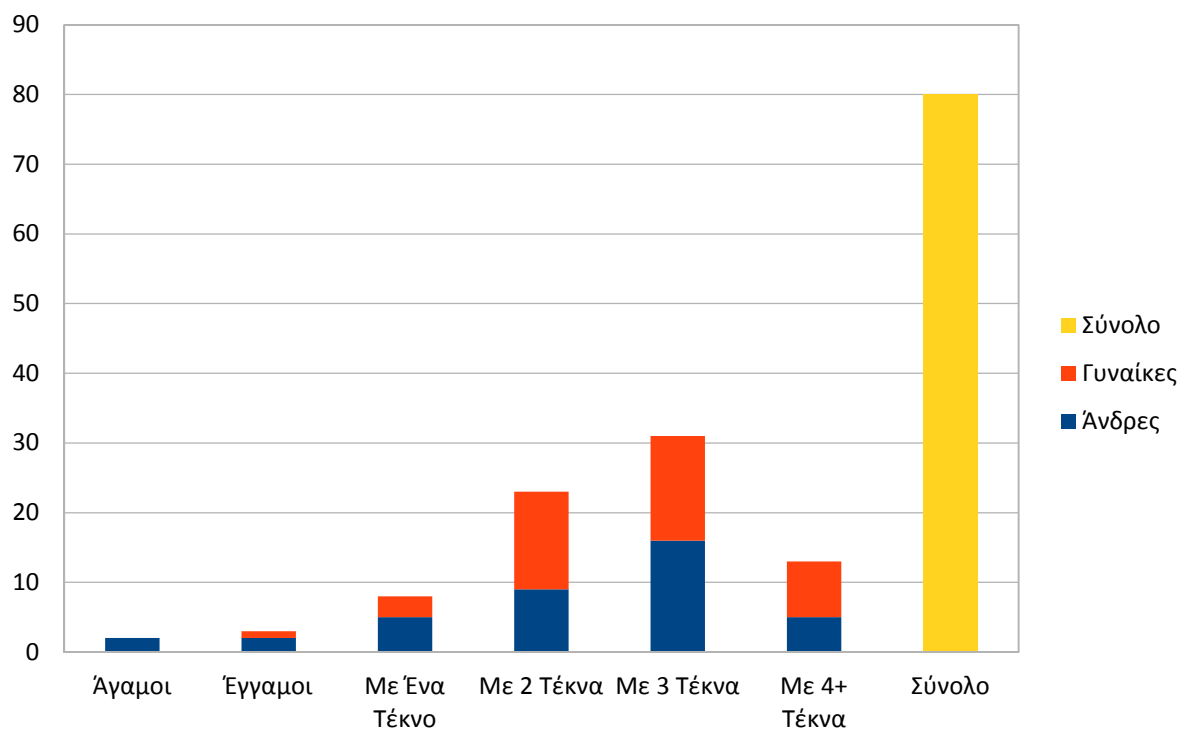


Πίνακας 14: Αποτέλεσμα Έρευνας Υπηκοότητας

ΠΙΝΑΚΑΣ 15
ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΕΞΥΠΗΡΕΤΟΥΜΕΝΩΝ

Στον 15 πίνακα οι ερωτηθέντες μας απάντησαν για την οικογενειακή τους κατάσταση. Τόσο οι άνδρες όσο και οι γυναίκες είναι στην πλειοψηφία τους τρίτεκνοι ενώ ακολουθούν οι έγγαμοι με 2 τέκνα.

ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ	X	%
ΑΓΑΜΟΙ	2	2.5
ΕΓΓΑΜΟΙ	3	3.75
ΕΓΓΑΜΟΙ ΜΕ 1 ΤΕΚΝΟ	8	10
ΕΓΓΑΜΟΙ ΜΕ 2 ΤΕΚΝΑ	23	28.75
ΕΓΓΑΜΟΙ ΜΕ 3 ΤΕΚΝΑ	31	38.75
ΕΓΓΑΜΟΙ ΜΕ 4 ΤΕΚΝΑ +	13	16.25
ΣΥΝΟΛΟ	80	100

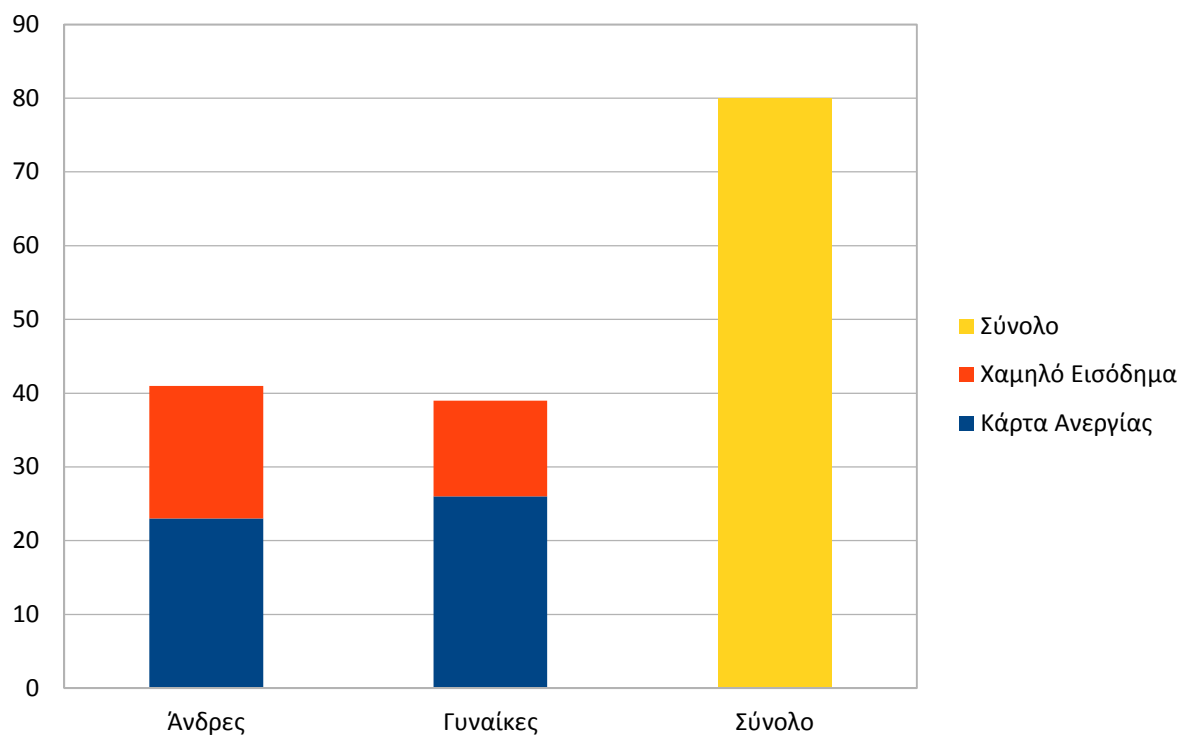


Πίνακας 15: Αποτέλεσμα οικογενειακής κατάστασης

ΠΙΝΑΚΑΣ 16
ΕΙΣΟΔΗΜΑ ΕΞΥΠΗΡΕΤΟΥΜΕΝΩΝ

Στον πίνακα 16 θα μελετήσουμε το εισόδημα των ερωτηθέντων. Παρατηρείται πως η πλειοψηφία των εξυπηρετούμενων έχουν κάρτα ανεργίας ενώ χωρίς μεγάλη απόκλιση ακολουθούν εκείνοι με χαμηλό εισόδημα οι οποίοι είναι κυρίως άνδρες.

ΕΙΣΟΔΗΜΑ	Χ	%
ΚΑΡΤΑ ΑΝΕΡΓΙΑΣ	49	61.25
ΧΑΜΗΛΟ ΕΙΣΟΔΗΜΑ	31	38.75
ΣΥΝΟΛΟ	80	100

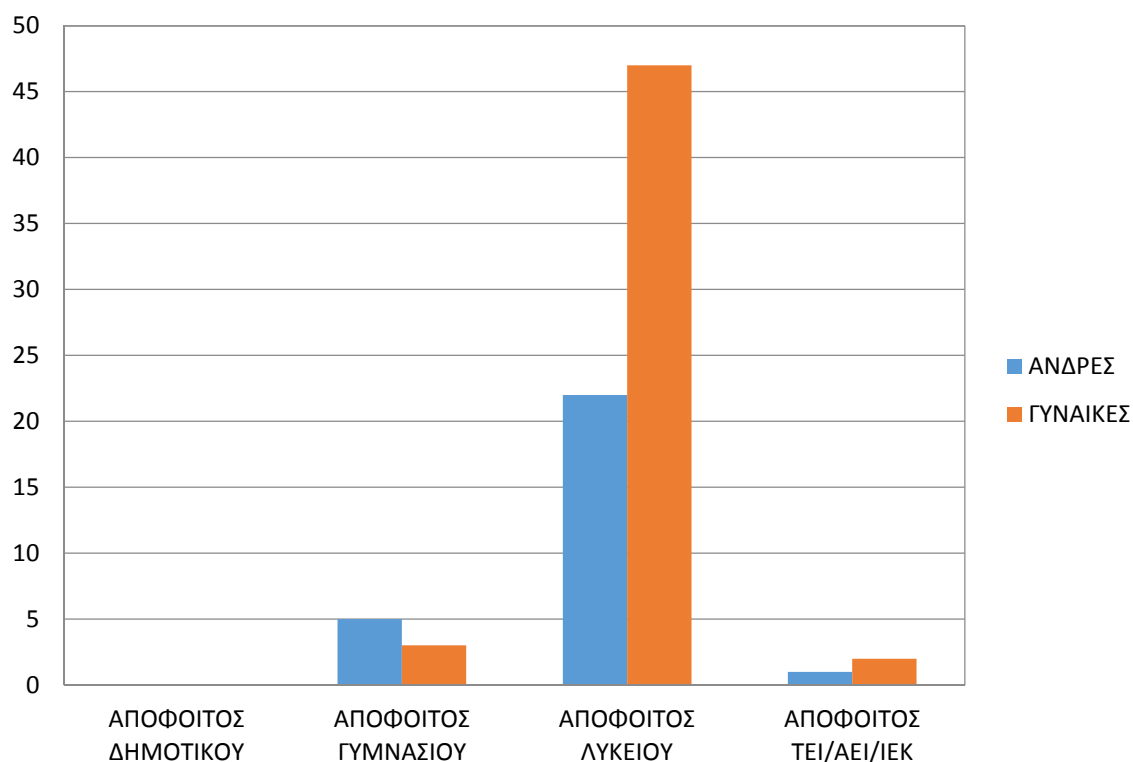


Πίνακας 16: Αποτέλεσμα εισοδήματος

ΠΙΝΑΚΑΣ 17
ΜΟΡΦΩΤΙΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ ΕΞΥΠΗΡΕΤΟΥΜΕΝΩΝ

Στον 17 πίνακα της έρευνας μελετάμε το μορφωτικό επίπεδο των ερωτηθέντων. Παρατηρείται πως οι εξυπηρετούμενοι είναι κυρίως απόφοιτοι λυκείου. Η κατηγορία «απόφοιτος δημοτικού» είναι μηδενική, πράγμα που μας δείχνει ότι οι εξυπηρετούμενοι έχουν λάβει τη βασική εκπαίδευση παρόλο που μόνο 3 από αυτούς είναι απόφοιτοι κάποιας ανώτατης σχολής.

ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ	Χ	%
ΑΠΟΦΟΙΤΟΣ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ	0	0
ΑΠΟΦΟΙΤΟΣ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ	8	10
ΑΠΟΦΟΙΤΟΣ ΛΥΚΕΙΟΥ	69	86.25
ΑΠΟΦΟΙΤΟΣ ΤΕΙ/ΑΕΙ/ΙΕΚ	3	3.75
ΣΥΝΟΛΟ	80	100

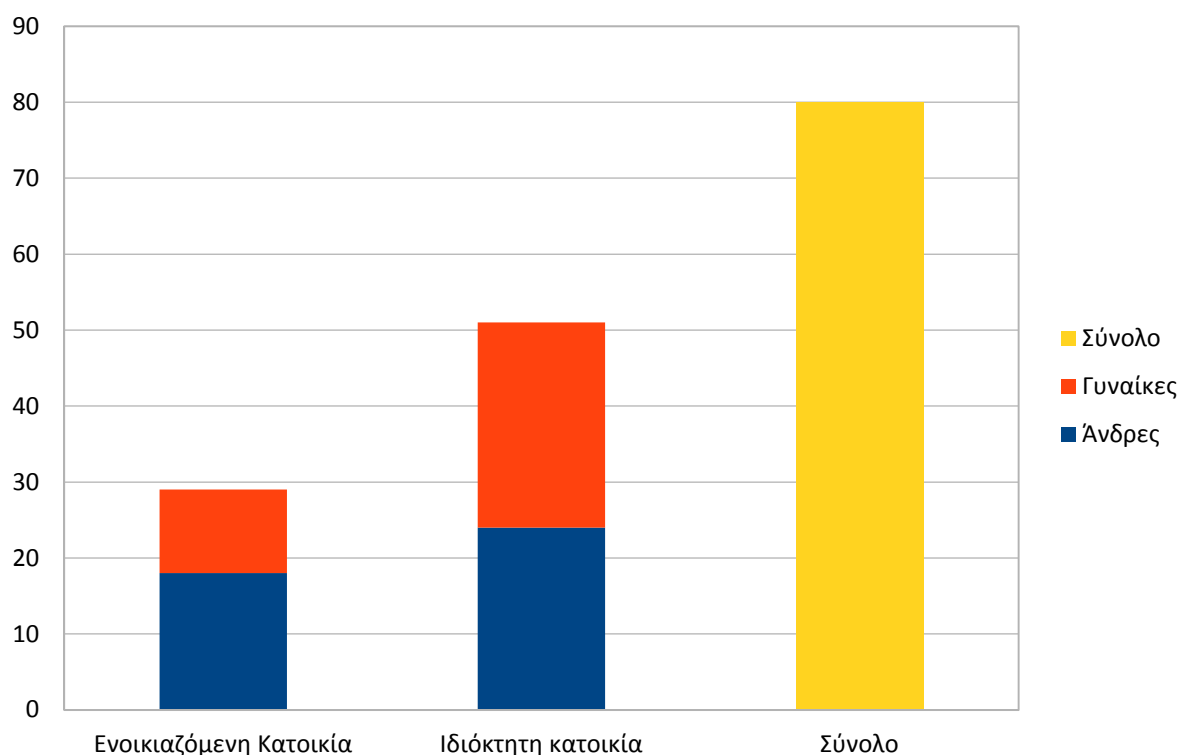


Πίνακας 17: Μορφωτικό Επίπεδο

ΠΙΝΑΚΑΣ 18
ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΔΙΑΜΟΝΗΣ

Στον πίνακα 18 εξετάζουμε την κατάσταση διαμονής των ερωτηθέντων. Από τις απαντήσεις τους, φαίνεται πως σε ενοικιαζόμενη κατοικία διαμένουν περισσότερες γυναίκες απ' ότι άνδρες. Αντιθέτως κάτοικοι ιδιόκτητης κατοικίας με μικρή απόκλιση από τις γυναίκες, είναι στην πλειοψηφία τους οι άνδρες. Γενικότερα, η διαφορά ανάμεσα στις δύο κατηγορίες (ενοικιαζόμενη και ιδιόκτητη κατοικία) είναι μεγάλη, πράγμα που δείχνει πως οι εξυπηρετούμενοι ευτυχώς δεν έχουν να υπολογίζουν το ενοίκιο στα μηνιαία έξοδά τους.

ΚΑΤΟΙΚΙΑ	X	%
ΕΝΟΙΚΙΑΖΟΜΕΝΗ ΚΑΤΟΙΚΙΑ	29	26.25
ΙΔΙΟΚΤΗΤΗ ΚΑΤΟΙΚΙΑ	51	63.75
ΣΥΝΟΛΟ	80	100

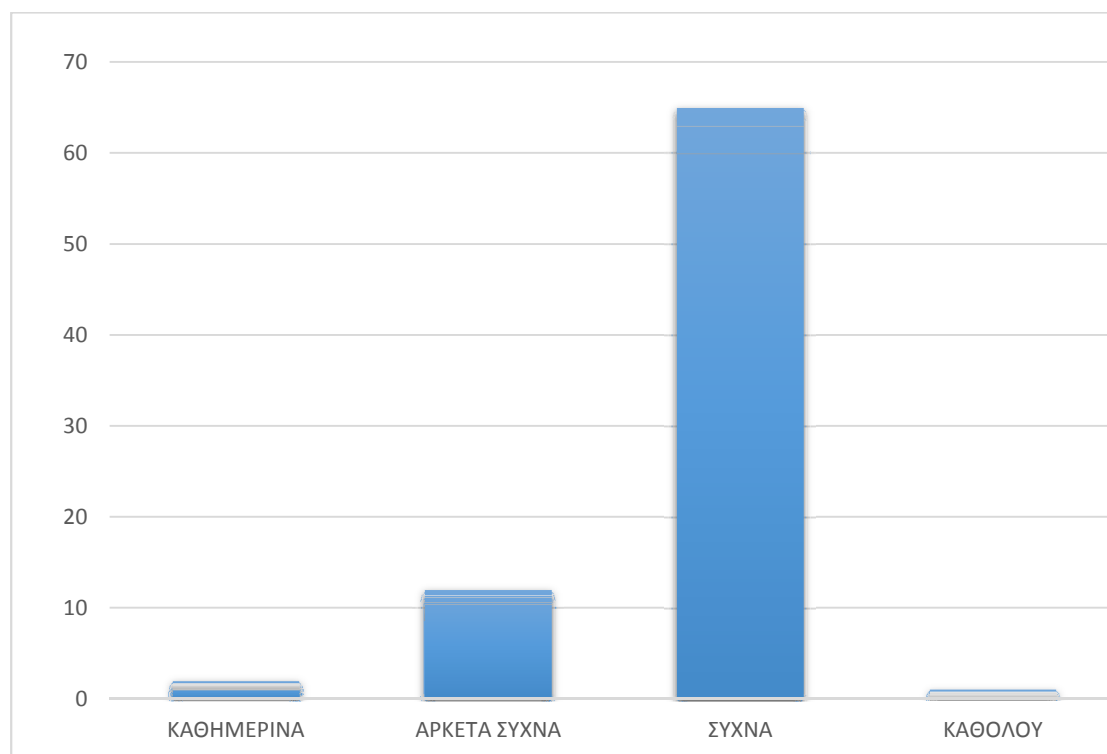


Πίνακας 18: Κατάσταση διαμονής

ΠΙΝΑΚΑΣ 19 ΒΑΘΜΟΣ ΙΚΑΝΟΠΟΙΗΣΗΣ

Στον πίνακα 19 εξετάζουμε σε τι βαθμό είναι ικανοποιημένοι οι εξυπηρετούμενοι από την προσφορά του Κοινωνικού Παντοπωλείου.

ΒΑΘΜΟΣ ΙΚΑΝΟΠΟΙΗΣΗΣ	Χ	%
ΠΑΡΑ ΠΟΛΥ	67	83.75
ΠΟΛΥ	9	11.25
ΑΡΚΕΤΑ	3	3.75
ΛΙΓΟ	1	1.25
ΚΑΘΟΛΟΥ	0	0
ΣΥΝΟΛΟ	80	100

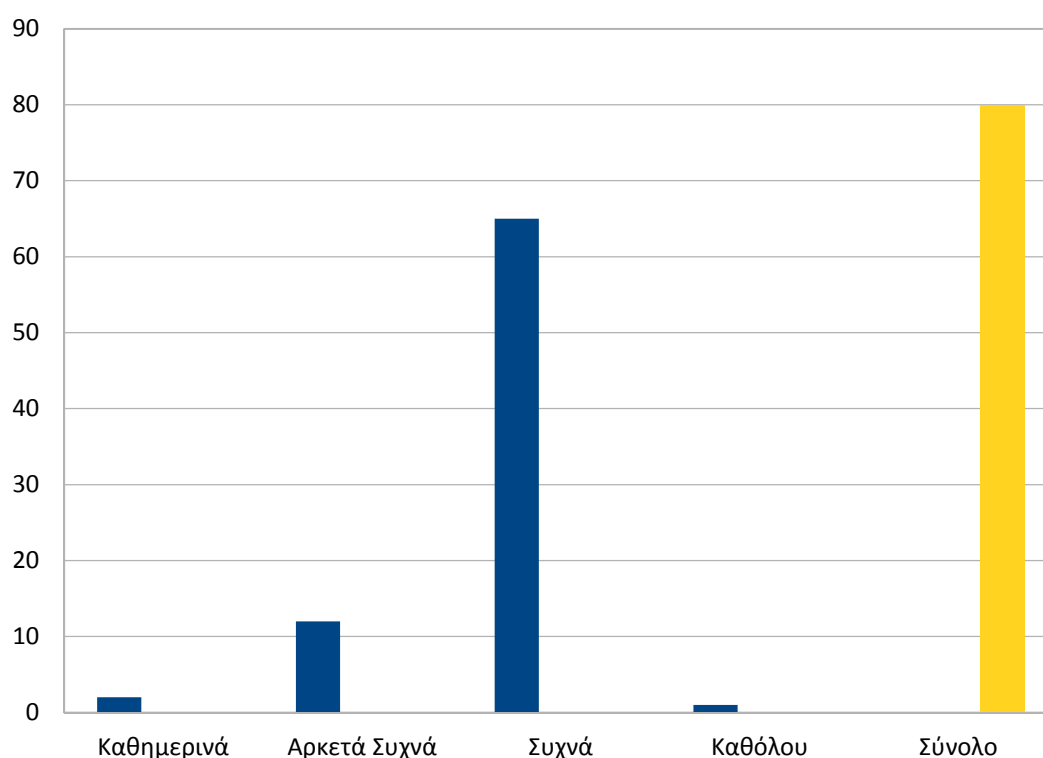


Πίνακας 19: Βαθμός Ικανοποίησης

ΠΙΝΑΚΑΣ 20
ΠΕΡΕΤΑΙΡΩ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ

Στον πίνακα 10 φαίνονται οι απαντήσεις των ερωτηθέντων όσον αφορά τη συμμετοχή τους σε λοιπές δραστηριότητες στον Κοινωνικό Χώρο. Παρατηρούμε πως οι εξυπηρετούμενοι δεν είναι συχνοί επισκέπτες του χώρου χωρίς όμως να απέχουν εντελώς από τα κοινωνικά δρώμενα. Όπως μας απάντησαν, η συμμετοχή τους είναι κατά κύριο λόγο επιλεκτική, ανάλογα τα ενδιαφέροντά τους.

ΠΕΡΕΤΑΙΡΩ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ	X	%
ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΑ	2	2.5
ΑΡΚΕΤΑ ΣΥΧΝΑ	12	15
ΣΥΧΝΑ	65	81.25
ΚΑΘΟΛΟΥ	1	1.25
ΣΥΝΟΛΟ	80	100



Πίνακας 20: Περαιτέρω συμμετοχή στον κοινωνικό χώρο

6. ΕΡΕΥΝΑ ΣΕ ΕΞΥΠΗΡΕΤΟΥΜΕΝΟΥΣ ΓΗΡΟΚΟΜΕΙΟΥ-ΠΤΩΧΟΚΟΜΕΙΟΥ

6.1. Παράγοντες για την ευχαρίστηση των τροφίμων

Για την καλύτερη κατανόηση καθώς και για να τονιστούν οι παράγοντες που μπορούν να επηρεάσουν την ικανοποίηση ενός τροφίμου, φτιάχτηκε ένα εννοιολογικό πλαίσιο. Το πλαίσιο αυτό περιλαμβάνει σε ιεραρχική σειρά τα χαρακτηριστικά που επηρεάζουν έναν τρόφιμο σε σχέση με το Πτωχοκομείο.

- ⌘ Φιλοσοφία Γηροκομείου-Πτωχοκομείου
- ⌘ Νομοθεσία Γηροκομείο - Πτωχοκομείου
- ⌘ Οργάνωση Γηροκομείου-Πτωχοκομείου
- ⌘ Ικανοποίηση Τροφίμου

Η Φιλοσοφία του Γηροκομείου έχει να κάνει πως με το πως αντιμετωπίζει αυτό τη ζωή ενός ηλικιωμένου καθώς και την φροντίδα που του παρέχει. Είναι οι βασικές αρχές που διέπουν ολόκληρη την λειτουργία ενός Πτωχοκομείου, τόσο στον τρόπο με τον οποίο το προσωπικό εκτελεί τα καθήκοντα του όσο και το πως αντιμετωπίζει τον άνθρωπο. Τα βασικά χαρακτηριστικά της φιλοσοφίας είναι τα παρακάτω:

- 1) Ποιότητα παρεχόμενων υπηρεσιών
- 2) Αυτονομία τροφίμων
- 3) Σεβασμός και αξιοπρέπεια στους τροφίμους
- 4) Ιδιωτικός χώρος για κάθε τρόφιμο
- 5) Ευχάριστο και ασφαλές περιβάλλον για τον τρόφιμο.

Η νομοθεσία του Πτωχοκομείου περιλαμβάνει συνήθως τις υπηρεσίες που μπορούν να παρέχονται σε ένα Πτωχοκομείο καθώς και στις υπηρεσίες που δεν μπορούν να παρέχονται. Πρέπει να έχει την δυνατότητα να παρέχει ένα ελάχιστον επίπεδο υπηρεσιών που θα έχουν να κάνουν με την διατήρηση της υγείας των τροφίμων καθώς και την διαμονή τους σε ένα ασφαλές περιβάλλον.

Η οργάνωση του Πτωχοκομείου είναι η αντανάκλαση της φιλοσοφίας και της νομοθεσίας του. Τα οργανωτικά χαρακτηριστικά περιλαμβάνουν παραμέτρους που σχετίζονται τόσο με την διοίκηση του Πτωχοκομείου όσο και με τη συμπεριφορά του προσωπικού προς τους τροφίμους. Οι παράμετροι αυτοί μπορεί να είναι αρκετοί και να διαφέρουν από πτωχοκομείο σε πτωχοκομείο αλλά παρακάτω είναι οι πιο σημαντικοί :

- 1) Πόροι λειτουργίας του Πτωχοκομείου
- 2) Συμβούλια της διοίκησης
- 3) Καθαριότητα και σίτιση των τροφίμων
- 4) Κοινωνικές δραστηριότητες των τροφίμων
- 5) Επισκέψεις συγγενών των τροφίμων στο Πτωχοκομείο-Γηροκομείο
- 6) Ιατρικός Εξοπλισμός

Η ικανοποίηση του τροφίμου είναι συνδεδεμένη στενά τόσο με τη φιλοσοφία του Πτωχοκομείου όσο και με τα οργανωτικά χαρακτηριστικά. Ο τρόπος που αντιμετωπίζει τους τροφίμους το προσωπικό καθημερινά και οι δραστηριότητες που μπορεί να κάνει ο τρόφιμος μέσα στο Πτωχοκομείο είναι μεγάλης σημασίας για την ψυχολογική κατάσταση, την ικανοποίηση του αλλά

και την νοητική του κατάσταση. Με τη σωστή λειτουργία ο τρόφιμος θα νιώθει ικανός και χρήσιμος, θα γεμίζει το χρόνο του δημιουργικά και ευχάριστα.

Υπάρχουν όμως και άλλοι παράγοντες που δεν σχετίζονται με την οργάνωση και τη λειτουργία του Πτωχοκομείου και επηρεάζουν τους τροφίμους ως προς την ικανοποίηση που νιώθουν. Έχει παρατηρηθεί ότι ηλικιωμένοι με υψηλότερο επίπεδο εκπαίδευσης και καλύτερη κατάσταση υγείας ένιωθαν περισσότερο ικανοποιημένοι από άλλους με χαμηλό επίπεδο εκπαίδευσης ή με προβλήματα υγείας.

6.2. Μέθοδος Έρευνας

Αυτή η έρευνα έκανε χρήση ενός συνδυασμού ποσοτικών και ποιοτικών μεθόδων. Οι τρόφιμοι ρωτήθηκαν από εμάς με τη χρήση ενός ποσοτικού ερωτηματολογίου καθώς και με ερωτήσεις ανοιχτού τύπου προκειμένου να εκμαιευτούν κάποιες ποιοτικές πληροφορίες. Η έρευνα περιλαμβάνει κάποιες ανεξάρτητες μεταβλητές όπως το μέγεθος του Πτωχοκομείου, τους πόρους λειτουργίας του, τις παρεχόμενες υπηρεσίες, το προσωπικό και τον προγραμματισμό του. Ως εξαρτημένη μεταβλητή χρησιμοποιήθηκε το επίπεδο ικανοποίησης των τροφίμων.

6.3. Το Ερωτηματολόγιο

Το ερωτηματολόγιο που χρησιμοποιήθηκε για τους τροφίμους είναι το Resident Satisfaction Instrument (RSI). Το RSI περιλαμβάνει πέντε κατηγορίες ερωτήσεων οι οποίες είναι:

1. Φροντίδα Υγείας
2. Υπηρεσίες καθαριότητας δωματίου
3. Φυσικό περιβάλλον
4. Σχέσεις με το προσωπικό
5. Κοινωνικές δραστηριότητες

Οι ερωτήσεις κάθε κατηγορίας έχουν την δυνατότητα να απαντηθούν με τέσσερις διαφορετικές βαθμολογούμενες απαντήσεις.

- Πάντα= 3 βαθμούς
- Μερικές φορές= 2 βαθμούς
- Σπάνια = 1 βαθμός
- Ποτέ = 0 βαθμοί

Η βαθμολογία κάθε κατηγορίας ερωτήσεων προέκυψε από την πρόθεση των βαθμολογιών που έδωσε ο κάθε ερωτώμενος και έπειτα με την διαίρεση τους με το σύνολο των ερωτηθέντων. Στη συνέχεια βαθμολογήθηκε κάθε ερώτηση ξεχωριστά, προσθέτοντας τις βαθμολογίες που έδωσαν οι ερωτώμενοι και διαιρώντας αυτές με το σύνολο των ερωτηθέντων.

6.4. Ερωτήσεις ανοιχτού τύπου

Σε αντίθεση με τον Δείκτη ικανοποίησης Τροφίμων (RSI) συλλέγει πληροφορίες για την ικανοποίηση των τροφίμων, έγιναν και ερωτήσεις ανοιχτού τύπου για να διερευνηθούν τα κοινωνικά χαρακτηριστικά των τροφίμων. Οι ερωτήσεις αυτές ήταν 6 και είχαν ως σκοπό να απαντήσουν τους λόγους τους οποίους έκαναν του τρόφιμους να έρθουν στο Πτωχοκομείο, αν είχαν συμμετοχή στην απόφαση αυτή και ποια είναι η οικογενειακή τους κατάσταση.

Επίσης ρωτήθηκαν για την ζωή που κάνουν στο Πτωχοκομείο, αν αισθάνονται σαν το σπίτι τους και τι επικοινωνία έχουν με το προσωπικό για τις ανησυχίες τους.

6.5. Το δείγμα της Έρευνας

Στην Έρευνα αυτή πήραν μέρος 87 από τους 108 τροφίμους του Πτωχοκομείου. Η επιλογή των τροφίμων έγινε μαζί με τον βοήθεια του προσωπικού του Πτωχοκομείου.

Ζητήθηκε από το προσωπικό να υποδείξουν τροφίμους που να πληρούν τις παρακάτω προϋποθέσεις:

- 1) Να διαμένουν στο Πτωχοκομείο τουλάχιστον 4 μήνες
- 2) Να είναι συνεργάσιμοι
- 3) Να έχουν την κατάλληλη νοητική κατάσταση ώστε να κατανοήσουν τις ερωτήσεις και να απαντήσουν .

Τις ημέρες που τέθηκαν οι ερωτήσεις στους τροφίμους 85 από τους 87 απάντησαν. 2 δεν κατάφεραν να απαντήσουν καθώς ήταν απών εκείνες τις μέρες.

Η πλειοψηφία των συνεντεύξεων (56) έγινε στους θαλάμους των τροφίμων. 16 συνεντεύξεις έγιναν στο εστιατόριο του Πτωχοκομείου και 13 έγιναν στην εσωτερική αυλή.

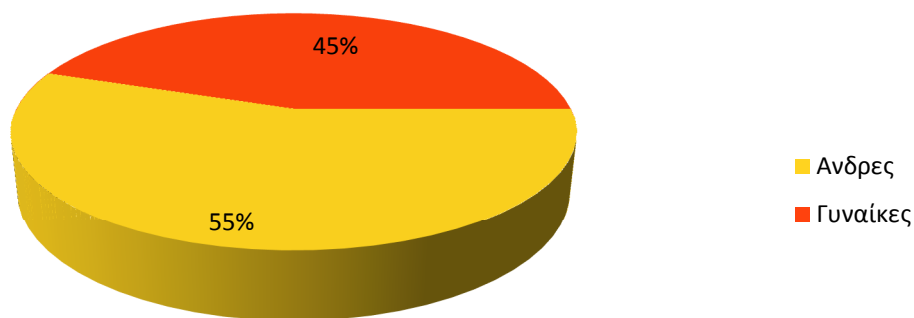
Κάθε ερωτηματολόγιο για την ολοκλήρωση του χρειάστηκε από 25 έως 40 λεπτά. Στην αρχή ενημερώθηκαν οι τρόφιμοι για την έρευνα στην οποία συμμετείχαν και στο τέλος τους ζητήθηκε να ελέγξουν αν είχαν ξεχάσει κάτι ή να συμπληρώσουν οτιδήποτε άλλο σχετικό με τις ερωτήσεις.

6.6. Τα δημογραφικά χαρακτηριστικά των τροφίμων

Ο μέσος όρος ηλικίας των τροφίμων που συμμετείχαν στην έρευνα είναι τα 82, ενώ οι ηλικίες ξεκινάνε από τα 71 και καταλήγουν στα 94. Το μεγαλύτερο ποσοστό των ερωτηθέντων είναι άντρες (55.29%) και το μικρότερο γυναίκες (44.71%).

Πίνακας 21

ΦΥΛΟ	ΑΡΙΘΜΟΣ
ΑΝΔΡΕΣ	47
ΓΥΝΑΙΚΕΣ	38

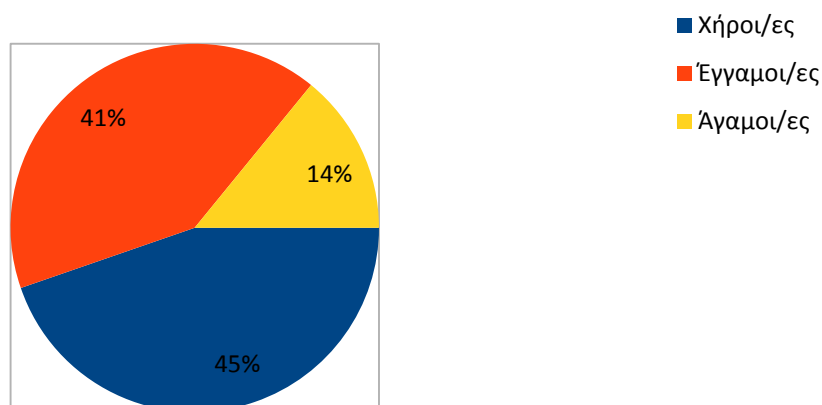


Πίνακας 21: Αποτέλεσμα έρευνας Φύλου

Πίνακας 22

Στον 22 πίνακα φαίνονται τα κοινωνικό-δημογραφικά χαρακτηριστικά των τροφίμων.

ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ	ΣΤΟ ΣΥΝΟΛΟ ΕΡΩΤΩΜΕΝΩΝ ΤΩΝ
Ηλικία	82
Διάρκεια παραμονής	7.2 έτη
Οικογενειακή κατάσταση	
Έγγαμοι/ες	35
Άγαμοι/ες	12
Χήροι/ες	38



Πίνακας 22: Αποτέλεσμα Οικογενειακής Κατάστασης

Όπως διακρίνεται από τον πίνακα οι Τρόφιμοι στον Πτωχοκομείο διαβιούν 7,2 έτη ενώ όσο αφορά την οικογενειακή τους κατάσταση οι περισσότεροι είναι χήροι/ες (38) ακολουθούν οι έγγαμοι/ες (35) και τέλος οι άγαμοι/ες (12).

6.7. Αποτελέσματα Έρευνας

Η βαθμολογία κάθε κατηγορίας ερωτήσεων προέκυψε από την πρόσθεση των βαθμολογιών που έδωσε ο κάθε ερωτώμενος και με τη διαίρεση τους με το σύνολο των ερωτηθέντων. Έπειτα παρουσιάζεται η βαθμολογία κάθε ερώτησης ξεχωριστά, η οποία προέκυψε προσθέτοντας τις βαθμολογίες που έδωσε ο κάθε ερωτώμενος και διαιρώντας αυτές με το σύνολο των ερωτηθέντων. Στο ερωτηματολόγιο υπάρχουν και ερωτήσεις με αρνητικό περιεχόμενο, οι οποίες όσο μικρότερη βαθμολογία συγκέντρωσαν τόσο μεγαλύτερη ικανοποίηση καταδεικνύουν.

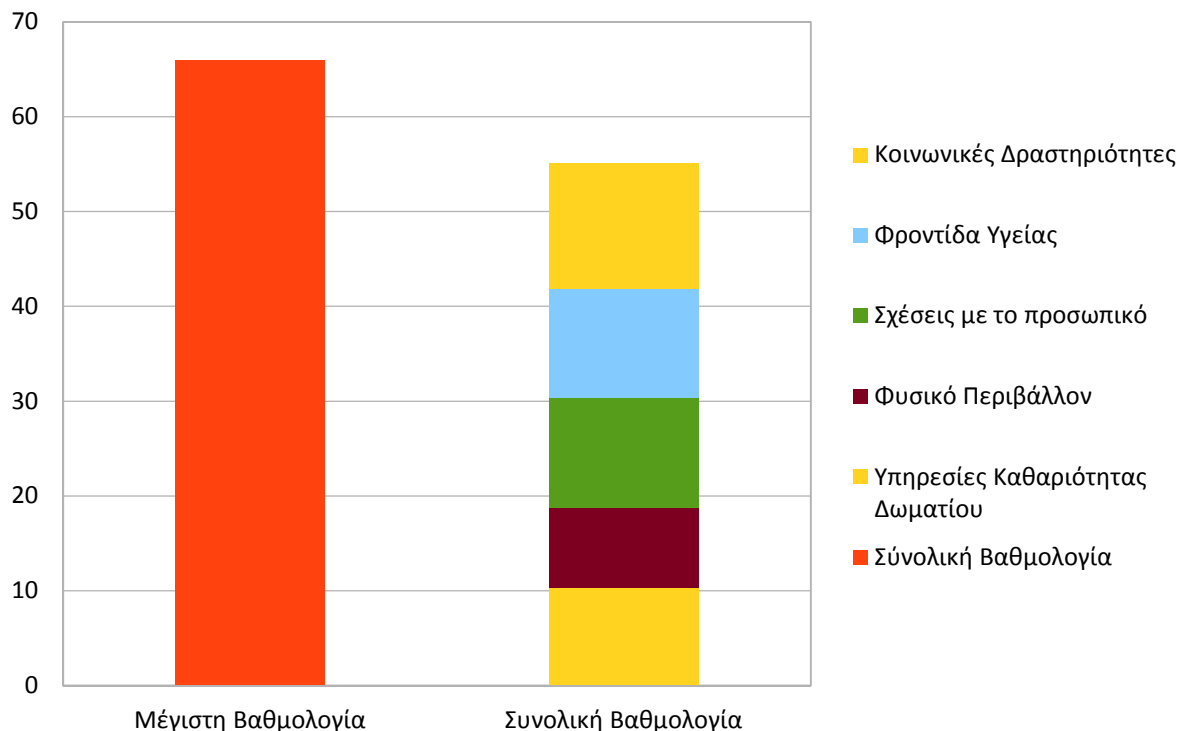
Κάθε κατηγορία ερωτήσεων μπορεί να πάρει μια μέγιστη βαθμολογία, η οποία είναι:

- Φροντίδα υγείας 12
- Υπηρεσίες καθαριότητας δωματίου 12
- Φυσικό Περιβάλλον 9
- Σχέσεις με το προσωπικό 15
- Κοινωνικές δραστηριότητες 18

Η συνολική βαθμολογία είναι 66.

Οι βαθμολογίες που συγκέντρωσε κάθε κατηγορία ερωτήσεων κυμαίνονται από 8.4

έως 13.2 . Τη μεγαλύτερη βαθμολογία την συγκέντρωσε το Φυσικό Περιβάλλον, ενώ την μικρότερη Σχέσεις με το προσωπικό. Η συνολική βαθμολογία που προέκυψε για το Πτωχοκομείο είναι 55.1 στα 66.

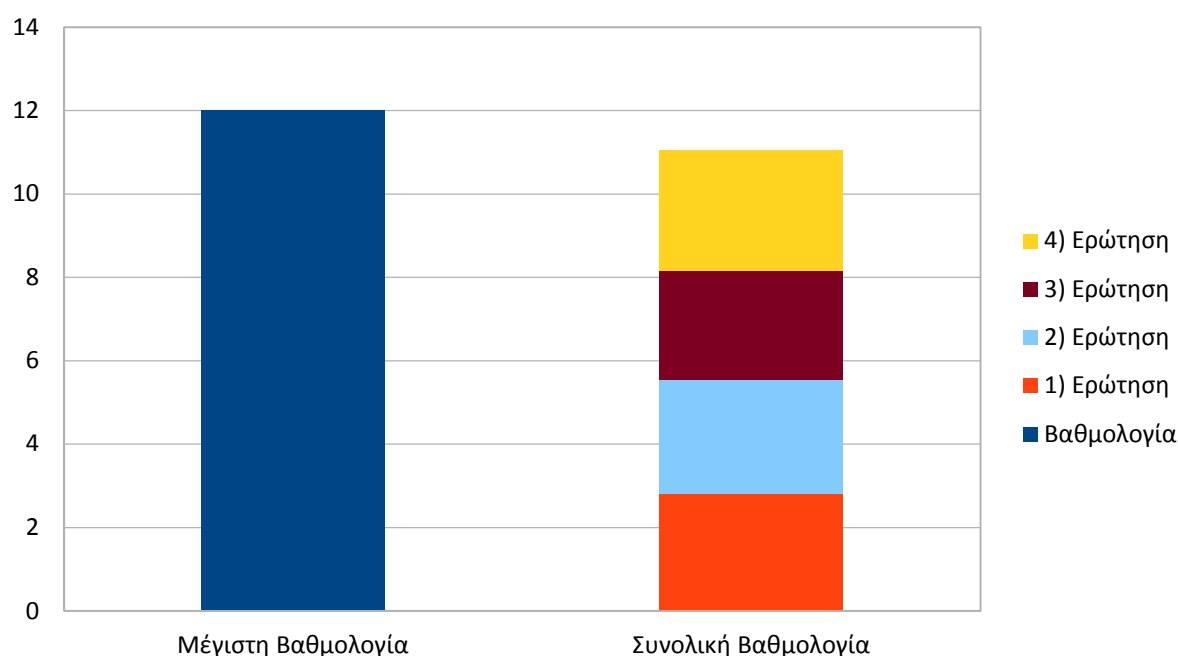


Πίνακας 23: Αποτέλεσμα Συνολικής Έρευνας

6.7.1. Φροντίδα Υγείας

Η κατηγορία της Φροντίδας Υγείας κατάφερε να μαζέψει 11.5 στα 12 βαθμολογία. Με την βαθμολογία αυτή φαίνεται ότι οι τρόφιμοι σχετικά με θέματα υγείας και φροντίδας στο Πτωχοκομείο είναι σχεδόν απόλυτα ευχαριστημένοι. Οι βαθμολογίες αναφέρονται αναλυτικά στον παρακάτω πίνακα.

ΕΡΩΤΗΣΗ	ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ
1) Το προσωπικό του Γηροκομείου προσπάθει αρκετά για να διατηρείται την υγείας σας;	2.8
2) Πιστεύεται ότι δεν έχετε την ιατρική βοήθεια που χρειάζεστε;	0.3
3) Είστε ικανοποιημένοι με τις ικανότητες των βοηθών νοσοκόμων;	2.75
4) Οι βοηθοί νοσοκόμοι είναι ευγενικοί;	2.6
5) Νιώθετε ότι μπορείτε να μιλάτε στο προσωπικό για θέματα της υγείας σας;	2.9



Πίνακας 24: Φροντίδα Υγείας

Στην πρώτη ερώτηση φαίνεται από την βαθμολογία που μάζεψε (2.8) ότι οι

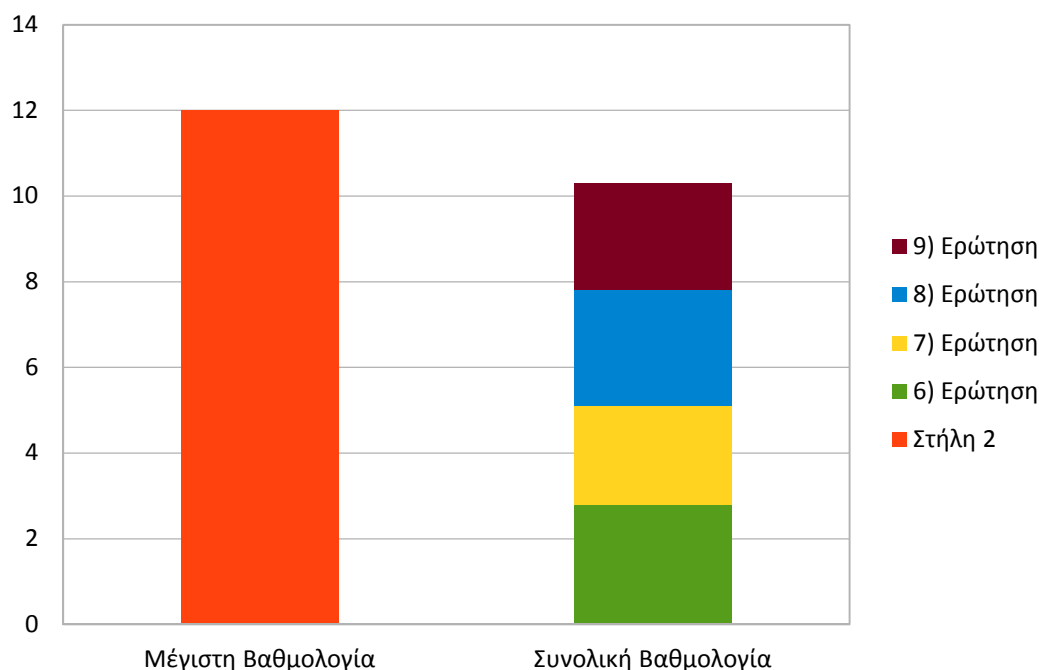
τρόφιμοι νιώθουν αρκετά ικανοποιημένοι από την προσπάθεια που καταβάλει το προσωπικό του Πτωχοκομείου σχετικά με την υγεία τους. Στην δεύτερη ερώτηση, η οποία είχε αρνητική βαθμολογία (0.3) γίνετε ξεκάθαρο ότι οι τρόφιμοι νιώθουν ότι έχουν την ιατρική βοήθεια που χρειάζονται. Η τρίτη ερώτηση συγκέντρωσε 2.75 βαθμούς δείχνοντάς ότι οι τρόφιμοι νιώθουν σιγουριά για τις ικανότητες του προσωπικού και είναι απόλυτα ικανοποιημένοι.

Τέλος οι ερωτήσεις 4 και 5 με βαθμολογίες 2.6 και 2.9 αντίστοιχα δείχνουν ότι το προσωπικό με τους τροφίμους έχει αναπτύξει μια σχέση φιλίας ανάμεσα τους. Με αυτό τον τρόπο οι τρόφιμοι νιώθουν πιο άνετα και μπορούν να συζητάνε τις ανησυχίες σχετικά με την υγεία τους στο προσωπικό.

6.7.2. Υπηρεσίες καθαριότητας Δωματίου

Η κατηγορία Υπηρεσίες καθαριότητας Δωματίου συγκέντρωσε την βαθμολογία 10.3 στα 12 δείχνοντας ένα αρκετά ικανοποιητικό επίπεδο ικανοποίησης που νιώθουν οι τρόφιμοι σχετικά με την καθαριότητα του χώρου. Θετική εντύπωση των τροφίμων ήταν η καθημερινή καθαριότητα των θαλάμων, ενώ δεν υπήρξε σχεδόν κανένα παράπονο σχετικά με την γενική καθαριότητα του Πτωχοκομείου. Αναλυτικότερα στον παρακάτω πίνακα.

ΕΡΩΤΗΣΗ	ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ
6) Η καθαριότητα του θαλάμου γίνεται σωστά και επιμελώς;	2.8
7) Είστε ευχαριστημένοι από τις ικανότητες των ανθρώπων που καθαρίζουν τα δωμάτια σας;	2.3
8) Είναι καλός ο τρόπος με τον οποίο γίνεται η καθαριότητα;	2.7
9) Οι άνθρωποι που καθαρίζουν είναι ευγενικοί;	2.5



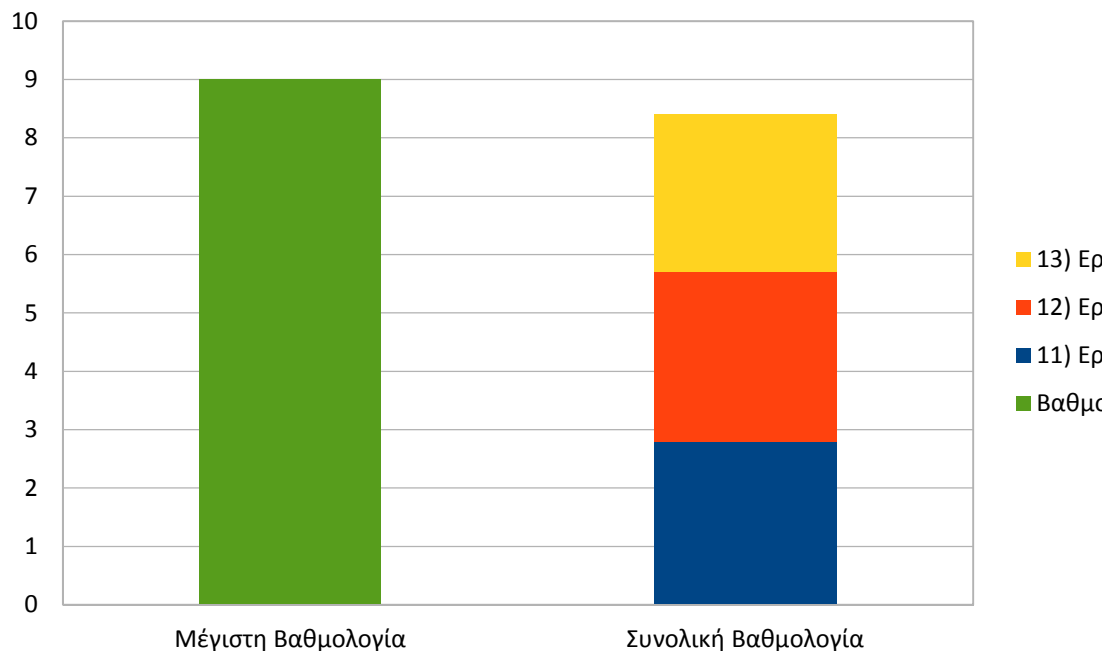
Πίνακας 25: Υπηρεσίες καθαριότητας δωματίου

Η ερώτηση 6 κατάφερε να μαζέψει την μεγαλύτερη βαθμολογία (2.8) και αυτό δείχνει την εμπιστοσύνη που έχουν οι τρόφιμοι στο προσωπικό σχετικά με την καθαριότητα. Οι υπόλοιπες ερωτήσεις έχοντας καταφέρει μια θετική βαθμολογία η κάθε μια τους παρουσιάζουν τους τροφίμου ευχαριστημένους και από τον τρόπο που γίνεται η καθαριότητα αλλά και από τις καθαρίστριες καθώς τις θεωρούν εκτός από ικανές και φιλικές απέναντι τους.

6.7.3. Φυσικό Περιβάλλον

Η κατηγορία αυτή συγκέντρωσε την μεγαλύτερη βαθμολογία 8.4 στα 9. Αυτό αναδεικνύει τον χώρο που στεγάζονται οι τρόφιμοι καθώς και τον εξωτερικό χώρο. Πολλοί τρόφιμοι ανέφεραν ότι είναι σαν να ζουν σε ξενοδοχείο παρά σε πτωχοκομείο. Αναλυτικότερα στον πίνακα παρακάτω.

ΕΡΩΤΗΣΗ	ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ
10) Αισθάνεστε ότι ο χώρος δεν είναι αρκετός στο Πτωχοκομείο;	0.2
11) Είστε ικανοποιημένος με το δωμάτιο σας;	2.8
12) Νιώθετε ότι είναι άνετο μέρος για να ζείτε;	2.9



Πίνακας 26: Φυσικό Περιβάλλον

Η ερώτηση 10 με την αρνητική βαθμολογία που συγκέντρωσε (0.2) φανερώνει ότι όχι μόνο δεν αισθάνονται μικρό τον χώρο αλλά αντίθετα πολύ μεγάλο. Στην 11 ερώτηση και με βαθμολογία 2.8 οι τρόφιμοι ρωτήθηκαν πως νιώθουν με το δωμάτιο τους. Οι απαντήσεις ήταν κατά κύριο λόγο θετικότερες δείχνοντας έτσι την άριστη κατάσταση των θαλάμων.

Η ερώτηση 12 που ήταν παρόμοια με την 11 συγκέντρωσε την βαθμολογία 2.9 η οποία είναι σχεδόν άριστη. Αυτό παρουσιάζει την άνεση των τροφίμων μέσα στο Πτωχοκομείο ακόμα και τον πιο δυσκίνητων.

Τέλος η ερώτηση 13 μάζεψε την βαθμολογία 2.7. Αν και το Πτωχοκομείο προφανώς δεν είναι σαν το σπίτι τους, κάνει τους τροφίμους να νιώθουν άνετα αρκετά ώστε να το παρομοιάζουν σαν αυτό και να του δίνουν μια πολύ θετική βαθμολογία.

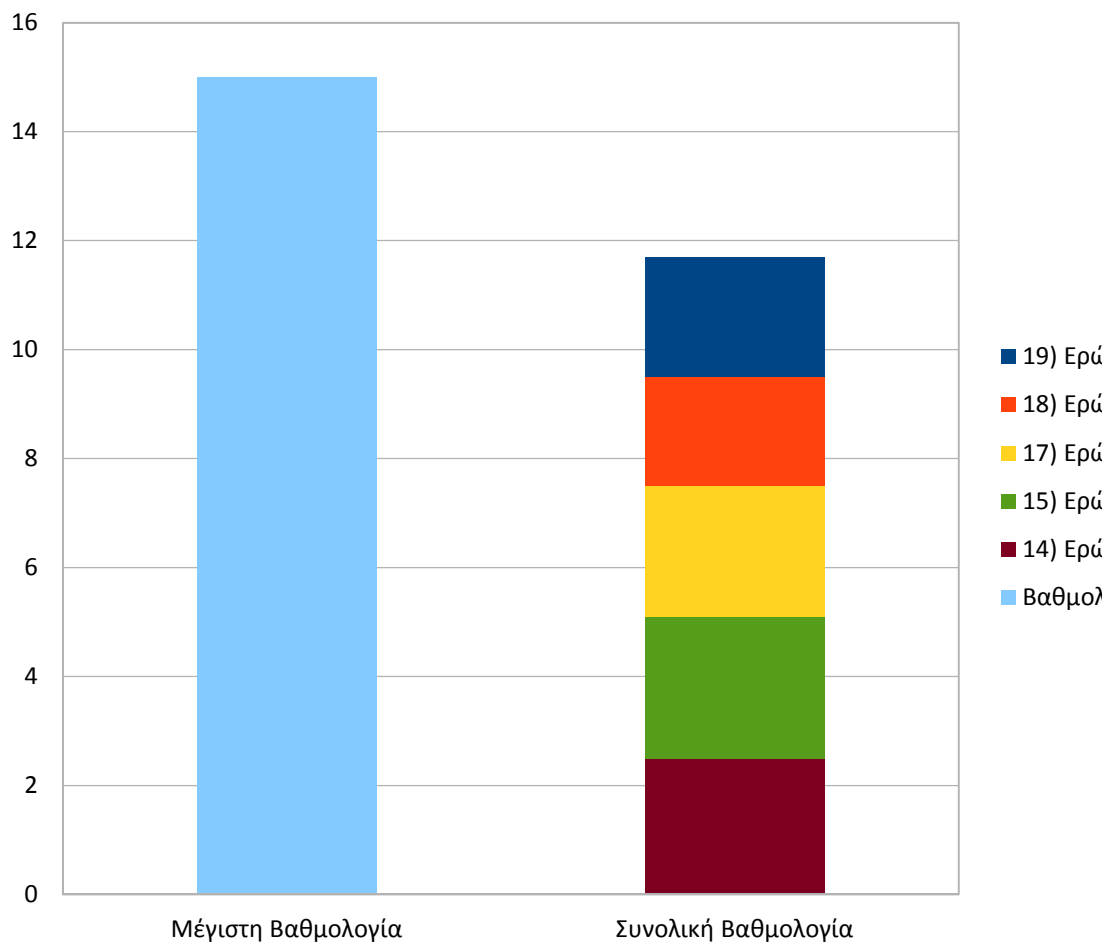
Υπήρχαν όμως παράγοντες που δεν είχαν σχέση με το Πτωχοκομείο και επηρέασαν τους τροφίμους σχετικά με την απόφαση αυτή. Ένας τρόφιμος με ελάχιστον ή καθόλου οικογενειακό περιβάλλον θα δεθεί πιο γρήγορα με το Πτωχοκομείο και άλλους τρόφιμους.

Επίσης ο χρόνος που έχουν περάσει οι τρόφιμοι στο Πτωχοκομείο μπορεί να καθορίσει την απόφαση τους. Ένας τρόφιμος που βρίσκεται χρόνια στο Πτωχοκομείο θα έχει πλέον συνηθίσει και εξοικειωθεί με το περιβάλλον σε αντίθεση με άλλο τρόφιμο ο οποίος έχει πάει πρόσφατα και είναι ακόμα στο στάδιο προσαρμογής.

6.7.4. Σχέσεις με το προσωπικό

Η επόμενη κατηγορία ερωτήσεων αφορά τις Σχέσεις με το Προσωπικό και συγκέντρωσε βαθμολογία 11.7 στα 15. Οι τρόφιμοι με αυτόν τον τρόπο δείχνουν την ικανοποίηση τους προς το προσωπικό καθώς και στη συμπεριφορά του, αλλά και με την εκτέλεση των καθηκόντων του . Υπήρξαν αναφορές βιασύνης του προσωπικού που όμως δεν αφορούσαν τα καθήκοντα τους αλλά περισσότερο με θέματα συζητήσεων. Είναι όμως απόλυτα λογικό καθώς υπάρχουν 14 άτομα προσωπικού για 108 τροφίμους και αυτό τους αναγκάζει να μην μπορούν να κάνουν μεγάλες συζητήσεις έχοντας στο νου τους το βαρύ πρόγραμμα. Ο πίνακας παρακάτω αναλύει τα αποτελέσματα.

ΕΡΩΤΗΣΗ	ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ
14) Το προσωπικό είναι ευγενικό απέναντι σας;	2.5
15) Οι άνθρωποι που σας σερβίρουν το φαγητό ή σας ταΐζουν είναι ευγενικοί;	2.6
16) Είστε δυσαρεστημένοι με τη συμπεριφορά του προσωπικού;	0.2
17) Πιστεύεται ότι η φροντίδα υγείας είναι ποιοτική;	2.4
18) Νιώθετε σαν φίλους άτομα από το προσωπικό;	2
19) Είστε ικανοποιημένοι με την βοήθεια που σας παρέχεται;	2.2
20) Έχετε δει κάποιον από το προσωπικό να φέρεται με αγένεια σε άλλους τροφίμους;	0
21) Το προσωπικό έχει καθυστερήσει ποτέ για τις ανάγκες σας;	0.7



Πίνακας 27: Σχέσεις με το προσωπικό

Σύμφωνα με τις ερωτήσεις 14 και 15 οι τρόφιμοι είναι αρκετά ικανοποιημένοι με το προσωπικό, όσον αφορά τον τρόπο εκτέλεσης των καθηκόντων τους αλλά και τη συμπεριφορά απέναντί τους. Τα παραπάνω τα επιβεβαιώνει και η ερώτηση 16 καθώς πήρε μόλις 0.5. Η ερώτηση 17 πήρε βαθμολογία 2.4 και φανερώνει την πίστη των τροφίμων απέναντι στο προσωπικό όσο αφορά την υγεία τους.

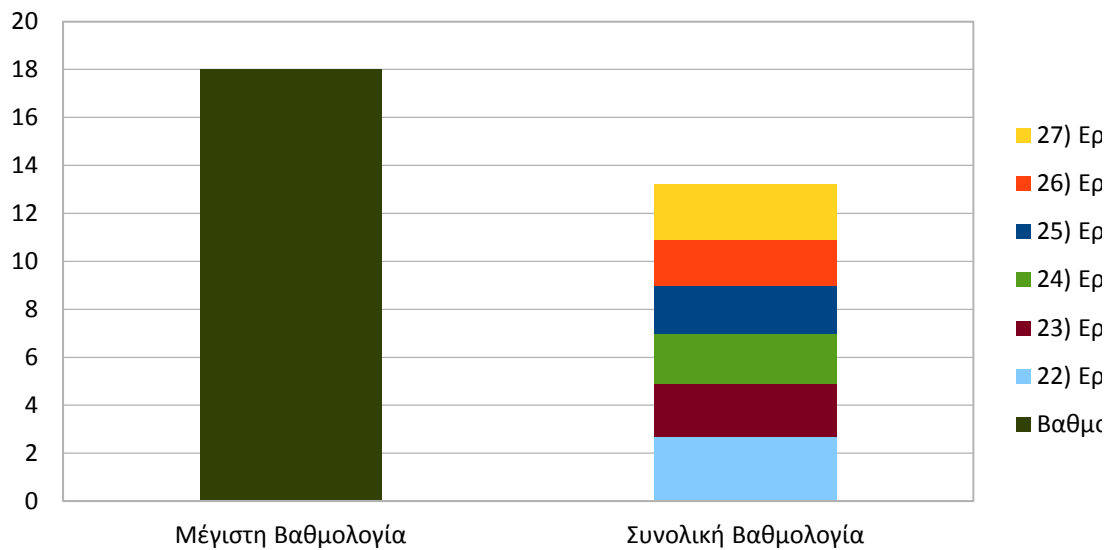
Στην ερώτηση 18 και 19 και με τις βαθμολογίες που έχουν πάρει (2, 2.2) γίνεται αντιληπτή η σχέση που έχουν αναπτύξει οι τρόφιμοι με το προσωπικό. Συζητάνε μεταξύ τους, παίρνουν μέρος στις δραστηριότητες μαζί και γενικά επικρατεί ένα ωραίο κλίμα ανάμεσα τους. Οι τρόφιμοι δεν τους βλέπουν σαν προσωπικό αλλά σαν φίλους που νοιάζονται για αυτούς.

Η βαθμολογία 0 που πήρε η ερώτηση 20 δείχνει πόσο άρτια εκπαιδευμένο είναι το προσωπικό και πόσο επαγγελματισμό δείχνουν εν ώρα δουλειάς. Αντίθετα η ερώτηση 21 δείχνει να είναι κάπως αυξημένη αλλά και αυτό αιτιολογείται. Όπως είπαμε παραπάνω το προσωπικό είναι λίγο και οι τρόφιμοι πάρα πολύ. Οπότε είναι λίγο να υπάρχει μια μικρή καθυστέρηση στα καθήκοντα τους αλλά όχι σε σημαντικό βαθμό.

6.7.5. Κοινωνικές Δραστηριότητες

Οι κοινωνικές δραστηριότητες είναι η τελευταία από τις κατηγορίες και κατάφερε να μαζέψει τη βαθμολογία 13.2 στα 18. Με τη βαθμολογία αυτή φαίνεται οι τρόφιμοι να είναι πλήρως ευχαριστημένοι με τις κοινωνικές δραστηριότητες του Πτωχοκομείου. Οι τρόφιμοι δείχνουν ενδιαφέρον για όλες τις δραστηριότητες του Πτωχοκομείου σε συντριπτικό βαθμός και ο μόνος παράγοντας που μπορεί να τους περιορίσει είναι η κατάσταση της υγείας τους. Ο παρακάτω πίνακας δείχνει αναλυτικά τις βαθμολογίες των τροφίμων σχετικά με τις κοινωνικές δραστηριότητες.

ΕΡΩΤΗΣΗ	ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ
22) Σας αρέσουν οι κοινωνικές δραστηριότητες του Πτωχοκομείου;	2.7
23) Μπορείτε να συμμετέχετε στις δραστηριότητες αυτές;	2.2
24) Υπάρχουν τρόφιμοι με ενδιαφέροντα ίδια με τα δικά σας;	2.1
25) Πόσο συχνά παρακολουθείται τις δραστηριότητες αυτές;	2
26) Μπορείτε να συμμετέχετε στις δραστηριότητες που γίνονται εκτός του Πτωχοκομείου;	1.9
27) Σας αρέσει το φαγητό στο Πτωχοκομείο;	2.3



Πίνακας 28: Συνολική βαθμολογία

Με τα αποτελέσματα από τις ερωτήσεις 22 και 23 γίνεται φανερό ότι οι τρόφιμοι είναι ευχαριστημένοι από τις κοινωνικές δραστηριότητες. Θέλουν να έχουν συμμετοχή σε αυτές και παίρνουν μέρος όποτε έχουν την δυνατότητα. Στην ερώτηση 24 η οποία πήρε βαθμολογία 2.1 φαίνεται ότι αρκετοί τρόφιμοι μοιράζονται κοινά ενδιαφέροντα, αποτέλεσμα αρκετά θετικό. Η ερώτηση 5 δείχνει μια μειωμένη βαθμολογία (2) αλλά αυτό σημαίνει είτε ότι δεν μπορούν λόγω υγείας να συμμετέχουν είτε επειδή λείπουν από το Πτωχοκομείο μερικές περιόδους.

Στην ερώτηση 26 φαίνεται η μικρότερη βαθμολογία έως τώρα (1.9). Αν και οι τρόφιμοι δήλωσαν ότι θα ήθελα να συμμετέχουν περισσότερο στις δραστηριότητες εκτός του Πτωχοκομείου λόγω υγείας πολλές φορές ή κινητικού προβλήματος αναγκάζονται να είναι απών.

Τέλος η ερώτηση 27 δείχνει την ποιότητα του φαγητού που σερβίρεται στο Πτωχοκομείο καθώς η προτίμηση των τροφίμων σε αυτό είναι αρκετά μεγάλη και ικανοποιητική.

6.8. Ερωτήσεις Ανοιχτού Τύπου

6.8.1. Η είσοδος των τροφίμων στο Πτωχοκομείο και τα γεγονότα που οδήγησαν σε αυτή την απόφαση.

Σύμφωνα με τις απαντήσεις των τροφίμων, οι περισσότεροι από αυτούς πήραν την απόφαση να μπου στο Πτωχοκομείο μόνοι τους είτε είχαν οικογένεια είτε όχι. Μάλιστα αρκετοί από τους τροφίμους που έχουν οικογένεια δεν απάντησε ότι η πρώτη σκέψη για τη μεταφορά στο γηροκομείο ήταν της οικογένειάς τους. Αντιθέτως, οι ίδιοι φάνηκε να το αποφασίζουν και τέλος να έρχονται στο Πτωχοκομείο με τη σύμφωνη

γνώμη της οικογένειας τους και κυρίως των παιδιών τους. Επίσης αρκετοί ήταν αυτοί που παροτρύνθηκαν από γνωστούς και φίλους τους που ήταν ήδη στο Πτωχοκομείο ή είχαν κάποιες γνώσεις για αυτό.

Η επιλογή των τροφίμων να κάνουν αίτηση για το Πτωχοκομείο είναι κυρίως η έλλειψη οικογένειας, του κατάλληλου περιβάλλοντος για να τους φροντίζουν αλλά επίσης και το γεγονός ότι δεν ήθελαν η φροντίδα τους να γίνει βάρος στα παιδιά τους. Επιπλέον αν και η υγεία τους βρισκόταν σε καλή κατάσταση αποφάσισαν να έρθουν στο Πτωχοκομείο γιατί θεώρησαν ότι δεν έπρεπε να επιβαρύνουν τα παιδιά τους, που πλέον έχουν τις δικές τους οικογένειες να φροντίσουν ή επειδή τα παιδιά τους ζούσαν αρκετά μακριά από αυτούς και τους ήταν αδύνατον να έχουν τι φροντίδα και τι συντροφιά τους.

Ένας άλλος παράγοντας είναι η απώλεια των συγγενικών προσώπων τους και συγκεκριμένα ο σύζυγος ή η σύζυγος. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα να μένουν μόνοι τους και ακόμα και αν είχαν καλή σωματική και ψυχική υγεία με την πάροδο του χρόνου αυτό θα εξασθενούσε λόγω της έλλειψης συντροφιάς και της γνώσης ότι αργότερα θα χρειαστούν φροντίδα.

Επιπλέον παράγοντας είναι η έλλειψη αναγκαίων οικονομικών για την υγεία και την φροντίδα τους. Έτσι λοιπόν, το Πτωχοκομείο αποτελεί μια καλή λύση η οποία τους καλύπτει τόσο την συντροφικότητα και την επικοινωνία όσο και την προσωπική τους φροντίδα.

6.8.2. Το Φαγητό του Πτωχοκομείου

Τα καθημερινά γεύματα που προσφέρονται από το Πτωχοκομείο προς τους τροφίμους σύμφωνα με τους τελευταίους είναι παραπάνω από ικανοποιητικά και ευχάριστα. Μάλιστα δεν ήταν λίγοι αυτοί που θεώρησαν ότι το φαγητό είναι αρκετά νόστιμο και πολλές φορές καλύτερο από αντίστοιχο σπιτικό παρόλο που μαγειρεύεται σε μεγάλες ποσότητες.

Επίσης, οι τρόφιμοι είναι ιδιαίτερα ευχαριστημένοι με την ποικιλία του φαγητού που υπάρχει στα γεύματα. Σημαντικό είναι το γεγονός ότι τα γεύματα καθώς και οι επιλογές τους σε αυτά καθορίζονται από την κατάσταση της υγείας τους. Όταν ένας τρόφιμος ακολουθεί συγκεκριμένη διατροφή ή δίαιτα έχει τη δυνατότητα να επιλέξει και το αντίστοιχο γεύμα, γεγονός που τους κάνει να νιώθουν ικανοποιημένοι με τις επιλογές που έχουν. Ακόμα όμως και αυτά τα γεύματα δίαιτας σύμφωνα με τους τροφίμους είναι το ίδιο γευστικά με τα κανονικά.

Τέλος σε περιόδους νηστείας υπάρχει και το αντίστοιχο πρόγραμμα φαγητού, δίνοντας στους τρόφιμους τη δυνατότητα να ακολουθήσουν τις θρησκευτικές πεποιθήσεις τους.

6.8.3 Συμπεράσματα Έρευνας

Ο σκοπός αυτής της έρευνας ήταν να καταλάβουμε καλύτερα τον τρόπο ζωής των ανθρώπων που περνάνε χρόνο μέσα στο Πτωχοκομείο. Καταφέραμε και συλλέξαμε αρκετά στοιχεία για να καταλήξουμε στο συμπέρασμα ότι το Πτωχοκομείο προσφέρει μια άνετη και καλή ζωή στους

τροφίμους.

Οι τρόφιμοι ζουν σε ένα άνετο περιβάλλον με αρκετές δραστηριότητες που τους προσφέρει μια ψυχική ηρεμία. Σο συνδυασμό με την εξαιρετική ανταπόκριση του Προσωπικού μπορούν και αισθάνονται ασφαλείς στον χώρο αυτό.

Τέλος, από τα στοιχεία καθώς και τα αποτελέσματα που μαζεύτηκαν φαίνεται ότι, το Πτωχοκομείο πληρεί όλες τις προϋποθέσεις για την διαμονή ανθρώπων τρίτης ηλικίας εκεί. Όχι μόνο αυτό, αλλά αποτελεί μια από τις καλύτερες επιλογές σε ανθρώπους που σκέφτονται να αποσυρθούν.

Επίλογος

Φτάνοντας στο τέλος αυτής της εργασίας θα θέλαμε να αναφέρουμε η εργασία αυτή πρώτα με την δομή του θεωρητικού κομματιού και έπειτα με την καταγραφή των ερευνών.

Προχωρήσαμε στη συλλογή πληροφοριών και έπειτα στην δημιουργία σκελετού τόσο για την εργασία ολόκληρη όσο και για κάθε κεφάλαιο ξεχωριστά. Οι έρευνες εξαιρέθηκαν στον αρχικό σκελετό καθώς αφέθηκαν για μετά την ολοκλήρωση του θεωρητικού κομματιού.

Για μια πιο αποδοτική ολοκλήρωση της εργασίας κάποια κεφάλαια μοιράστηκαν έτσι ώστε να ολοκληρώνονται ταυτόχρονα. Τα περισσότερα όμως γίνανε από κοινού όπως και η ολοκλήρωση της εργασίας.

Όσον αφορά τις έρευνες, τόσο η συλλογή των στοιχείων, τα αποτελέσματα που βγήκαν καθώς επίσης και τα συμπεράσματα έγινε και από τους 2 μαζί. Η καταγραφή τους έγινε ξεχωριστά από τον καθένα για την γρηγορότερη ολοκλήρωση τους.

Οι έρευνες αυτές μας έφεραν κοντά με ιδιαίτερες κοινωνικές ομάδες και μας έδειξαν ένα μέρος της ζωής. Αυτό μας δημιούργησε έντονα συναισθήματα. Μας έδειξε πόσο σκληρή μπορεί να γίνει η ζωή μέσα από το πρόσωπο των ανθρώπων στον Κοινωνικό Παντοπωλείο αλλά επίσης μας έδειξε και την όμορφη ζωή που μπορούν να έχουν τρόφιμοι στο Πτωχοκομείο.

Τα αποτελέσματα και των δύο ερευνών φάνηκαν ενθαρρυντικά. Όπως φαίνεται από την άποψη των ανθρώπων αλλά όπως είδαμε και εμείς από κοντά το προσωπικό τόσο στο Κοινωνικό Παντοπωλείο όσο και στο Πτωχοκομείο προσπαθεί για την καλύτερη δυνατή εξυπηρέτηση των Κοινωνικών αυτών ομάδων.

Η Εργασία αυτή σαν ολόκληρη είχε σκοπό την ανάδειξη του Κοινωνικού έργου που έχουν προσφέρει τα ιδρύματα Καλοκαιρινού τις τελευταίες δεκαετίες έως σήμερα και που θα προσφέρουν για καιρό ακόμα στο Ηράκλειο. Επιπλέον, σαν προσωπικό στόχο θέλαμε να προωθήσουμε την καλύτερη κατανόηση του ορισμού των Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων αλλά και την ενημέρωση των συνανθρώπων μας ως προς αυτές.

Τα κοινωνικά ιδρύματα Ανδρέου και Μαρίας Καλοκαιρινού κατάφεραν στο χρονικό διάστημα που λειτουργούν να προσφέρουν τόσα πολλά στις άπορες κοινωνικές ομάδες του Ηρακλείου ώστε να θεωρηθούν από τους

σημαντικότερους ευεργέτες του Ηρακλείου με θέμα τα κοινωνικά προβλήματα. Τα ιδρύματα έχουν καταφέρει να δώσουν το παρών στους δύσκολους καιρούς που περνάει η χώρα μας και συγκεκριμένα το Ηράκλειο Κρήτης.

Η προσφορά τους είναι πολυδιάστατη καθώς η ενέργεια τους εξαπλώνεται σε μεγάλο φάσμα κοινωνικών ομάδων. Η ικανότητα τους να ανταπεξέρχονται στις αλλαγές που έγιναν στο Ηράκλειο μέσα στα χρόνια καθώς επίσης και ο εκσυγχρονισμός τους τα ώθησε να μπορούν να

Έχουν καταφέρει να προσφέρουν, εκτός στέγη και φαγητό σε πολλούς άπορους συνανθρώπους μας, σωστή πληροφόρηση για κοινωνικά ζητήματα, κοινωνικοποίηση των ανθρώπων και ώθηση της αλληλεγγύης, βιβλιοθήκη δωρεάν για όλους ακόμα και μαθήματα αγγλικών και γερμανικών.

Αναλυτικότερα, το Πτωχοκομείο με τη σωστή λειτουργία του, το άρτιο προσωπικό του και την ορθή δομή του έχει προσφέρει στέγη, φαγητό και περίθαλψη σε άπορους τρίτης ηλικίας και συνεχίζει να το κάνει μέχρι σήμερα. Τα παραπάνω φαίνονται και από την έρευνα που κάναμε πάνω σε αυτό αλλά και από προσωπικές εμπειρίες που είχαμε εμείς εκεί πέρα. Οι άνθρωποι που ζουν εκεί είναι παραπάνω από ευχαριστημένοι τόσο με το προσωπικό όσο και με το φαγητό που προσφέρεται. Θεωρούμε ότι το πτωχοκομείο θα πρέπει να είναι παράδειγμα προς μίμηση για παρόμοια κοινωνικά ιδρύματα σε όλη τη χώρα. Επιπλέον μείναμε απόλυτα ευχαριστημένοι από τον τρόπο που μας δεχτήκαν και μας ανοίχτηκαν τόσο όσοι στεγάζονταν όσο και το προσωπικό.

Έπειτα είναι το Κοινωνικό Παντοπωλείο, όπου εκεί καταλάβαμε την ανάγκη των άπορων συνανθρώπων μας και πόσο τους έχει χτυπήσει η κρίση. Η χρήση πιστωτικών μονάδων για τις οικογένειες έχει βοηθήσει αρκετά στην σωστότερα διανομή των τροφίμων. Ο αριθμός των οικογενειών που έφτασε τις 200 δείχνει αυτή την ανάγκη αλλά και κατά πόσο σωστά και ορθά λειτουργεί το Παντοπωλείο. Εκτός από φαγητό προσφέρει επίσης και προϊόντα προσωπικής υγιεινής.

Επιπλέον έχουμε και το συσσίτιο 'φαγητό με την αγάπη μας' όπου ενώ στην αρχή λειτουργούσε με το πρόγραμμα από την Ευρωπαϊκή Ένωση έπειτα πέρασε στα χέρια των Ιδρυμάτων Ανδρέου και Μαρίας Καλοκαιρινου με αποκλειστικά δικά τους έξοδα. Με τη χρήση της βάσης δεδομένων της Κοινωνικής Πρόνοιας του δήμου το συσσίτιο τα κριτήρια επιλογής είναι ορθά και δίκαια για όλους. Έτσι οι οικογένειες που στην αρχή ήταν 120 έχουν φτάσει πλέον τις 260 γεγονός που δείχνει το αίσθημα δικαίου που διακατέχει τα Ιδρύματα καθώς επίσης και την ορθή λειτουργία τους. Ένα ακόμα θετικό στο συσσίτιο αυτό είναι η παροχή κολλατσιών που γίνετε στα τέκνα των οικογενειών που εξυπηρετούνται.

Το έργο των Ιδρυμάτων δεν τελειώνει εδώ, καθώς έχουν προσφέρει και μια βιβλιοθήκη που είναι ελεύθερη για όλους. Στη βιβλιοθήκη προσφέρονται δωρεάν μαθήματα αγγλικών και γερμανικών καθώς και ελευθερη χρήση των υπολογιστών και του διαδικτύου. Η κίνηση αυτή φανερώνει ότι τα Ιδρύματα

θέλουν και στοχεύουν σε μια ανάρωση των άπορων ανθρώπων τόσο σωματικά αλλά και ψυχικά. Δίνουν την ευκαιρία της γνώσης σε ανθρώπους που δεν την είχαν ποτέ.

Επίσης υπάρχει και η αίθουσα 'Όδυσσέας Ελύτης', η οποία έχει ως σκοπό την κοινωνικοποίηση των συμπολιτών μας αλλά και την ανάδειξη του αισθήματος αλληλεγγύης. Η αίθουσα εκτός από πολιτισμικές και πολιτιστικές ενέργειες που έχει κάνει, έχει προχωρήσει και σε εκπαιδευτικά προγράμματα προς τους νέους από εκπαιδευτικούς προσφορά του Ιστορικού Μουσείου. Φαίνεται ξεκάθαρα όπως είπαμε και από πάνω η διάθεση των Ιδρυμάτων σε μια ολική επαναφορά των ανθρώπων καθώς ο στόχος τους δεν μένει μόνο στις σωματικές ανάγκες. Η αίθουσα 'Όδυσσέας Ελύτης' έχει προωθήσει τη κοινωνικοποίηση των ανθρώπων αλλά επίσης τους έχει βοηθήσει στον ψυχολογικό τομέα σημαντικά.

Εν κατά κλείδι, πιστεύουμε ότι τα Κοινωνικά Ιδρύματα Ανδρέου και Μαρίας Καλοκαίρινου έχουν προσφέρει το μέγιστο των ικανοτήτων τους από την αρχή της λειτουργίας τους μέχρι σήμερα. Έχουν καταφέρει να βοηθήσουν τους συνανθρώπους μας σε τόσους πολλούς και διαφορετικούς τομείς που είναι αξιοθάμαστο. Ο σωστός τρόπος λειτουργίας κάθε ενός ξεχωριστά ιδρύματος έχει καταφέρει να συνδράμει στη συνολική εικόνα. Ο τρόπος λειτουργίας τους δείχνει καθαρά τους σκοπούς τους που δεν είναι άλλοι από τη βοήθεια προς τους συνανθρώπους μας.

Κλείνοντας, ελπίζουμε η ιδέα μας καθώς και η εργασία να ενθαρρύνει και άλλους φοιτητές στη δημιουργία παρόμοιων εργασιών τόσο για τα Κοινωνικά προβλήματα όσο και για τα Κοινωνικά ιδρύματα στις πόλεις τους. Με αυτόν τον τρόπο θα έχουμε καταφέρει να προωθήσουμε την δημοσιότητα των πολλών Κοινωνικών προβλημάτων που αντιμετωπίζει η χώρα μας με την κρίση σήμερα.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Βιβλία

- Λαμπριάς Τ., (2000), Η Ευρώπη φάντασμα Εκδόσεις Ποταμός
- Μαυρογορδάτος Γ.Θ., (2002), Ομάδες πίεσης και Δημοκρατία Εκδόσεις Πατάκης
- Μπεκ Ο., (2000), Τι είναι παγκοσμιοποίηση Εκδόσεις Καστανιώτη
- Σωτηρόπουλος Δ.Α., (2004), Η Άγνωστη Κοινωνία των Πολιτών Εκδόσεις Ποταμός
- Γκέλνερ Ε., (1996), Η Κοινωνία των Πολιτών και οι αντίπαλοί της : Συνθήκες Ελευθερίας Εκδόσεις Παπαζήση
- Δημητράκος Δ., (2002), Η ιδέα της Κοινωνίας των Πολιτών Εκδόσεις Μεταμεσονύκτιες
- Πισσούλης Ν., (2002), Ο σύγχρονος τρόπος λειτουργίας των Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων Εκδόσεις Παπαζήση
- Αλμπάνης Ε., (1998), Παγκοσμιοποίηση Εκδόσεις Libro
- Αλμπάνης Ε., (2002), Ανιχνεύοντας το μέλλον Εκδόσεις Libro
- Φραγκονικολόπουλος Χ.Α, (2007), Ο Παγκόσμιος ρόλος των Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων Εκδόσεις Σιδέρη
- Καλοκαιρινός Ανδρέας, (1968) Τα Κρητικά χρονικά: απολογισμός μιας εικοσαετίας
- Άγνωστος, (1960), Φιλανθρωπικά Ιδρύματα Ανδρέου και Μαρίας Καλοκαιρινού: μια τριακονταετία κοινωφελούς δράσεως (1931-1960)
- Βακάλιος Θ. (1984), Ποιότητα ζωής: προβληματισμοί – κατευθύνσεις ,

Αθήνα: ΚΕΠΕ

- Βαλάσση – Αδάμ Ε., (2001), Κλινική εκτίμηση της ποιότητας ζωής, Αρχαία Ελληνικής Ιατρικής, 18 (3): 216-217

ΑΡΘΡΑ

- Νταντίνος Κ., (2012), Μη Κυβερνητικές ή μη Κυβερνούμενες οργανώσεις;
- Κέζα Λώρη, (2014), Η αλήθεια για τις Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις

ΙΣΤΟΣΕΛΙΔΕΣ

- el.wikipedia.org/wiki/Μη_κυβερνητική_οργάνωση
- <http://www.patris.gr/articles/115261?PHPSESSID=#.VyG3AVaLSUI>
- <http://www.tovima.gr/afieromata/solidarity/article/?aid=497974>
- <http://www.tovima.gr/afieromata/solidarity/article/?aid=497974>
- <http://www.humanrights.com/el/voices-for-human-rights/human-rights-organizations/non-governmental.html>
- <http://valtos-alexandreia.blogspot.gr/2012/03/11.html>
- http://www.ethnos.gr/dimitris_kampourakis/arthro/oi_mi_kybernitikes_organoseis-64346945/
- http://gd.uoi.gr/index.php?option=com_content&view=article&id=341%3A2012-12-06-11-41-17&catid=55%3A2012-12-05-11-22-27&Itemid=436
- http://www.unesco-hellas.gr/gr/2_6_1.htmGk;

Πνευματικά δικαιώματα

Copyright © ΤΕΙ Δυτικής Ελλάδας. Με επιφύλαξη παντός δικαιώματος. All rights reserved.

Δηλώνω ρητά ότι, σύμφωνα με το άρθρο 8 του Ν. 1599/1988 και τα άρθρα 2,4,6 παρ. 3 του Ν. 1256/1982, η παρούσα εργασία αποτελεί αποκλειστικά προϊόν προσωπικής εργασίας και δεν προσβάλλει κάθε μορφής πνευματικά δικαιώματα τρίτων και δεν είναι προϊόν μερικής ή ολικής αντιγραφής, οι πηγές δε που χρησιμοποιήθηκαν περιορίζονται στις βιβλιογραφικές αναφορές και μόνον.

Μυρωνάκη Εύα
Σταυρακάκης Βασίλης
[2016]